מרבצי אורניום נתגלו בסעודיה

כווייה. – לסעודיה יש פוטנציאל מבטיח על הפקת אורניום - נאמר בסקר של מומחים מאוניברסיטת המלך סעוד בריאד.

הסקר הוגש לוועידה על אוצרות טבע באיזור המפרץ הפרסי. ממציאיו אומרים, כי נתגלו מרבצים עשירים של אבן פוסט, המהווים חלק ממרבצים עשירים של פוספטים, המשתרעים עד עיראק.

הסקר אומר, כי הפוספטים שנתגלו במדבר הסעודי מהווים מקור בטוח לתעשיית הגופרית ודשנים שונים וקיימת גם אפשרות של הפקת אורניום מהם. (ע״ר)

יום ג׳, ב׳ בחשון תשמ״ז, 4 בנובמבר 1986 / שנת מ״ד גט׳ 13182 / המחיר 75 אג׳ כולל מע״מ

אינסה פלורובה תגיע מחר לארץ — תתרום מח־עצמות לאחיה החולה

מאת יוסף גלילי, השליח המיוחד של „על המשמר" לוינה, וסוכנויות הידיעות

וינה. — „אנחנו מאושרים שהגענו לוינה בדרכנו לישראל", אמרו ברמעות התרגשות אניטה וויקטור פלורובה, שהגיעו אמש בטיסה ישירה ממוסקווה לוינה.

הדברים נאמרו בשיחה עם חיים צסלר, מזכיר המועצה הציבורית למען יהודי ברית־המועצות בישראל, שקיבל את פניהם בשדה התעופה בוינה.

עשרות עיתונאים ואנשי טלוויזיה ציפו להם בשדה התעופה, צילמו וראיינו את המשפחה המאושרת.

פולרובה, היא אחותו של חולה הסרטן, מיכאל שירמן, המצפה זה חודשיים לבוא אחותו כדי לקבל ממנה תרומת מח־עצמות.

בתשובה לשאלת כתבנו אמר ויקטור פולרוב, כי החליט לעזוב את מוסקווה מבלי לחכות להסכמת אביו, שהתנגד לנסיעתו.

יחד עם בני הזוג הגיעו שתי בנותיהם, רישה, בת 8, ואריאנה, בת 5.

8 חודשי מאבק

שמונה חודשים נמשך מאבקה של אינסה פלורובה להשגת אשרת (המשך בעמוד 16)

„לאן נעלם ועננו ?"

מאת שלי יחימוביץ׳ ושלמה סלוצקי, כתבי „על המשמר" וכתב עתי"ם

„בוקר יום חמישי. דמותו האפורה של מוטי ועננו חומקת בין מבני הבטון. מיהו מוטי ועננו. לאן מועדות פניו. מי דם ובריו. מהי פילוסופיית החיים שלו".

„מוטי ועננו. דמות שנוייה במחלוקת. אם הוא לא היה קיים היה צריך להמציא אותו. דמות של מהפכן. חיית מנזה אופיינית. הוא לא לבד. יש גם אחרים. חיות מנזה הם קוראים לעצמם. אולי לא במקרה".

הקטע הנ"ל נכתב בעיתון הסטודנטים של אוניברסיטת בן גוריון, „ברברן", על־ידי סטודנט בשם עדי כהן, עוד בינואר השנה. אתמול, עם התרת חשיפת הפרטים אודות ועננו, היו באוניברסיטת בן גוריון מי שנזכרו בו.

מסתתר בכנוסא

אתמול נתלתה באוניברסיטה מודעת פרסומת למועדון הסטודנטים „כנוסא" בזו הלשון: „לאן נעלם מוטי ועננו? האם הוא מסתתר בכנוסא? (המשך בעמוד 16)

אינסה פלורובה ומשפחתה בהגיעם לוינה. בטיסה ממוסקווה. (צילום: איבי)

שביעות־רצון במערכת הביטחון ממימון אמריקני של הצטיידות חיל־הים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

במערכת הביטחון מביעים שביעות־רצון מנכונות הממשל האמריקני לממן את פרויקט ההצטיידות העתידית של חיל־הים הישראלי. נושא זה יסוכם סופית כבר בימים הקרובים.

הפרויקט שעלותו נאמדת בכמיליארד דולר, כולל שלוש צוללות שייבנו באחת המספנות באירופה ומספר ספינות טילים מדגם „סער 5". מימון הפרויקט יתרום על פני מספר שנים מכספי הסיוע האמריקני לישראל.

בימים הקרובים אמור לבקר בישראל עוזר תת מזכיר ההגנה האמריקני, הד״ר דב זאקהיים. הוא יוועד כאן עם ראשי מערכת הביטחון כדי לדון בפרטי פרויקט ההצטיידות של חיל־הים. זקהיים יבקש מישראל להפנות קבלנות־משנה בפרויקט הצוללות והספינות לחברות אמריקניות. חלקים מהפרויקט אמורים להתבצע במספנות „ישראל" בחיפה.

גורמים צבאיים אמרו, כי הצטיידות חיל־הים היא חיונית נוכח רכש הצוללות שבוצע בסוריה והתעצמות צי האויב בלוב ובסוריה.

הד״ר זקהיים הודיע לישראל, כי אין בכוונתו לדון או להתייחס בביקורו הנוכחי בישראל לנושא פרויקט „הלביא". זקהיים עוד. (המשך בעמוד 16)

הפסקת נשימה — מוות כדין תורה

הרבנות הראשית מצאה דרך להתיר השתלות־לב בישראל

העדה החרדית: נמחה כפי שעשינו לאחר החלטת גורן על הממזרים

מאת כתבי עתים

מועצת הרבנות הראשית מצאה דרך להתיר ביצוע השתלות לב מנפגעי תאונות, מבלי לפגוע בעקרונות הלכתיים אם יבוצעו הבדיקות המדעיות והאובייקטיביות לקביעת מות התורם. ואם תנתן הסכמתו מראש בכתב או הסכמת בני משפחתו.

הרבנות הראשית הציבה גם תנאים המחייבים את שיתוף נציגה בצוות הקובע את מות התורם ובהקמת ועדת מעקב עליונה של משרד הבריאות בשיתוף עם מועצת הרבנות הראשית לבדיקת כל מקרי ההשתלות הלב בישראל.

החלטות מועצת הרבנות נתקבלו בישיבתה המיוחדת שהתקיימה אתמול בירושלים, לאחר שהועברו אליה המלצות הועדה המיוחדת שהוקמה לענין זה. בה חברו רבנים ואנשי רפואה. מועצת הרבנות קיבלה את החלטותיה פה אחד, והן נמסרו לידי מנכ"ל משרד הבריאות פרופ׳ דן מיכאלי, שבא אל מועצת הרבנות הראשית לשם כך.

בהחלטותיה אומרת מועצת הרבנות הראשית, כי בתחילת עידן השתלות הלב לפני כ־17 שנה, נפסק ע"י הרב משה פיינשטיין והרב הראשי א.י. אונטרמן לאסור השתלות לב מדין רציחה כפולה של התורם והמושתל כאחד. אך בעשר השנים האחרונות חל שינוי יסודי בנתונים העובדתיים והרפואיים הנוגעים להשתלות הלב: הצלחת הניתוח אצל המושתל מגיעה לכדי 80 אחוזים של חיי עולם והיוותרות בחיים היא לפחות שנה לאחר ההשתלה. וכ־70 אחוזים נשארים בחיים חמש שנים.

ייקוב הדין את ההר

הרבנות הראשית סבורה, שכיום ניתן לקבוע באופן אמין ובטוח, כי הפסקת הנשימה של הנפטר היא סופית ובלתי־ניתנת לחזרה.

מאחר והשאלה נוגעת לפיקוח נפש ממש, חובה עלינו להכריע הלכה זו באופן ברור בבחינת יקוב הדין את ההר, נאמר בהחלטת מועצת הרבנות הראשית, המוסיפה, כי בהסתמך על יסודות הגמרא, (מסכת יומא פרק ה׳) ופסק החתם סופר (חלק יורה דעה שלח), נקבע המוות על פי ההלכה בהפסקת הנשימה. לכן יש לוודא שהנשימה פסקה לחלוטין ושלא תחזור עוד. זאת ניתן לקבוע על־ידי הוכחת הרס המוח כולו, כולל גזע המוח שהוא המפעיל את הנשימה העצמית באדם. (המשך בעמוד 16)

מתקשים לקבל כפשוטו את התיאור לפיו יכול טכנאי בכיר [illegible] בוועדה לאנרגיה אטומית להחליף בהפגנתיות את עורו, אישיותו וזהותו, כולל אמונותיו הדתיות והפוליטיות, מבלי ששינוי כזה יירשם אצל הגורמים האחראים על הסיווג והמיון הבטחוני של עובדי הוועדה („עובדי הכור", כפי שנאמר בעיתונות זרה). מתקבל רושם, שזהו פסיפס המשובש בכוונת תחילה, מבלי שדעת הקהל תדע או תירמז אף במיקצת מהי מטרתו של השיבוש הזה.

אם אכן רצה מרדכי ועננו לאותת לשרותי הבטחון הכללי כי אינו ראוי יותר להיות מועסק בתפקיד רגיש, הוא בחר בכל דרך אפשרית לעשות זאת, בפומביות שאין למעלה ממנה. האומנם לא ראו האחראים את האיתותים הזועקים הללו. שהיו לשיחת היום בסביבתו של ועננו עצמו? אם כן, לפנינו מקרה של עיוורון בטחוני. הדורש טיהור וניעור יסודי בכל מערך שרותי הבטחון. אם לא כך – מה כן קורה כאן?

האוניב׳ העברית תפתח המעונות — אך לא את שנת הלימודים

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

בעקבות צו של בית־המשפט יתחילו הבוקר שלטונות האוניברסיטה העברית בירושלים לקלוט את הסטודנטים במעונות. תהליך הקליטה של 5000 הסטודנטים יימשך 4 ימים.

ביום א׳ הקרוב יתכנס הוועד הפועל של האוניברסיטה העברית כדי להחליט אם לאשר את פתיחת שנת הלימודים ואת הגדלת הגרעון במיליון דולר — הסכום החסר לסבסוד ההוצאות הריאליות של דיור הסטודנטים, לפי טענת האוניברסיטה.

מחרתיים ייפגש שר־הבינוי והשיכון, דוד לוי, עם נציגי האוניברסיטה ויאזין לתביעתם להעלות את שכר הדירה במעונות מ־55 ש"ח ל־80 ש"ח לחודש לסטודנט בחדר זוגי. הסכום כולל הוצאות מים, חשמל וגז.

יו"ר ארגון הסטודנטים של „העבורה", אופיר פינס, שלח אתמול מברק לשר נבון וליו"ר ועדת החינוך, נחמן רז, וביקש לפעול למען פתיחת האוניברסיטה.

נבון תובע דיון בממשלה

השר נבון פנה למזכירות הממשלה וביקש להעלות על סדר יומה את מצב ההשכלה הגבוהה. לדבריו, חיוני הדבר שהממשלה תקבל החלטות מעשיות לשם בלימת ההתדרדרות.

משבר ההשכלה הגבוהה עלול לסכן את עתיד המדינה בתחומי הבטחון, החינוך, התעשייה, החקלאות והמדע — אמר נבון.

השר נבון ציין, כי בעשור האחרון ירד מספר העובדים באוניברסיטה ב־11 אחוז. למרות שמספר הסטודנטים עלה ב־25 אחוז. התקציב ירד ב־22 אחוז וחסרים כספים למחקר. ספרים ומעבדות. אם לא יוחל מיד בהכשרת סגל צעיר, תעמודנה האוניברסיטאות בעוד 10 שנים בפני שוקת שבורה, הזהיר נבון.

„האוצר" דורש לפטר 8000 מורים

מאת יצחק שור, כתבנו לענייני חינוך

משרד־האוצר דורש ממשרד־החינוך לקצץ השנה ובשנה הבאה כ־160 אלף שעות הוראה שבועיות בגנים ובבתי־ספר – מסר אתמול מנכ"ל החינוך, ד"ר שמשון שושני, בדיונים שנערכו במשרדו לאחר שלא הושגה הסכמה בין ראשי שני המשרדים.

משמעות דרישתו של האוצר היא פיטורי 8000 מורים וגננות - כ־6000 משרות מלאות. הילדים בגנים ובכיתות היסוד של בתי־הספר יחזרו לבתיהם בשעה 11.

שושני מסר, כי האוצר תובע לקצץ 101 מיליון ש"ח, מזה 63 בהתאם להחלטות הממשלה לקצץ 3.9 אחוזים מן התקציב, 35 מיליון על חשבון דחיית הבצוע של הסכם עגינוי ו־3 מיליון על חשבון חוב של החינוך לאוצר.

המשרד, אמר שושני, גיבש תוכנית לקיצוץ 22 מיליון השנה ובשנה הבאה והציע להטיל אגרת חינוך מיוחדת על ההורים. ואולם האוצר לא הסתפק בכך.

לא יועברו כספים לרשויות

שושני מסר, כי הממשלה הטילה על שרי החינוך והאוצר להגיע להסכמה בדבר הקיצוצים, ואולם שוררים חילוקי דיעות. במקום להביא את המחלוקת להכרעת הממשלה, כנדרש, נקט האוצר בסנקציות והפחית ל־109 מיליון ש"ח. לפיכך לא יוכל החודש משרד החינוך לעמוד בכל התחייבויותיו לשלטון המקומי ולמוסדות תרבות ואמנות.

אם ימשיך האוצר ללכת בדרך זו, לא יוכל משרד־החינוך בחודש הבא לשלם את משכורות המורים והפקידים.

עובדי „אליאנס" תובעים מהנהלת „כור" לפתוח המפעל ולהיכנס עימם למו"מ

מאת שלמה הלזר, כתב „על המשמר"

השבתת המגן של מפעל „אליאנס" בחדרה על־ידי ההנהלה והדרך בה נעשתה ממשיכה להסעיר את הרוחות בעיר.

„במדינה הזאת לא יסגרו מפעלים כמו גנבים בלילה לא זאת הדרך ולא נוכל להסכים לה כשיטה". אמר שלמה צור מזכיר מועצת פועלי חדרה. „אנו תובעים מהנהלת ,כור' לפתוח את המפעל לאלתר ולשבת מיד למו"מ מחודש עם נציגי העובדים."

אתמול בבוקר התאספו העובדים להפגנה בככר העירייה וממנה צעדו לבניין מועצת פועלי חדרה. ההפגנה עברה בשקט ובסדר מופתי. הזעם התפרץ ברחבת מועצת הפועלים כנגד ההסתדרות, „כור" ומזכיר מועצת הפועלים. פועלים זועמים הציבו ארון מתים ועליו שמו של שלמה צור. 1200 מפרנסים בחוץ, אמר בזעם מישל פרץ, יו"ר ועד העובדים, והוא (מזכיר מועצת הפועלים) אפילו לא בא להזדהות איתנו. „מועצת הפועלים שידרה כל זמן המו"מ חולשה ולכן העזה ההנהלה לעשות את שעשתה. אין ולא היו עיצומים במפעל. 40 צמיגים ליום זה עיצומים?".

דוד איטח, חבר הוועד טוען, כי הסגירה הברוטאלית של המפעל גרמה נזקים כבדים למפעל. „השאירו מפעל מלא בחומרים דליקים בלי חשמל, בלי אזעקה, בלי טלפון כאשר כל ג'יץ יכול להרים אותו באוויר. אנחנו הפועלים שלחנו מכתב למשטרה שתבוא לאבטח את המפעל כדי שלא יקרה אסון ואנו מודים למפקד המשטרה על שנענה לפנייתנו", אמר.

מחוץ לבניין המועצה מתגודדים מאות פועלים והמתח הולך וגדל. יו"ר הוועד, מישל פרץ, דורש משלמה צור לצאת לאנשים ולומר להם שהוא איתם. בקושי רב מצליח שלמה צור לשאת דברו. תגובת הפועלים מעידה כי אין הם רוכשים לו אמון.

גם „כור" וההסתדרות אינם פופולאריים. באחד השלטים כתוב „גביש כבש עוד יער, הפעם יער יהודי".

„אין חדרה בלי ,אליאנס'", קורא שלמה צור. „כל מועצת הפועלים מתייצבת כאיש אחד עם העובדים בראש המאבק". מאוחר יותר במשרדו יסביר כי מועצת הפועלים נקלעה למצב קשה בין דרישות העובדים ועמדת ההנהלה שהפער ביניהם גדול. „יכולתי להשיג 30 אחוז תוספת שכר ואח"כ המפעל היה נסגר אז מה היו הפועלים מרוויחים?".

בהמשך מגיע טלפון מהכנסת המזמין את נציגי העובדים לישיבת ועדת העבודה והרווחה היום ב־11. באותו זמן בחוץ תיערך הפגנת העובדים.

ח"כ רן כהן אינו עושה מאמץ להרגיע את הרוחות. „ההנהלה נהגה בהפקרות כאשר באמצע הלילה הורתה לזרוק בניגוד לחוק עובדים ממשמרתם. בכוונתי לדרוש מוועדת השיפוט של ההסתדרות לחקור את ההנהלה ולדרוש פיטוריה. התביעה של הנהלת ,כור' להסכמה מצד העובדים לפסיקתו של האגף לאיגוד מקצועי משמעותה בורות. שההסתדרות עצמה מתנגדת לה ואין שום עובד שיסכים לה".

כמו בריונים בלילה

על ארגון ההשבתה מסר [illegible]

עובדי מחקר ופיתוח ברפא"ל התבצרו בחדרו של המנכ"ל

עובדי „מפעלי תובלה" הכריזו סכסוך עבודה ■ ביה"ד הורה לעובדי „מגדל" לחזור לעבודה

מאת יואב אביב, שלי יחימוביץ׳ ואורי נחשון, כתבי „על המשמר"

עובדי המחקר והפיתוח ברשות לפיתוח אמצעי לוחמה במפרץ חיפה התבצרו אתמול בחדרו של מנכ"ל הרשות, ד"ר זאב בונן, וכלאו אותו בחדרו במחאה על כך שלא קיבלו את משכורת חודש אוקטובר.

עובדי הרשות כונסו אתמול בבוקר על־ידי יו"ר הוועד של עובדי המחקר, שמסר להם, כי מנכ"ל הרשות ד"ר זאב בונן הורה לדחות את תשלום משכורותיהם של עובדי המחקר בלבד, בעוד שמשכורות יתר עובדי הרשות שולמו במועדן, וזאת בתגובה לעיצומים שנקטו עובדי המחקר.

בתגובה נמסר אתמול מהנהלת רפא"ל, כי עובדי המחקר הטילו סנקציות והחליטו שלא לדווח דיווחי תעסוקה בחודשים האחרונים. אי־דיווח זה גרם נזקים כספיים משמעותיים ולהפרעה בעבודה. מההנהלה נמסר עוד, כי זו הצליחה למצוא בינתיים פתרון ולשלם את מלוא שכר אוקטובר שייכנס הבוקר לבנק.

סכסוך ב„מפעלי תובלה"

300 עובדי „מפעלי תובלה" בדרום הכריזו אתמול על סכסוך עבודה. העובדים מתכוונים לפתוח בעיצומים אם לא יחודש עמם הסכם העבודה כחוק. תוקפו של ההסכם פג כבר במארס השנה.

עובדי „מפעלי תובלה" מקבלים משכורות שרק כשלישי מהן מהווה שכר יסוד, כששאר מרכיבי המשכורת הם פרמיות. התנאים הסוציאליים משולמים רק על סמך שכר היסוד. במארס השנה, משמלאו שנתיים להסכם העבודה האחרון, לא הוזרזה ההנהלה לחדש את ההסכם, למרות תביעת העובדים לשינויים בהרכב המשכורת.

בשבוע שעבר ישבו נציגי העובדים ומזכיר האיגוד המקצועי במחוז הדרום, מוריס כלפון, שעות ארוכות עם הצוות שמונה על־ידי כי"ל — בעלת המפעל — לניהול המו"מ. הישיבה הסתיימה בלא כלום, ולטענת העובדים גילה הצוות קשיחות רבה.

במהלך השבועיים הקרובים, יערכו העובדים אסיפות הסברה כששבשו את העבודה במפעל. אם במהלך השבועיים לא ייחתם עם העובדים הסכם עבודה חדש — יפתחו בשביתה.

צו נגד עובדי „מגדל"

בית הדין לעבודה בתל־אביב הורה אתמול לעובדי חברת הביטוח „מגדל" לחזור לעבודה תקינה וקרא לצדדים להמשיך במו"מ ליישוב הסכסוך ביניהם. ההנהלה ונציגי העובדים אמורים לדווח לבית הדין עד יום ראשון הקרוב על ההתקדמות במו"מ ביניהם.

בתגובה על החלטת בית הדין לעבודה אמר אתמול יו"ר ועד עובדי „מגדל", שלמה גור, כי אנשי הוועד יבקשו מהעובדים לכבד את ההחלטה ולחזור לעבודה סדירה. „כבר אתמול קראנו להנהלה להיכנס איתנו למו"מ, אבל טרם נענינו. נבקש מהם שוב הבוקר, ואני מקווה שהמו"מ יתחיל מיד", אמר גור. לדבריו, העובדים מקבלים את הצעת ההסתדרות, כי ישולם להם פיצוי שחיקה בשיעור של 10 אחוזים, אולם בשלב זה ההנהלה רוחה את ההצעה. העובדים טוענים, כי זהו רק פיצוי חלקי על שחיקה בשיעור 34 אחוז שחלה בשכרם בשלוש השנים האחרונות.

2 נפצעו בקטטה המונית בעוספייה

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

קטטה המונית ארעה אתמול בכפר הדרוזי עוספייה שעל הר הכרמל במהלכה נפצעו שני אחים מדקירות סכין.

הקטטה פרצה אתמול בשעות הצהרים בעקבות סכסוך על רקע מסחרי בין משפחת אבו פארס למשפחת הלון. במהלך הקטטה, בה השתתפו בני משפחה רבים משני הצדדים, נשלפו סכינים ושני אחים ממשפחת הלון נדקרו ונפצעו. הם פונו לבית החולים „כרמל" לקבלת טיפול רפואי.

לכפר הוזעקו כוחות גדולים ממשטרת מרחב חיפה שהצליחו להשליט סדר במקום. אדם אחד נעצר וככל הנראה ייעצרו אנשים נוספים.

מסך ראשון

האנס המסכן

על בימת בית ליסין בתל אביב מועלה מחזה, שיש לו נגיעות אקטואליות במציאותנו העגומה, כי הוא עוסק, לא עלינו, באונס. „יצרים", הוא שמו של המחזה שכתב ויליאם מסטרוסימון האמריקני, ובאמת זהו מחזה אמריקני עד מאד — שלא לטובתו.

התרגום העברי של מרים קיני והבימוי של עמית גזית אין בכוחם להוסיף עמקות לרדידות הכיבול ריאליסטית של סיפור המעשה בפוחח סימפאטי ומופרע ועמוס לביא במיבצע משחקי מצויין המגיע לבית המבודד. בו מתגוררות שלוש בחורות צעירות. ויצרו משיא אותו לאנוס את אחת מהן. שנמצאת אותה שעה לבדה בבית.

שרי צוריאל בתפקיד הנאנסת הופכת את הקערה המקובלת על פיה. כולאת את הפושע באח, שופכת עליו אמוניאק, ובכלל מתעללת בו. אי־אפשר להגיד שלא מגיע לו. אבל כשחוזרות חברותיה לדירה — עירית פרנק, המגלמת נערה פתיה שבעצמה נאנסה פעם, ואסתי קוסביצקי, כעובדת סוציאלית בעלת מודעות פסיכולוגית — מסתבכים העניינים. הפסיכולוגית מנסה „לפתור את הבעיה" בדרכי הטיפול המקובלות עליה, והיא הופכת כביכול את הנאנסת לנאשמת.

באמת, מצבו של הבחור קשה. מתברר שעיניו נכוו מהנוזל שנשפך עליו והוא התעוור. הוא גם צמא ורעב, ומרג'רי, אותה ביקש לאנוס, מאיימת להרוג אותו. התפאורה הנאה והמשכנעת של אלי סיני וההתחלה המציאותית מאוד של המחזה מפנות עד מהרה את הדירה לסנטימנטליות שטחית. והמצב המסובך והרב־משמעי נותר רק בגדר רגשנות אמריקנית צדקנית.

עירית פרנק טובה מאד בתפקידה ועמוס לביא יש בו התערובת הנכונה של נוכל וקורבן של עצמו. אסתי קוסביצקי נכנעת למוסכמות הדמות שעליה לגלם ואילו שרי צוריאל ניצבת לפני הבלתי אפשרי — להיות קורבן ונוקמת בעת ובעונה אחת.

כביכול מחזה חברתי, שנותר על פני השטח, וניזון יותר מגירוי או סקרנות מאשר מהסיפוק האמנותי.

גיורא מנור

הועלו מחירי המזוט לתעשייה ולחברת החשמל

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

מחיריהם של סוגי המזוט לתעשייה ולחברת חשמל הועלו אמש בשיעורים שבין 5.3 אחוזים עד 12.5 אחוז. כמו כן הועלה מחיר הנפטא לתעשייה הפטרוכימית ב־3.4 אחוזים.

המחיר החדש של מזוט לתעשייה לצרכנים גדולים הוא 145.38 דולר לטון ולצרכנים אחרים 161.42 דולר לטון — עלייה של 12.5 אחוז. מזוט לחברת חשמל יעלה מעתה 120 דולר לטון (עלייה של 5.3 אחוזים), ומזוט לתעשייה הפטרוכימית יעלה 112.14 דולר לטון (עלייה של 6.8 אחוזים). נפטא תעלה 109 דולר לטון. משרד האנרגיה מסר אתמול, כי השינויים במחירים נובעים מהצורך בהתאמת מחיר המזוט בישראל למחירו בשוק הבינלאומי. שר האנרגיה, משה שחל, מעריך כי למרות התנודות במחירי סוגי הדלק, צפויה ירידה במחיר הנפט הגולמי בשוק העולמי במהלך החודשים הבאים.

במשרד התעשייה והמסחר הובעה אתמול דאגה מהתייקרות הנפטא והמזוט. פקיד בכיר במשרד אמר, כי זוהי הכבדה נוספת על התעשייה, שתפגע באפשרויותיה להוזיל את עלויות הייצור, כדי להתחרות בשווקים הבינלאומיים. נודע כי אנשי משרד התעשייה והמסחר לחצו בדיונים שהיו למתן את העלאת המחירים, ובלחצם אושרה רק במחצית השעור שהוצע בתחילה.

עיריית ת"א דחתה הצעה לעכב תקציבי המועצה הדתית

מאת ירון אליוסף, כתב „על המשמר"

מועצת עיריית תל־אביב דחתה אתמול ברוב קולות את הצעתה של עורכת־דין חביבה אבי־גאי, נציגת מפלגת העבודה ויו"ר הוועדה למעמד האשה בנעמת, לעכב את תקציבי העירייה למועצה הדתית בתל־אביב, עקב התנגדותה של המועצה למינוי נשים לגוף הבוחר את רב העיר.

שלמה להט, ראש העירייה, אמר בדברי תשובתו, כי איש מאנשי המועצה הדתית לא אמר מה שיוחס לו, וכי לא התקבלה כל החלטה רשמית בנושא זה במועצה.

בעד הצעתה של אבי־גאי הצביעו 11 חברי העבודה, מפ"ם ושינוי. נגד הצביעו 13 חברי חרות, הליברלים והחזית הדתית.

כן דחתה מועצת העירייה את הצעתו של אריה צוקר (מפ"ם) להעביר לחקירת מבקר העירייה טענות, שלפיהן לא דיווחה העירייה נכונה לבג"ץ בעניין העתירה שהוא הגיש נגד החזרת הלוואה של חברת „עתידים". צוקר טען, כי דברי התשובה של העירייה לעתירתו בבג"ץ לא היו נכונים, לא היו מוסריים ונגדו את החוק. להט אמר בדברי תשובתו, כי צוקר יכול, אם ירצה, להגיש תלונה ליועץ המשפטי. בעד הצעתו של צוקר הצביע עוד נציג שינוי וההצעה נדחתה ברוב של 22 נגד 2.

מזג אוויר

טמפרטורות המינימום והמקסימום החזויות: ירושלים 12 עד 16; רמת־הגולן 12 עד 18; צפת 11 עד 15; חיפה 16 עד 21; טבריה 15 עד 25; נצרת 13 עד 19; עפולה 14 עד 23; תל־אביב 16 עד 21; לוד 14 עד 21; יריחו 16 עד 25; עזה 16 עד 21; באר־שבע 14 עד 22; אילת 18 עד 27. (עתי"ם)

מפלגת הפועלים המאוחדת / המרכז

ישיבת מזכירות מפ"ם

תתקיים ביום ד׳ 5.11.86 בשעה 16.00 במרכז מפ"ם

על סדר־היום:

1. בחירת נציגנו להנהלה הציונית בהשתתפות מזכירת הברית העולמית
2. תכנית הפעולה במגזר הערבי

המפתחים: ג'מאל כנען – אילן שדה

* * *

ישיבת מרכז מפ"ם

תתקיים ביום ה׳ 6.11.86 בשעה 15.30 באולם „אהל־שם"

על סדר־היום:

1. דיון מדיני
2. בחירת מזכיר מדיני (עירוני)
3. כינוס מועצה וועידה בשנת תשמ"ח
4. אישור עיקרי תקנון ועדת הביקורת
5. שונות

החברים מתבקשים להבטיח השתתפותם ולדייק

סידורי ביטחון קפדניים יקדמו את הנשיא הרצוג בקנברה

ביקורת מבית מוטחת בקורסון אקינו, על שהזמינה את הרצוג לביקור ■ הבוקר — טקס ממלכתי ופגישה עם ראש־הממשלה

מאת כתב „על המשמר" הנלווה למסע הנשיא, ויואל פאלאקיוס, כתב „רויטר"

סידורי ביטחון קפדניים ביותר יקדמו היום בבוקר בקנברה את נשיא המדינה, חיים הרצוג, ורעייתו, בפתח ביקורם הממלכתי באוסטרליה.

לדברי ראש יחידת הביטחון ההגנתי באוסטרליה, מקנזי אור, ננקטו אמצעי ביטחון חמורים במיוחד, כולל גיוס מוגבר של אנשי ביטחון אוסטרלים, בשל האיומים המלווים את ביקורו של הנשיא שהוא האישיות הישראלית הבכירה ביותר שביקרה מעולם באוסטרליה.

הנשיא ורעייתו יתקבלו הבוקר בטקס ממלכתי בבירת אוסטרליה על־ידי המושל הכללי, סר ניניאן סטפן. מאוחר יותר יפגוש הנשיא הרצוג עם ראש־ממשלת אוסטרליה, בוב הוק, ויודה לו באופן אישי על החלטת הפרלמנט וממשלת אוסטרליה לגנות ולבטל את החלטת האו"ם מלפני 11 שנים, שהשוותה את הציונות לגזענות.

מדליה מיוחדת

אחה"צ יקבל הנשיא מדליית כסף מיוחדת שהנפיקה הפדראציה הציונית לרגל הביקור. יהודי אוסטרליה מכינים לפמליית הנשיא אירוח של כבוד בכל אחת מהקהילות אליהם תגיע.

אמש הגיע פמליית הנשיא לעיר פרת שבאוסטרליה לחניית־ביניים, בטרם תמשיך היום, מוקדם בבוקר, לקנברה.

מטוס חיל־האוויר המיוחד שמ־טיס את פמליית הנשיא, ערך אתמול חניית־ביניים נוספת בדרכו לאוסטרליה, באי ראוניון, מזרחית למדאגסקאר. הנשיא נועד במקום עם ראשי הבסיס הצבאי בו נחת מטוסו ושמע על ההיבטים האסטרטגיים הקשורים את צרפת אנגליה וארה"ב, במאבקן נגד ההשתלטות הסובייטית באיזור.

צרות לאקינו

מאנילה. — ביקורו של נשיא ישראל חיים הרצוג בפיליפינים בסוף החודש הזה, עשוי לגרום צרות לנשיאה, קוראזון אקינו, הן בבית והן בחו"ל — אמרו מקורות דיפלומטיים כאן אתמול.

מקורות דיפלומטים מהימנים הופתעו מן הידיעה שהנשיאה אקינו הסכימה לקבל את פני המנהיג הישראלי, בזמן שממשלתה מעורבת בשיחות שלום רגישות עם המורדים המוסלמים בדרום מדינה זו.

על אף שהפיליפינים מקיימים יחסים ידידותיים עם ישראל, מאות אלפי אזרחים פיליפינים עובדים בארצות ערב וקיימים יחסים הדוקים בין הפיליפינים לבין כמה מדינות ערביות. נוסף על כך לומדים קרוב ל־1000 סטודנטים פלשתינים במאנילה.

לא התייעצו עם משרד־החוץ

המקורות הוסיפו, כי הם מבינים שהביקור של הנשיא הרצוג הוסדר ישירות על־ידי ארמון הנשיאות וכי לא הייתה התייעצות בעניין זה עם משרד־החוץ. דובר משרד החוץ אמר, כי עדיין עובדים על פרטי הביקור. לא היו לו הערות נוספות. ממשרד הנשיא הרצוג בירושלים

נמסר, כי ההזמנה לבקר במאנילה באה מן הנשיאה אקינו, אשר אמרה, כי „הביקור יאפשר לעם הפיליפיני לגלות את אהדתו לעם הישראלי".

ישראל הייתה אחת מן המדינות והראשונות שהכירה בממשלת אקינו כאשר היא עלתה לשלטון בפברואר. שר התיירות שריר היה בפיליפינים בחודש שעבר. אולם ביקור רם־דרג אחרון של מדינאי ישראלי בפיליפינים היה ב־1961, כאשר ביקרה שם שרת־החוץ, גולדה מאיר.

האם יפגוש הרצוג ביוחנן פאולוס השני על אדמת סינגפור?

מאת כתב „על המשמר" הנלווה למסע הנשיא

האם ייפגשו נשיא המדינה, חיים הרצוג, והאפיפיור, יוחנן פאולוס ה־2, בסינגפור? לוח הזמנים של השניים מראה כי הסיכוי לכך קיים, אך קלוש.

על־פי תוכנית המסע של הנשיא חיים הרצוג, אמורה פמלייתו להגיע לסינגפור במחצית השנייה של נובמבר. ב־20 בנובמבר אמור האפיפיור, יוחנן פאולוס ה־2, להגיע לסינגפור, שהיא תחנתו הראשונה במסע בדרום־מזרח אסיה ובאוסטרליה. האפיפיור יבקר באותן המדינות בהן יבקר נשיא המדינה – אך בסדר הפוך.

אם ינצל ראש־ממשלת סינגפור, לי קוואן יו, את עובדת נוכחות שני האישים רמי המעלה באותו היום במדינתו ויזמן אותם יחדיו, תתרחש פגישה היסטורית בין הנשיא הישראלי לבין האפיפיור – על אדמת סינגפור.

מפמליית הנשיא נמסר רשמית, כי לא נקבעה ולא תוכננה פגישה בין חיים הרצוג לבין יוחנן פאולוס ה־2 בסינגפור, ולא נראה שפגישה כזו תצא אל הפועל, למרות ששני האישים היו באותו יום בביקורים רשמיים נפרדים בסינגפור.

הנשיא הרצוג לא ייזום פגישה עם האפיפיור מחוץ לגבולות ישראל, אך בוודאי יתייחס לביקור האפיפיור באיזור בנאומיו, וידגיש את רצון ישראל בכינון קשרים דיפלומטיים מלאים עם הוואתיקן.

אפשר שהשבוע תיפול החלטה על עיסקת הכפירים להונדורס

מאת חנה איש הורוביץ, ניו יורק

השבוע עשויה ליפול החלטה אם תצא לפועל עיסקה בסכום העולה על מאה מיליון דולר למכירת טייסת של 12 מטוסי כפיר להונדורס. הועלתה גם אפשרות אחרת שהונדורס תרכוש.

8 מטוסי אף 5 אמריקניים, שהם זולים יותר, והוצאות רכישתם יכוסו במלוואן מתוך כספי הסיוע האמריקני להונדורס.

המטוסים האמריקניים מיושנים יותר מהישראלים, והם עברו בממוצע חמשת אלפים שעות טיסה, לעומת אלף שעות טיסה, שעברו המטוסים הישראליים. ה„חבילה" הישראלית כוללת גם הדרכה בטיסה, מלאי חלקי חילוף לתקופה ארוכה, והדרכה וסיוע בתחזוקה. סוכריה ישראלית מיוחדת היא, שההדרכה כולה תינתן בשפה הספרדית.

שתי ההצעות — האמריקנית והישראלית — יוצגו השבוע במפורט בהונדורס על ידי אנשי מקצוע של התעשייה האווירית הישראלית ושל חיל האוויר האמריקני. במו"מ בין ממשלת ישראל לבין הממשל האמריקני, המתנהל בדרג בכיר, נדונה האפשרות, כי אם בהונדורס יחליטו שום. מעדיפים את מטוסי הכפיר, יממנו האמריקנים חלק מהוצאות העיסקה.

מקור ישראלי בכיר המקורב לנושא אמר ל„על המשמר", כי במימשל האמריקני פועלים כוחות מנוגדים בעניין חיזוק חיל האוויר של הונדורס, שלה גבול משותף עם ניקרגואה, וחלק מכוחות ה„קונטרס" הלוחמים במשטרו של דניאל אורטגה, שוהים ופועלים מאיזור הגבול עם הונדורס. בקונגרס האמריקני יש הטוענים, כי בחיזוקה של הונדורס על ידי הכנסת מטוסי קרב חדישים יש משום התערבות בעניינים הפנימיים של מרכז אמריקה, שעלול לגרום הסלמה באיזור. לעומתם, המועצה לבטחון לאומי שליד הנשיא רייגן, תומכת בביצוע העיסקה.

לאחר תקופה ארוכה, שבה טופל הנושא במימשל ב„סודי", החלו בשבוע האחרון פרסומים מפורטים בעתונות האמריקנית, בעיקר בוושינגטון פוסט ובניו יורק טיימס, שמקורם, ככל הנראה, בהדלפות מכוונות.

המשלחת לרומניה התפלגה — אנשי „החזית המזרחית" לא ייצאו

מאת מוטי בסוק ובצלאל עמיקם, כתבי „על המשמר" וכתב „רויטר" בתוניס

משלחת השמאל לרומניה התפלגה אתמול. בלחץ אנשי חר"ש ובהסכמת המארגנים הרומנים, לא ייצאו לבוקרשט עשרות אנשי „החזית המזרחית" (קבוצת השחקן יוסי שילוח וכוכבי שמש).

חר"ש, שתחילה שמרה על פרופיל נמוך במעשה המרכבה של המשלחת, החליטה בימים האחרונים להעלות פרופיל. אל האמנים והעיתונאים ששלחה קודם לכן בהרכב היוצאים, נוסף בימים האחרונים שמו של דובר הסיעה, עוזי בורשטין. אחד מצעדיו הראשונים הייתה דרישה אולטימטיבית לפסול מרשימת היוצאים את דובר הרשימה המתקדמת חיים הנגבי. בורשטין האשים את הנגבי בהטחות „בוץ ורפש" בחר"ש. לאחר שהנגבי הוצא מרשימת הנוסעים, הצליחה חר"ש, בגיבוי המארגנים הרומנים, לנפות מהמשלחת גם את קבוצת „החזית המזרחית".

המפד"ל מגנה

ראשי קבוצת היוצאים אינם יודעים בברור, מי ייצג בבוקרשט את אש"ף ועל איזה נקודות יסוב הדיאלוג. נראה, כי הנציגים הפלשתינים יהיו ראשי הדסק הישראלי באש"ף, בין השמות שהוזכרו אתמול היו שאקה, ג'ריס וורדוויש — כולם ערבים ישראלים לשעבר.

אתמול גינתה סיעת המפד"ל בכנסת את „התעקשותה של משלחת השמאל הישראלית לצאת לרומניה ביום רביעי, וזאת תוך ידיעה ברורה שהדבר עומד בסתירה גמורה לחוק הישראלי", לדעת המפד"ל, על היועץ המשפטי לממשלה למצות את הדין עם חברי המשלחת, אם אכן יפגשו עם אויבי ישראל. המפד"ל שוקלת אפשרות של פנייה לערכאות כדי למנוע את הנסיעה.

בתשובה לשאלה על משלחת השמאל היוצאת לרומניה להיפגש עם אנשי אש"ף אמר אתמול ראש־הממשלה, יצחק שמיר, כי ממשלת ישראל הסבירה לממשלה הרומנית שאין היא צריכה לסייע למפגש זה, שהינו הפרת חוק ישראלי. „אני מקווה שרומניה לא תעשה זאת".

משלחת של 31 חברים מאש"ף, כולל שני חברים של הוועד־הפועל של אש"ף, מתכוונים להיפגש עם שמאלנים ישראלים השבוע ברומניה, אמרו אתמול מקורות של אש"ף בתוניס.

שני החברים של הוועד הפועל של אש"ף, המונה 10 חברים, האמורים להיפגש עם הישראלים, הם מחמוד עבאס, המכונה אבו מאזן, וראש עיריית חלחול לשעבר, מוחמד מילחם.

הדובר הבכיר של אש"ף אמר, כי כ־40 ישראלים, כולל אולי 4 חברי־כנסת, מתכוונים לבוא לבוקרשט.

הדובר, סאלח חלף (אבו איאד) אמר, כי הפגישה תוכננה ע"י שמאלנים ישראלים, כקריאת תגר על החוק האוסר מגעים עם ארגוני מחבלים ערביים.

המשלחת של אש"ף תיכלול נציגים בכירים של הארגון במערב אירופה, כולל יוון, צרפת, איטליה ויוגוסלביה.

„המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 4-43360-3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חדרים 102–121, טל' 225125–6. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה 33154 רח' פבזנר 17, טל' 675673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040

עיריית ת"א ביטלה את חסותה לאירוע של שגרירות צ'ילה

מאת שלמה סלוצקי, כתב „על המשמר"

משרד החוץ, שיעץ לפני ימים אחדים לעיריית תל־אביב לקיים אירוע משותף עם שגרירות צ'ילה שינה אתמול את דעתו — כנראה בלחץ פניות מגופים ציבוריים. מכון ה„ועד לסולידאריות עם העם הצ'יליאני" ואחרים — ואיפשר לעיריית תל־אביב ולממונה על תיק התרבות נתן וולאך לבטל את חסות העירייה על האירוע המוסיקלי דיפלומאטי שאמור להתקיים ביום ד' במסגרת למוסיקה ברח' ביאליק בתל־אביב.

בוטלה השתתפותו המאולצת גם וולאך עצמו, באירוע אשר נכפה עליו בתוקף תפקידו, גם כאשר התנגד לקיומו מבחינה אישית, וכחבר מפלגת העבודה.

וואלך טען שאפשר היה לצפות למעט אומץ ציבורי ממשרד החוץ וחנן עולמי, מנהל המחלקה לאמריקה הלאטינית במשרד החוץ כדי להחזיק בעמדה ברורה מלכתחילה, כרוח ההחלטה שהתקבלה לבסוף.

„אם הם מגמגמים" — טען וולאך — „הרי שלנו מותר לפעול לפי מיטב הבנתנו, ולבטל את החסות על האירוע של נציגי שגרירות צ'ילה.

עובדי משרד־החוץ יצאו מפגישה עם וייצמן ב„הרגשה טובה"

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

השר עזר וייצמן נפגש אתמול עם ועד עובדי משרד החוץ, כדי להבהיר את תפקידיו לשבתו. זאת בעקבות החלטת האסיפה הכללית של עובדי משרד החוץ בשבוע שעבר להסמיך את הוועד לפעול להעברת לשכת וייצמן מן המשרד.

בתום הפגישה ציינו חברי הועד, כי הסברי וייצמן הניחו את דעתם. וייצמן אמר, כי החליט שלשכתו תעבור למשרד החוץ מתוך רצון לנסות ולהשפיע על שר החוץ שמעון פרס בכיוון העמדות המדיניות שהוא מעוניין בקידומן. וייצמן הבהיר, עם זאת, [illegible] אישי.

הוא הבטיח כי כל נושא שבו יהיה מעוניין וירצה לגביו מידע, הוא יפנה ויבקש זאת באמצעות לשכת שר החוץ. אין כל כוונה, אמר, כי עוזרו ולשכתו יעסקו בתפקידים שבאחריות משרד החוץ.

חברי הוועד שאלו את וייצמן לגבי שני עובדים שהגיעו למשרד החוץ עם שמעון פרס — יעקב היכל וד"ר אריה עופרי — אם הם יהיו עוזריו.. וייצמן השיב בשלילה ועתה עומד הוועד ליזום פגישה עם מנכ"ל המשרד אברהם טמיר כדי לברר את שייכותם של השניים.

חברי ועד העובדים ציינו, כי יצאו מהפגישה עם וייצמן „בהרגשה טובה מאוד". הם אמרו, כי הפגישה התנהלה באווירה של הבנה ופתיחות. וייצמן ביקש מוועד העובדים [illegible]

במלאת שנה
לפטירתו של
מאיר דייל ז"ל
נעלה לקברו
בבית הקברות של קיבוץ יד־מרדכי ביום שישי
ה' בחשון תשמ"ז 7.11.86 בשעה 15.30
המשפחה

גדל המחסור בכיתות במגזר הערבי

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

מספר הכיתות החסרות במגזר הערבי גדל בשלוש השנים האחרונות מ־500 ל־900 — אמרו אתמול ראשי החינוך הערבי בוועדת החינוך.

סגן יו"ר מרכז השלטון המקומי, אחמד אבו־עקסה טען בוועדה, כי הפער בהקצבות לחינוך היהודי והערבי הולך וגדל מדי שנה.

מפעל הפיס מעמיד לרשות החינוך הערבי תקציבים זעומים, ואילו שר החינוך אינו מבצע את המלצות הוועדות הרבות שישבו על מדוכה זו. עוד טען שגדלה הנשירה מבתי־הספר הערביים.

מרדכי בר־און מפנה מקומו בכנסת לצוקר

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

ח"כ מרדכי בר־און הודיע אתמול בישיבת סיעת רצ בכנסת, כי החליט לפרוש מחברותו בסוף החודש, כדי שיוכל להתמסר לעבודתו האקדמית ולמחקר. במקומו ייכנס לכנסת מזכ"ל רצ, דדי צוקר.

בר־און מתכוון לסיים, בתקופה הקרובה, את עבודת הדוקטורט, בה החל לפני היבחרו לכנסת, לפני כשנתיים. בישיבת הסיעה אתמול, אמר הח"כ הפורש, כי הואיל ולא התכוון להעמיד מועמדותו לכנסת הבאה, הרי שנכון יותר לאפשר כבר עכשיו לדדי צוקר להיכנס לכנסת.

בהודעת סיעת רצ אתמול נאמר, כי החלטתו של בר־און באה מתוך יחס של חברות אישית וחברות בתנועה. בר־און ימשיך לשמש איש מרכזי בכל מוסדות התנועה.

ח"כ מרדכי (מורל'ה) בר־און שולב ברשימת רצ לכנסת הנוכחית, בעקבות היותו פעיל מרכזי ב„שלום עכשיו". בכנסת התמקד בעיקר בעבודת ועדת הכספים.

דדי צוקר, בן 37, יליד חיפה, היה ממקימי וראשי „שלום עכשיו". לפני הבחירות לכנסת העשירית, לפני יותר משש שנים, הצטרף ל־רצ יחד עם יולי תמיר. בשעתו התפרש המעבר אצל חלק מפעילי „שלום עכשיו" כעריקה. דדי צוקר, דוקטורנט בחינוך, נחשב אחד ממושכי החוטים העיקריים ברצ.

מרדכי בר־און

דדי צוקר

פצוע תאונת דרכים קיבל את העזרה מאוחר מדי – ומת

האשמות הדדיות פרצו אתמול בין הנהלת מד"א לבין המועצה האזורית תמר, לאחר שפצוע תאונת דרכים שכב זמן רב במקום התאונה ליד ים־המלח. עד אשר הגיעה אליו עזרה רפואית ראשונה — מת הנפגע מפצעיו.

הרקע לחילופי ההאשמות הוא מותו של אילן דורזארה, בן 24 מבאר־שבע. הוא הועסק כקצין בטחון של מלון גני־מוריה, שלחוף ים המלח. מעט לפני חצות, בליל שלשום, הוא יצא מהמלון ונסע במכונית טרנזיט, באיזור הטיילת של מלונות עין־בוקק. תוך־כדי כך החליקה המכונית והתהפכה במרחק של כ־40 מטרים מהכביש. זוג אורחים, שהתאכסנו במלון סמוך ועברו במכוניתם במקום בשעת התאונה, הזעיקו עזרה.

בשעה 12:30 אחר־חצות התקבלה קריאה לעזרה בתחנת מד"א בערד. דקה לאחר מכן יצא למקום נהג אמבולנס עם רופא וחובש מתנדב, כשהם מצויידים בציוד החייאה משוכלל. 36 דקות לאחר מכן, הם כבר היו במקום התאונה ומצאו חובשים צבאיים, שעברו במקום, כשהם מנסים להחיות את הפצוע, שהיה כבר מחוסר הכרה. צוות מד"א הצטרף לנסיונות ההחייאה ולאחר כחצי שעה הזעיק הרופא סיוע במסוק חיל־האוויר. המסוק נחת במקום התאונה בשעה 2:22 אחר חצות וגם בו היה צוות רפואי, שניסה אף הוא להחיות את הפצוע. רופא מסוק קבע את עובדת מותו של דורזארה, שמת בינתיים, והמסוק עזב את המקום. (עתים)

צבן קורא לפרס להסיר התמיכה מחגיגות צ'ילה

[illegible]

לא רוצים לעזוב את המפעל. פועלי „אליאנס", אתמול. (צילום: בועז לניר)

הנהלת אליאנס והעובדים נפגשים היום לחדש מו"מ

ביקורת קשה בוועדת העבודה של הכנסת על ההחלטה של הנהלת מפעל הצמיגים להוציא בכוח את הפועלים מקווי הייצור ומן המקלחות

מאת יצחק שור, אורי נחשון ושלמה גלזר, כתבי „על המשמר"

ועדת העבודה והרווחה של הכנסת מתחה אתמול ביקורת קשה על הנהלת מפעל הצמיגים „אליאנס"־חדרה, שהזמינה בסוף השבוע שעבר את אנשי „מודיעין אזרחי" כדי להוציא בכוח פועלים מקווי הייצור ומן המקלחות.

הוועדה החליטה עוד לפנות למזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, ולתבוע כי יכנס מייד את הגורמים כדי להביא לחידוש המו"מ ולפתיחה מחודשת של המפעל.

במהלך דיוני הוועדה, אמר יו"ר מועצת המנהלים של המפעל דוד גולומב, כי ענף הצמיגים בעולם נתון במשבר מתמשך. ישראל מתקשה לעמוד בתחרות עם קוריאה ויפאן. עובדי אליאנס שיתפו פעולה עם ההנהלה והסכימו לפיטורי 450 איש. כתוצאה מכך, פחתו ההפסדים מ־6 מיליון דולר למיליון אחד. אבל ברומניות, לא הצליחו ההנהלה והעובדים להגיע לסיכומים בענייני שכר. העיצומים שנקטו העובדים בתביעתם לתוספות שכר, גרמו לאובדן קונים. זה אובדן בלתי־חוזר. לפיכך, הצליחה ההנהלה להשבית את המפעל בהשבתת מגן.

נציגי 1200 העובדים טענו, לעומת זאת, כי שכרם הבסיסי נמוך ביותר, ולכך גם מסכימה ההנהלה. הם האשימו את ההנהלה בכך שהפקירה ציוד וסגרה את המפעל בחשכת הלילה, באורח ברוטאלי. העובדים האשימו את ההנהלה, כי סגרה את המפעל במפתיע, שעה שפועלים נותרו ערומים במקלחות, באישון לילה. גם השומר בכניסה נותר ללא אור, ובכך יצרה ההנהלה סיכון בטחוני ובטיחותי. העובדים טענו כי אנשי מודיעין אזרחי היכו אותם. על כך השיבו נציגי ההנהלה כי נאלצו לסגור את המפעל בלילה משום שהיו עובדים שאיימו על ההנהלה כי יפגעו בהם בנשק.

יו"ר מועצת המנהלים של אליאנס, דוד גולומב, אמר אתמול ל„על המשמר", כי מאז שהחלו העיצומים של העובדים בחודש יוני, נגרמו למפעל נזקים כספיים בגובה של כשני מיליון דולר. לדבריו, בסוף השבוע שעבר, עם החרפת העיצומים, עבד המפעל בהיקף של 5 אחוזים בלבד מהתפוקה הרגילה. „המפעל אינו יכול להפקר בעיצומים, אחרי שההנהלה נוכחה לדעת שלא מדובר בשביתה ספונטנית, אלא בעיצומים מאורגנים. לא היה מנוס מהשבתת המגן של המפעל", אמר.

היום, בהתאם לבקשת העובדים ולרצון ההנהלה, ייפגשו הצדדים ויחליטו ככל הנראה לחדש את המו"מ ביניהם. גולומב אמר, כי תחול התקדמות רק אם העובדים יקבלו את מרות ההסתדרות.

עוד אמר גולומב, כי ההכנסה הממוצעת של עובדי „אליאנס" מגיעה ל־1.300 ש"ח ברוטו לחודש — „יותר מהממוצע ב„כור"".

מישל פריץ, יו"ר ועד העובדים של „אליאנס", הביע שביעות־רצון מהדיון בוועדת העבודה והרווחה של הכנסת, בו השתתף יחד עם חברי ועד אחרים ועם מזכיר מועצת פועלי חדרה. „מחר" – אמר – „נכנס את העובדים ונדווח להם על הדיון. בינתיים, אנחנו מחלקים פרחים ויושבים במפעל. אם תוך כמה ימים לא יקרה כלום ולא יפנו אלינו כדי לחדש את העבודה ואת המו"מ — נשקול את צעדינו".

סיעות מפ"ם ר"צ והתחיה יביעו היום אי־אמון בממשלה

בשל הכוונה להטיל מס על קצבות הזיקנה ● מפ"ם. הממשלה כנראה לא תגיע למנוחה ולנחלה עד שלא תממש פגיעה בציבור הקשישים

מאת יצחק שור ומוטי בסוק, כתבינו בכנסת

סיעת הליכוד הצטרפה אתמול להתנגדותה של „העבודה" להצעת האוצר להטיל מס על קצבאות זקנה. כן מתנגד הליכוד להצעת האוצר להטיל אגרת חינוך.

הנהלת הליכוד תיפגש בימים הקרובים עם שר האוצר משה נסים ותדון עימו בתוכניתו להטיל מסים אלה. יו"ר הסיעה, שרה דורון, אמרה כי יש להטיל מס על קצבאות וקצבה מהכנסה בסך 1,500 שקלים לחודש ומעלה.

הנהלת הליכוד החליטה לתמוך בהצעת החוק של יהושע מצא, לפיה ינותק שכר כוחות הבטחון מהסכמי השכר. לפי ההצעה, ייקבע שכר כוחות הבטחון בידי הממשלה, ויאושר בידי ועדה משותפת של ועדת הכספים, והחוץ והבטחון. לפי הצעת חה"כ מצא, כוחות הבטחון הם המשרתים בקבע בצה"ל, המוסד למודיעין, שב"כ, משטרה ושירות הסוהר.

בעיקרו של דבר, באה ההצעה לנתק את שכר אנשי כוחות הבטחון משכר מגזרים אחרים ומהסכמי השכר כדי למנוע השלכות נגדיות לשכרם של השכירים במשק. סיעות מפ"ם, רצ והתחיה יביעו היום אי־אמון בממשלה בשל כוונתה להטיל מס על קיצבאות הזקנה.

מפ"ם תעלה את האי־אמון כדי להעמיד את הממשלה על מלוא החומרה המשתמעת מכוונתה להטיל מס על ציבור הגימלאים. לדעת הסיעה, הממשלה כנראה לא תגיע למנוחה ולנחלה עד שלא תממש את אחת התוכניות לפגוע בקשישים, ותציג אותם כאויבי העם". לדעת מפ"ם, רוב בכנסת מתנגד למס זה.

סיעת רצ תטען, כי הממשלה מנסה לפגוע באוכלוסיה חלשה, בשעה שהיא אינה נוגעת במי שיש לו. התחיה תדגיש כי הממשלה מגלה חוסר־רגישות אנושית ויהודית דווקא כלפי האוכלוסיה הקשישה.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר אתמול כי „הוא מקווה שהממשלה „לא מחפשת לעצמה צרות", היא לא צריכה להטיל מס על קיצבאות הזקנה. זה לא הגון לה. לא כלכלית ולא מבחינה חברתית. מלבד העוול שדבר זה יגרום, זה יביא גם לזעזועים וזה חבל".

צו גירוש נגד עורך „א־שעב"

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

אלוף פיקוד המרכז, אלוף אהוד ברק, פירסם אתמול צו גירוש נגד של עורך העיתון „א־שעב", אכרם הנייה ממזרח־ירושלים.

הגירוש נומק בהיותו של אכרם הנייה פעיל מרכזי בפת"ח, בעל קשרים עם הארגון מחוץ לשטחים.

אתמול ב־5:30 בבוקר נעצר הנייה בביתו ברמאללה. תחילה נלקח לכלא רמאללה ואחר־כך נכלא בכלא ג'נייד בשכם.

עורכת־הדין, פליציה לנגר, ביקשה לכנס את הוועדה המייעצת שליד המינהל האזרחי כדי לערער על צו הגירוש. הוועדה עשויה להתכנס מחר. הנייה הוא רווק בן 33, בוגר אוניברסיטת קאהיר בספרות אנגלית. היה עיתונאי בירדן ובשנת 79 עבר לגדה והחל לעבוד בעיתון „א־שעב". הוא היה בעבר ראש האיגוד המקצועי של העיתונאים בשטחים. הוא גם סופר ופירסם כמה ספרים של סיפורים קצרים.

משנת 1980 היה נתון בצו ריתוק לרמאללה למשך שלוש שנים רצופות. בשבוע שעבר אושפז אביו בבית־חולים לאחר התקף־לב.

עורכת־הדין פליציה לנגר ביקרה אתמול בכלא ג'נייד ומסרה כי הנייה מכחיש את כל שנאמר נגדו בצו הגירוש.

לא נמסר לאן יש כוונה לגרש את הנייה. בירדן הוא מופיע ברשימה השחורה של העיתונאים המועמדים למעצר עם היכנסם לתחומי ירדן.

מנימוקי הגירוש עולה, כי הצעד אינו מכוון בהכרח נגד העיתונות של מזרח־ירושלים אלא נגד המוסדות והאישים התומכים באש"ף. לפיכך, יתכן כי צפויה פעילות ישראלית נוקשה כלפי מוסדות אחרים התומכים באש"ף — לאו דווקא עיתונים — במזרח ירושלים ובשטחים.

נאטמה סימטה בטול כרם

כוחות הבטחון אטמו אתמול אחרי־הצהריים סימטה בטול־כרם. מקורות צבאיים הסבירו, כי האטימה באה בתגובה על כך שמאותה סימטה נזרק בקבוק תבערה ב־14 באוקטובר לעבר אוטובוס קו 83. כתוצאה מכך, נשרף האוטובוס כליל. בנס לא היו נפגעים.

חיפוש בביר־זית

כוחות הבטחון ערכו אמש חיפוש בקאמפוס הישן של אוניברסיטת ביר־זית, לאחר שהתקבל מידע על חומר הסתה רב המוצג שם, בתערוכה במסגרת „שבוע פלשתין". כוחות הבטחון החרימו את החומר.

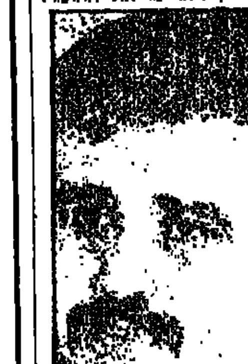

הנייה

דוד בלס יצא מהכלים והטיח בסניגוריו:

אני משלם לכם 2 מיליון דולר ודבורין עושה מה שהיא רוצה!

כספי התקי"ם שנמסרו בהלוואות לדוד בלס היו משוקעים קודם־לכן בבנק הפועלים. אך על־פי עצת הנהלת הבנק, הוצאו משם ואנשי התקי"ם חיפשו אפיקי השקעה טובים יותר — נאמר בעדות שהושמעה אתמול בהמשך משפטו של דוד בלס.

בלס מואשם בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בהונאת חברת אש"ת־כספים של התקי"ם, ובגניבת כספים בהיקף של כ־29 מיליון דולר. אתמול העיד ארוכות מטעם התביעה יעקב (קובי) בן־ישי, רכז קרן התק"ם וחבר הנהלת אש"ת. הוא טען, כי במחצית ינואר 1985 הוא בדק ומצא, שאין לאש"ת מספיק בטחונות מטעם דוד בלס, למרות שהוא העביר כערובויות את רכושו וניירות־ערך שונים.

בדיון המשפטי, התפרץ לפתע דוד בלס, היכה באגרופיו על השולחן וצעק לעבר התובעת ולעבר נציגי התק"ם שישבו באולם. ואילו אל סניגוריו צעק: „אני משלם לכם שני מיליון דולר ואתם נותנים לדבורין לעשות מה שהיא רוצה!" שני הסניגורים הכחישו מאוחר יותר כי שכרם הוא בגובה שבלס נקב בו.

השופטת, שושנה ברמן, קמה ויצאה להפסקה, ואז הורד בלס אל תא המעצר במרתף היכל המשפט. וסניגוריו עו"ד, יעקב ויינרוב ויהודה ויינשטיין הצליחו להרגיעו. לאחר ההפסקה, כעבור כחצי שעה, חודש הדיון והתנהל בשקט וברגיעה. המשפט יימשך מחר.

(עתים)

הרפורמים שוקלים תביעה משפטית נגד הרב אליהו

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" בי־ם

התנועה ליהדות מתקדמת שוקלת הגשת תביעה משפטית נגד הרב הראשי, מרדכי אליהו, במחאה על התבטאותו ש„אין חופש פולחן בישראל". „למוסלמים ולנוצרים במדינה יש חופש פולחן, אך מהיהודים רוצה הרב הראשי לשלול זאת" — אמר אתמול הרב אשר הירש, ראש התנועה בישראל.

הירש סיפר על הפגיעה בתדמית ישראל כמדינת חופש בעקבות התקרית האלימה בבית־הכנסת של הקהילה בשכונת בקעה בבירה, וציין כי כלי־התקשורת העולמית דיווחו בהרחבה על ההתפרעות שהשביתה את שמחת תורה במקום. הוא קרא לשלטונות לאסור התבטאות ברוח זו של אדם שהמדינה משלמת לו את שכרו. „למזלנו, אין הרב הראשי מבטא את עקרונות המדינה או עקרונות הרבנות והיהדות", אמר.

„פרופ' אלפרד גוטשלק, נשיא ה„היברו יוניון קולג'", מסר פרטים על האגף החדש של המוסד שנחנך השבוע. הוא הזכיר כי בחנוכת המוסד המשקיף אל חומות העיר העתיקה לפני 26 שנה, נכח בטקס ראש הממשלה הראשון דוד בן־גוריון והמעמד כולו נערך מול עיניהם הצופיות של חיילי הלגיון הירדני שהתבוננו במתרחש מהחומה. הקמפוס החדש והמרווח כולל ספריה גדולה, בית הארחה לנוער ומוזיאון ארכיאולוגי בו מוצגים ממצאי חפירות.

מאות אישים מראשי היהדות המתקדמת באו לחנוכת הקמפוס החדש בבירה

צילום: י.פ.פ.א.)

אנשים ואירועים

שהתספורת לא תינזק; שהנעליים לא יתקלקלו. דילוגים ראשונים בשלוליות (צילום: עמרם גלמי)

גם צ'יץ רוצה תיאטרון אחר

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

מלחמות „תיאטרון אחר" על אכסניה לפסטיבל התיאטרון המתקיים זה כמה שנים בעכו, נפתחה השבוע בין שלמה להט, ראש עיריית תל־אביב, לבין ראש עיריית עכו, אלי דה־קאסטרו.

לפני שבוע הודיע ראש עיריית תל־אביב על רצונו לארגן בעירו פסטיבל לתיאטרון אחר במהלך חופשת הפסח, במתכונת של זה המתקיים זה כמה שנים בעכו. הדבר קומם את ראש עיריית עכו, אלי דה־קאסטרו, הסבור שאם אכן יממש את תוכניתו, יביא כליון על פסטיבל עכו.

צ'יץ השיב שבישראל יש מדי שנה כ־500 מופעים שונים, ובעכו מוצגים רק כמה עשרות במסגרת הפסטיבל. דבר המותיר פרנסה לאחרים. עם זאת, הבטיח צ'יץ לבדוק את הנושא. ראש עיריית עכו אמר שאם אכן יפעיל צ'יץ את תוכניתו, הוא יביא את הנושא למרכז השלטון המקומי ויגייס את כל ראשי הישובים והעיריות של הגליל המערבי לתמיכה בעכו.

צה"ל בוחן הצעת אופנאי צמרת לשנות חולצת החיילת

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

צה"ל בוחן בימים אלה הצעה לחולצה אופנתית חדשה עבור חיילות צה"ל.

את הצעת הדגם הכין בהתנדבות אופנאי צמרת, על־פי יוזמתו. בתשובה על שאלה, אמר דובר צה"ל, כי הגורמים המוסמכים בצבא לא ביקשו מיצרני אופנה להגיש הצעות לפרטי לבוש חדשים לחיילות וכי ההצעה שנבחנת עתה היא פרי יוזמתו של האופנאי.

יצרן האופנה סבור, כי החולצה החדשה שהוא מציע, תתאים יותר לאקלים הישראלי ותהלום את בנות המין היפה בצה"ל.

ההסתדרות זועמת על הכינוי שהדביק לה יוסף לפיד „כלב פודל"

דבריו של יוסף לפיד, לשעבר מנכ"ל רשות־השידור, ששודרו אתמול במדור „עמדה" ב„קול־ישראל", עוררו מורת־רוח בהסתדרות.

„מדור זה נוצל בעזות־מצח של עיתונאי בכיר שלוח־רסן שלא ניחן במינימום אתי של איש תקשורת מהוגן, אשר חייב לשמור על כבוד הזולת. לפחות בכלי ממלכתי שנתון לפיקוח של ועד־מנהל ציבורי", הגיבו אתמול חוגים בוועד־הפועל.

„הכינוי המתועב שבו כינה יוסף לפיד את הסתדרות העובדים הכללית, שבה מאורגנים מיליון ושש־מאות אלף אזרחים עובדים במדינת־ישראל, — כ„כלב פודל", לדבריו, בשל הליכיה ועמדתה בפרשת יישוב סיכסוך האחיות, — כינוי כזה הוא עלבון וביזיון לרשות השידור הממלכתית ואין לעבור על כך לסדר היום" — נאמר עוד בהסתדרות.

בולי ארכיאולוגיה — בתערוכה בניר־דוד

מאת יהושע מרקוס, כתב „על המשמר"

אתמול נפתחה במוזיאון לארכיאולוגיה בקיבוץ ניר־דוד השייך למועצה האזורית בקעת בית־שאן, תערוכת בולים בנושאי ארכיאולוגיה ועתיקות.

התערוכה מתקיימת בהשתתפות יו"ר המועצה האזורית, יגאל שחר, מנהל השירות הבולאי, ינון ביילי, ויו"ר העמותה של בולאי חיפה, יצחק מינס.

בתערוכה מציגים האספנים יעקב ארזי, מרדכי גור, לסקר אלמוג, שריג שמואל מקיבוץ ניר־דוד, משה רשף מבית־אלפא, ומנחם מרגלית ממרחביה. הם מציגים בולי ישראל ובולי־חוץ מארצות רבות בנושאי ארכיאולוגיה היסטוריה ועתיקות.

הדרוזים לא רוצים את ארנס

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

ראשי הדרוזים בישראל תובעים מראש הממשלה, יצחק שמיר, להימנע מלמסור את הטיפול בעניינם לשר ארנס.

ראש המועצה המקומית ג'וליס, סאלח טריף, שיגר אתמול מברק לראש הממשלה בו הוא מתריע בפני הכוונה למנות את ארנס.

במברק נאמר כי הדרוזים קובלים על הכוונה למנות את ארנס, הממונה כבר עתה לענייניים ערביים, גם כאחראי על הטיפול בענייני הדרוזים.

זה 15 שנה השתחררו הדרוזים ממסגרות משותפות עם התושבים הערבים והם סופחו לטיפול במשרדי הממשלה השונים ככל אזרחי ישראל. טריף אומר שהכוונה למנות את ארנס יחזיר את העדה הדרוזית שנים רבות אחורנית ויפגע באוכלוסיה הדרוזית.

עורכי־הדין מונו אפוטרופסים לרכושו של יוסף בולדו — לשנה

בני משפחת בולדו־הראל, שמצאו את מותם ברצח המשולש ובהתאבדות לפני שבוע בחיפה ובסביון, הניחו אחריהם שתי כספות, שתכולתן איננה ידועה — נודע אתמול.

הכספות, הרשומות על שם ההרוגים, נמצאות בבנק לאומי לישראל. אך עד כה לא ידוע לאיש מן היורשים מה הן מכילות.

בית־משפט המחוזי בחיפה מינה אתמול את עורכי־הדין מתתיהו קניאל, המייצג את בני־משפחת בולדו, ואת עורכי־הדין יואל צח ומרים פרסמן, המייצגים את „הידועה בציבור", ושני בניה הקטנים כאפוטרופסים ומנהלי עיזבון זמניים למשך שנה לרכוש שהותיר אחריו אבי המשפחה יוסף בולדו, שמת במחצית מאי השנה.

יוסף בולדו, יבואן וסוחר צמיגים, ובעליה של חברה, הותיר אחריו רכוש רב. בבית־המשפט המחוזי בחיפה מתנהל מאבק משפטי בעניין הירושה, אשר לה טענו בזמנו אשתו של הסוחר, רעיה בולדו ושני בניה שלמה הראל־בולדו ושמואל בולדו. כן טוענים לירושה הידועה בציבור ושני בניה בני 10 ו־14.

סוגייה זו טרם הוכרעה בבית־המשפט, מאחר שטרם התקבלו ממצאי בדיקות הדם שנעשו במעבדה לסיווג רקמות בבית־החולים הדסה בירושלים על מנת להחליט בשאלת האבהות של המנוח לגבי שני בניה של הידועה בציבור.

הנהלת הבנק הבטיחה, בינתיים, לא לפעול למימוש החובות תוך פגיעה ברכוש ובנכסים ובערבויות שבידיה להבטחת חובות של חברת „בולדו־כנרג". ישראל בע"מ המסתכמים בסכום כולל של 1.5 מיליון ש"ח. בידי בנק לאומי בטחונות להבטחת חוב זה בסכום של מיליון ש"ח הכוללים מט"ח, ניירות־ערך סחירים, תוכניות חיסכון, מניות וקופות־גמל וכן משכנתאות על נכסי דלא־ניידי. עתה ממתינים לפתיחתן של שתי הכספות שהותירו אחר מותם בני משפחת בולדו־הראל. (עתים)

איתו שחור־לבן

מרדכי ועננו, אישיות קוטבית, בוחר תמיד באלטרנטיבה הקיצונית לדעותיו. לא עשה מה שעשה למען כסף. קשה לחשוף אדם כזה ▪ ד"ר רודי ויגאל קידר, פסיכולוגים, מאפיינים את דמותו

מרדכי ועננו, חבר משלחת בפאריס מטעם התאחדות הסטודנטים בישראל. 1984. דעותיו הובעו בגלוי. (צילום: שלמה סלוצקי)

מאת רונית מורגנשטרן

שלושה מהפכים קיצוניים איפיינו את עיצוב אישיותו של מורדכי ועננו מנער דתי, תלמיד ישיבה, שבא ממשפחה מרוקנית־מסורתית אדוקה, הפך לחילוני גמור והיה כנראה בתהליך של התנצרות. בעל דעות ימניות קיצוניות, המאפיינות את החברה בה גדל, עבר לקצה השני מסקאלה הפוליטית והפך לקומוניסט. מלאומן קנאי הפך למי שבגד במדינתו ומכר סודות צבאיים שמורים ביותר שלה. שלושה מהפכים חריפים, שנראה כי למעלה מיכולתו של אדם אחד לעמוד בהם.

„לזכותו" של ועננו ייאמר כי היה עיקבי. כלומר, הוא לא החליף דעות מסוג אחר בדעות מתונות יותר, אלא תמיד בחר באלטרנטיבה הקיצונית, דילג מקוטב אל קוטב.

שאלתי את הפסיכולוגים ד"ר דוד רודי ויגאל קידר אם, על סמך נסיונם המקצועי והספרות הפסיכולוגית, הם מכירים אישיות קוטבית כשל ועננו, מה הם מאפייניה ומה גרם לעיצובה כבזאת. ועוד, האם אישיות כזאת לא היתה צריכה להחשף במבחני האישיות שעבר כנראה ועננו קודם לקבלתו לעבודה באחד המקומות הרגישים ביותר מבחינה בטחונית?

בעיית זהות

ד"ר רודי: התופעה של ועננו קשורה בבעיה זהותית. האובייקט שאיתו הזדהה ועננו בילדותו הכזיב כנראה. אני לא מכיר את הביוגראפיה שלו, אבל כנראה שקיימת בעייה רצינית עם אביו. לאחר הזדהות עזה מאוד שלו עם המסורת חלה כנראה אכזבה קשה, ואז בא הצורך להקיא את הערך איתו הזדהה ולהחליף אותו. זה די דומה לתהליך אצל החוזרים בתשובה. מדובר בחיפוש אחרי פתרון שאינו מוצא אותו בתהליכי הזדהות רגילים. הוא חש שהוא מאבד שליטה בעולם הערכים שקודם היה מוכר לו ופתאום אינו מובן לו, ולכן הוא צריך שנות תפיסת־עולם בצורה טוטאלית.

הדבר מוכר, וידוע בספרות הפסיכולוגית. באנשים כאלה משתמשים, לא פעם כסוכנים פוליטיים או צבאיים. גם משה סנה, שהיה בעל דעות בורגניות מאוד, עבר מהציונים־הכלליים לרק"ח. אפשר אולי לגלות אישיות כזאת במיבדקים, תלוי מאוד מי הבודק. בראיון קליני זה היה יוצא לאור.

הגה נעול

יגאל קידר: ההתנהגות שלנו מונחית על־ידי מערכת הערכים שלנו. זו צריכה להיות גמישה דיה כדי שנוכל להסתדר בחיים. עם מערכת ערכים נוקשה לא נוכל להסתדר בחיים — זה כמו לנהוג עם הגה נעול. חלק מתהליך ההתבגרות הוא לדעת שהערכים אותם ינקת מהוריך, מהגן, מבית־הספר, הם לא מוחלטים, אסור לקחת הכל כפשוטו.

למשל, אם הילד לוקח את עניין האיסור לשקר כערך מוחלט, ונוכח פתאום בשקר לבן של אביו — אם הוא מזדהה עם האב וסומך עליו, הוא מבין שיש מצבים בהם מותר לשקר. ילד שאינו מרגיש הזדהות עם האב מגבש לעצמו דעה, או כולם שקרנים ולכן כולם טועים, ואז הוא גדל חסר־ערכים. או להיפך, כולם שקרנים אז אני אהיה דובר אמת בלבד — פנאטי.

מתקן עולם

אדם כזה רואה מצבים בשחור־לבן. כזה הוא ועננו, כנראה. אבל החיים הם לא שחור לבן. בהתחלה הוא נקט עמדה ימנית. כשהתאכזב ממנה, לא מיתן את עמדתו אלא החליף אותה בצורה קיצונית. אם לא שחור — אז לבן. מה שמנחה אותו זה תמיד להיות בסדר — מין מתקן עולם. הוא לא עשה מה שעשה בשביל הכסף. הוא ממש האמין בכך שהוא שליח נבחר על־ידי סמכות מחוץ למערכת לתקן את העולם.

לא במקרה שימש כאב־בית־הדין של הסטודנטים באוניברסיטת באר־שבע. הוא כל הזמן שופט מה טוב ומה רע — תמיד עמדות מוחלטות. אישיות כזו מוכרת בפסיכולוגיה. קשה לקרוא לה מופרעת, אך המרחק בין אישיות קיצונית כזאת למופרעות הוא צעד אחד בלבד.

התופעה מוכרת. מיליון וחצי קומוניסטים חיו בגרמניה לפני מלחמת העולם השנייה. לאן הם נעלמו? חלק אמנם הושמדו, אבל חלקם הפכו לנאצים. המעבר מסמים לחזרה בתשובה — אותו הדבר. קשה לחשוף אדם כזה. הוא דווקא נראה כאדם נהדר, כי הוא מאוד מצפוני. כמו אודי אדיב, למשל או, להבדיל, עצורי המחתרת — אנשים רגישים, נחמדים, שזורקים רימונים על סטודנטים ערבים כי הם מרגישים שהצדק עימם וזה קנה המידה היחידי לגביהם. כי הערכים שלהם מוחלטים כמו אלה של ועננו.

דרושים...

החוקר: אז מה, „אתה רוצה להתקבל לעבודה בכור? נו. ספר לנו על ילדותך"

ועננו: „אין בעיות. אני מבית דתי. אבי שומר מצוות. בתקופת בית־הספר התיכון הייתי ימני מאוד ונמניתי עם כוחותיו של הרב כהנא. חשבתי אז שצריך לגרש את הערבים מן הארץ."

החוקר: „זה בסדר. זה לא מונע ממך לקבל את העבודה. מה קרה בזמן הצבא?"

ועננו: „התפקרתי. הורדתי כיפה. נהייתי חילוני. המשפחה כעסה. ניתקתי עימם את כל הקשרים."

החוקר: „מה עשית בצבא?"

ועננו: „סוד צבאי. אבל לידיעתך הבלעדית, הייתי מש"ק בהנדסה הקרבית. אחר־כך למדתי באוניברסיטת באר־שבע. גמרתי תואר ראשון בגיאוגרפיה ובפילוסופיה."

החוקר: „מה פתאום גיאוגרפיה?"

ועננו: „אני אוהב מאוד לצלם את מעמקי האדמה בנגב."

החוקר: „בסדר. מה עשית באוניברסיטה?"

ועננו: „בזמן הלימודים התקרבתי מאוד לרק"ח ולרשימה המתקדמת. גרתי בדירה עם חברים ערביים. אירגנתי „ערב מזרחי" שהזדהה בהשקפותיו עם אש"ף כיהנתי שתי קדנציות כרכז התאים השמאלניים של „קמפוס". נמצאו אצלי חוברות־הסתה נגד המדינה. רוצה לקרוא? אני אומנם לא כתבתי אותן, רק הפצתי. ובכלל, העדפתי חברה מזרחית־ערבית. אני חושב שהמימסד האשכנזי מנצל את האזרחים המזרחיים והערבים. תסתכל בעצמך, באוניברסיטה שלנו כל המרצים — אשכנזים והתלמידים — מזרחיים. אז אפשר לעבור על זה לסדר־היום?"

החוקר: „לא. אי־אפשר. תגיד, אתה טיפוס יציב?"

ועננו: „דוד יוסוב, עורך ה„ברברן" חושב שלא. לדעתי, אני יציב ואמין. אני בטוח שאתרום רבות לעבודה בכור."

החוקר: „נאה אחוז. עברת את המבחן, בהצלחה" ולוחצים ידיים בחום וועננו, חוגר מצלמה, הולך ישר לכור.

* * *

אפשר אולי לחייך. אך הסיפור כל־כך עצוב שמתחשק לבכות. אתה עוצם לרגע עיניים ונזכר כי במהלך השנה האחרונה היתה לנו פרשת פולארד, יירטנו מטוס לובי, השב"כ הסתיר וברח ראיות סביב רצח שני הטרוריסטים ועכשיו פרשת ועננו.

נראה כי קהילת המודיעין שלנו כבר אינה בדיוק מה שחשבנו. „פאשלה" רודפת „פאשלה" ואתה רוצה בעצם לשאול: רגע אחד, מי אחראי למחדלים האלה? האם האשמים נתנו את הדין או שמא לפנינו שוב יד רוחצת יד, הוסתרו וכוסו ראיות ומערכת השקרים ממשיכה להתנהל כבימים־ימימה.

והשאלה אינה נותנת מנוח: מי בעצם מפקח על שירותי המודיעין בישראל? נראה שאין פיקוח, לבד מראש־הממשלה, המקבל דיווחים. כשעתו דיווח אברהם שלום לפרס על „פוטש" נגרר והלה הגן עליו בכל כוחו ומאודו ורק מאוחר מאוד התקפל.

השלומיאליות חוגגת, ולנו, לעיתונאים, אסור לדווח. אנו „ניזונים" מעיתונות העולם, שמספקת לנו תלי־תלים של סיפורים: כולל פנטסיות זולות. נוכח: כיצד פותה ועננו על־ידי יפיפיה ישראלית לעלות על יאכטה וכו'.

הצנזורה כידוע פועלת ולנו אין מושג אם אכן לקחים הופקו, אם אין לנו בכור ובמקומות דומים עוד כמה ועננים. ואם האחראים למחדלים נשפטו או שמסיימים בתפקידם, עד לפאשלה הבאה.

ישראל זמיר

טיפטופי הטעיה

על קפה ועוגה היו נציגי הצמרת מדליפים לעיתונאים מסוימים את ה„סקופ". פולין 1968, דיסאינפורמציה. מאז, קצת השתכללו השיטות. הפרינציפ לא השתנה

מאת יוסף שמי

בראשית דרכה, עסקה צמרת המפלגה בעסקות הטעיה. בחדרי־חדרים היו מבשלים חומר נגד ארה"ב, נגד הכנסיה ונגד יריבים מן הימין ומשמאל מתוך דרישתו של המפלגה. המידע היה מופיע ללא חתימה או תחת כינוי סתמי. עם הזמן, הוכנסו שכלולים במבצעי ההטעיה והשלטונות עשו הכל שהחומר „יהיה מתקבל על הדעת". גם על־ידי גיוס אנשי מדע וכתבים ידועי־שם.

שיטת פרובוקציה מסוג זה הונהגה בכל הנוגע לקשריו השודים של טיטו עם האימפריאליסטים האמריקניים. עם הכובשים הגרמנים. שיטה דומה ננקטה עת הואשמו האמריקנים בהפצתה באוויר של מזיקים, התוקפים את שתילי תפוחי־האדמה וגורמים לירידת התנובה.

אך ב־1968, כאשר ניהלה מפלגת השלטון בפולין מסע „אנטי־ציוני", ננקטו שיטות יותר מתוחכמות. כבר לא השתמשו באילתור. משך חודשים רבים הוכנו תיקים על אנשים מסויימים או על קבוצות נוער, חוגים ליבראליים ואחרים, שבהם היה מקום של כבוד לאנשים ממוצא יהודי. התיקים הללו

(המשך בעמוד 6).

הבגידה היא יתומה

מאת שלי יחימוביץ'

איפה נולד בוגד פוטנציאלי? בקיבוץ של השומר־הצעיר, או בשכונת עוני בבאר־שבע? במעון עולים, או בבית עירוני זעיר־בורגני? התשובה, מסתבר, סבוכה ורבת־פנים כשאלה עצמה.

בשכונה ד', השכונה בה התגורר מוטי ועננו מאז עלה ממרוקו עם משפחתו והוא בן 9 — לא שואלים איפה טעינו. כפי ששאלו עצמם בזמן אחר קיבוץ שלם, תנועה שלמה. גם משפחת ועננו וגם הסביבה הקרובה, השכונתית, מצאו פתרון אחר: מוטי כבר מזמן התנתק ולא היה שייך.

בעל חנות המכולת הצמודה לביתם של ההורים, מזל וסלומון ועננו, ניסה להסביר לי אתמול עד כמה ועננו הוא חריג, מוקצה. „איך אני אגיד לך?", הוא אמר. „מוטי וההורים שלו זה כמו סוריה וישראל". באוניברסיטת בן־גוריון התייחסו אל מסעות ועננו בעולם ואל עוללות המסעות האלה בבדיחות הדעת. „איך זה, איך זה", קוננו סטודנטים ממורמרים ובלתי מעודכנים בדבר ידה הקשה של הצנזורה — „איך זה מצטטים לעיתונים בכל העולם ולא כותבים שאנחנו. אנחנו ישבנו אתו פה במנזה והעברנו אתו שעות. זה פשוט לא הוגן".

מימסד אשכנזי

ועננו, יותר משהיה סטודנט היה איש מנזה. הרבה שנים עברו עליו באוניברסיטת באר־שבע. מישהו אחר היה מספיק לגמור דוקטורט. אבל ועננו סיים בניחותא ובציונים בינוניים מאוד את התואר הראשון בגיאוגרפיה ובפילוסופיה (מחלקות הנחשבות בבאר־שבע למעוזם של מי שלא יתקבלו למחלקות אחרות), ואחר כך דשדש עוד כמה שנים בין חובות התואר השני בפילוסופיה, אותו לא סיים.

אי שם, במהלך התואר הראשון, גם הסיר את הכיפה ועבר שינוי רדיקאלי ובלתי מוסבר. מכהניסט חרדי הפך לשמאלן חילוני קיצוני. וכמו חוזרים בתשובה, הגיע עד פאנטיות טוטאלית בגילגולו החדש.

אחד המרצים באוניברסיטה, שאינו מוכן להתייחס אל ועננו התלמיד אלא רק ל„שיחות המנזה" שלו, אומר „מי שעקב אחר הדינאמיקה של השינוי הרדיקאלי בהשקפותיו של ועננו, יכול היה לראות שהשינוי הזה — שורשיו בתחושת קיפוח עמוקה על רקע עדתי. הוא ראה ברית טבעית בין המזרחי לבין הערבים, בגלל הקירבה התרבותית והמנטאלית ביניהם, וגם בגלל האינטרס המשותף — הרצון להוריד את המימסד האשכנזי".

„ועננו לא הופיע בשום פעילות של שלום־עכשיו", אומר המרצה, „למרות שבאופן טבעי פנו אליו. את ההתנהגות התמוהה ביותר הפגין בפרשת היישוב הבדואי לגיה. מינהל מקרקעי ישראל ניסה ליישב בדואים בניגוד להחלטת הבג"ץ. כמה גורמים באוניברסיטה נרתמו לסייע לבדואים. היו שם הרבה מרצים וסטודנטים. ועננו, שהתבקש להצטרף, סירב לתת יד. הוא אמר שההתארגנות הזו משרתת את המימסד. מרגיעה את הבדואים. הוא לא רצה שהם ירגעו. הוא רצה שימשיכו להיות נסערים וממורמרים."

שוליים דקים

אגב, ההרגשה הזו תחזור גם בשיחות עם סטודנטים אנשי שמאל: „ועננו לא היה משלנו". „סתם סטודנט נצחי שיושב כל החיים שלו במנזה". „לא רציני". „בדאווין של האינטלקטואל" — יגידו. גם במועצת אגודת הסטודנטים, שהיה חבר בה, לא התייחסו אליו ברצינות. „הוא היה פאנאט והתנגד לכל דבר שעלה. תמיד אנטי. לא ענייני".

ועננו היה שייך לשוליים הדקים של השמאל, שהשמאל הממוסד סולד מהם. עוד יותר משסולד מהם הימין — פן ידבק בו רבב. גם בחיי היום יום שלו עשה מה ששום שמאלן שמכבד את עצמו אינו עושה: הוא התרועע עם ערבים יותר משהתרועע עם יהודים. היו לו השקפות מרקסיסטיות, מהפכניות. גם אם לא שלט ברזי כתביהם של מרקס ואנגלס. פעילות בחוגי שמאל ממוסדים לא השתלבה עם ההשקפות הללו.

אנשי תא „מצדה", תא הימין, הביעו תמיהה על כך ש„איש שמאל שמתחבר עם ערבים ומזדהה בגלוי עם העניין הפלשתיני עובר בקמ"ג". למרצה אחר באוניברסיטה ד"ר אהרון פולקוב מהמחלקה לפילוסופיה יש גירסה אחרת על העניין. גירסה להיקארה וכותב ספרי ריגול, שרמזים לה כבר הגיעו אלינו מעיתונות החוץ. „אני לא מאמין לשמאל שלו," אומר פולקוב. „זה היה פתאומי מדי. יום אחד הוא הודיע שהוא שמאלן. ועננו היה חלק ממזימה. הוא היה רק בורג קטן. אני בטוח שלפני שפעל השתולל למעלה ויכוח רציני, בעד ונגד חשיפה. אני מאמין שההחלטה היתה לטובת חשיפה, ושוענונו היה מוציא־לפועל".

שלוש מכות

„ועננו ידע שיעזוב לתמיד", אומר פולקוב. „הוא הקדיש לעזיבה כמה חודשים. הוא לא היה אדם אינטנסיבי. הוא היה טיפוס ואיטי בהחלטותיו. מאוד קר. מעולם לא התרגז ולא התרגש. תמיד נחבא אל הכלים. לפני שעזב מכר את כל מה שהיה לו. גם את הדירה. הוא ידע מה הוא עושה".

מה היית אומר לוענונו, אני שואלת את פולקוב, אם היית נפגש אתו עכשיו פנים אל־פנים.

פולקוב מנסח את התשובה כך, שתתייחס אל האפשרות של ועננו התמים, שפעל ממניעים אידיאולוגיים. לא עבור בצע כסף, וגם לא כחלק ממזימה ישראלית. „התחום של האטום, בארץ, הוא פרוץ", אומר פולקוב. „מה שחסר עכשיו זה הנפץ. צריך להילחם בעניין הזה טוטאלית. אבל יש שתיקה גמורה: משמאל עד ימין. הימין חושב שלא ראוי לקום נגד עניין לאומי־בטחוני, ולשמאל יש עניינים תכופים יותר, כמו שטחים. זה שאף אחד לא מעז לקום ולמחות — זה מפחיד. הייתי אומר לבוגד שהוא טעה, שאת המלחמה צריך היה לעשות מפה ולא משם."

אתמול היה הדוכן למימכר תפילין של סלומון ועננו, הפתוח בדרך כלל במשך כל ימות השבוע, סגור ומסוגר. המכה הראשונה ניחתה מזמן שחדל מורדכי להיות דתי. המכה הבאה היתה עם פרסום שמו של הבן. אתמול באה המכה השלישית — קשה ומבוזה, וכזו שאי אפשר לחמוק ממנה: פרסום תמונותיהם של ההורים בעיתון, כאילו היו עבריינים, או להליפין נפגעי פעולת טרור.

הבגידה מסתבר, היא יתומה, ובעצמה נבגדת: ועננו היום לא שייך לאיש. כולם מתנערים ממנו — הימין והחרדי שבו צמח והשמאל שבו שיגשג. בינתיים נגזר עלינו לקרוא אודותיו בצהרונים, תאורים אינפנטיליים בנוסח: באשר למניע, לאיש מהם לא היה ספק — כסף! או: „ועננו אהב מאוד את המרשרשים". או: „בחורה מעולם לא נראתה תלויה על זרועותיו. הקמת משפחה היתה ממנו והלאה".

אתמול תלה מועדון הסטודנטים של אוניברסיטת בן־גוריון „בנוסאי", כרזות פרסומת על קיר הזכוכית של המנזה. „לאן נעלם מוטי ועננו" נכתב שם. „האם הוא מסתתר בבנוסאי" ועננו קיבל עונש, ששום מרגל או בוגד לא זכו לו. סמוך כל כך לחשיפתו: הוא נהפך לבדיחה עוד בחייו.

קונגרס כחול־לבן

תוצאות הבחירות החלקיות בוושינגטון היום מבטיחות סינאט ובית־נבחרים פרו־ישראליים — בין אם הניצחון יהיה דמוקרטי ובין אם רפובליקני

כמעט כל ידידיה הטובים ביותר של ישראל בסינאט ובבית־הנבחרים של ארה"ב יזכו, ככל הנראה, להבחר מחדש לתפקידים, בבחירות החלקיות, שייערכו בארה"ב היום (יום ג') — אומרים משקיפים פוליטיים פרו־ישראליים בוושינגטון.

בין אלה הנאבקים על חייהם הפוליטיים נמצא גם הסנאטור הדמוקרטי אלן קרנסטון מקליפורניה, אחד התומכים המובהקים בישראל. הקרב ניטש בינו לבין המבקש לרשת את מקומו בסינאט, ציר בית־הנבחרים אד אישאו, שהכעיס לא אחת את נציגי ישראל ואת תומכיהם בהערותיו היכורתיות ובאופן שבו הצביע בשאלות הנוגעות בישראל.

המאבק בקליפורניה, שהושקעו בו ממון רב יותר מבכל מאבק מדיני אחר, עורר עניין רב בקהילה הפרו־ישראלית. הסיכויים שקולים, אם לשפוט על־פי תוצאות סקרי דעת־קהל.

מאבק מעניין אחר ניטש בוויסקונסין, שם ניצב הסנאטור הרפובליקני בוב קאסטן מול פעיל לשעבר בליגה הבכירה של ה„פוטבול" האמריקני, אד גארווי. קאסטן, המשמש יו"ר ועדת־המשנה החשובה כל כך לענייני הקצ־בות לפעולות בחו"ל, תומך בישראל בכל מאודו. ונראה, כי יש לו יתרון־מה במירוץ על־פני גארווי יריבו.

בחירתם מחדש של יתר תומכיה של ישראל בסינאט מובטחת כמעט, בכללם גם דניאל אינוייה מהוואי, כריסטופר דוד מקונטיקאט, ג'ון גלן מאוהאיו ואלן דיקסון מאילינוי, וכן הרפובליקנים בוב פקווד מאורגון, אלפונס ד'אמאטו מניו־יורק, ארלן ספקטר מפנסילווניה וורן רודמן מניו־המפשייר.

עומדים לבחירה היום שליש מ־100 המושבים בסינאט וכל 435 המושבים בבית־הנבחרים. צופים שהדמוקרטים ישמרו על הרוב היציב שלהם בבית־הנבחרים, אך בסינאט עלול להיות מהפך. כיום יש לרפובליקנים בסינאט יתרון של 53 לעומת 47, אך היום עלול המצב להשתנות, ופירושו של שינוי כזה יהיה, שכל משרות יושבי־הראש של הוועדות השונות יעברו לידי הדמוקרטים. חלוקה של 50־50 תשאיר את הוועדות בשליטת הרפובליקנים, מאחר שסגן הנשיא, ג'ורג' בוש, הוא נשיא הסינאט, וברור שיתן את קולו המכריע לרפובליקנים.

פירושו של דבר, שהדמוקרטים חייבים לזכות בארבעה מושבים לפחות מבין אלה המוחזקים כיום בידי הרפובליקנים. סינאט ימנה את סינאטור קלייבורן פל מרוד־איילנד ליו"ר ועדת־החוץ, במקומו של הרפובליקני ריצ'ארד לוגאר מאינדיאנה. עד כמה שהדבר נוגע בישראל, הוכיח עצמו פל בהצבעותיו עד כה כידיד נאמן, אם כי לא היה עד כה בעמדת־הנהגה. בוועדת ההקצבות יוחלף קאסטן על־ידי אינוייה, שאף הוא ידיד מובהק של ישראל.

הנשיא רונאלד רייגן, שחשש שמא יאבדו הרפובליקנים את השליטה בסינאט ויקשה עליו להשלים בהצלחה את שתי שנות כהונתו כנשיא, התגייס למסע בחירות ברחבי ארצו, במאמץ של הרגע האחרון לשמור בידי הרפובליקנים את הרוב שלהם בסינאט. אך רוב המשקיפים תמימי־דעים, כי סכנה נשקפת לרפובליקנים בכמה מדינות־מפתח. במרילנד, למשל, פורש הסינאטור הרפובליקני צ'ארלס מק מאתיאס לגימלאות. צירת בית־הנבחרים, ברברה מיקולסקי מבאלטימור, תבים ככל הנראה את יריבתה הרפובליקנית, לינדה שאוון, שפעלה בעבר בבית הלבן במימשלו של רייגן. שתיהן אוהדות מאוד את ישראל.

בפלורידה מקדים המושל הדמוקרטי בוב גראהאם, במירת־מת, את האשה שאת מושבה בסינאט הוא מבקש לעצמו, הסינאטורית הרפובליקנית פאולה הוקינס. שניהם פרו־ישראלים מאוד.

מאחר שהסינאטור הדמוקרטי גארי הארט מקולורדו פורש בנסיון לזכות במועמדות מפלגתו לנשיאות, ב־1988, ניטש קרב עז על מושבו. ציר בית־הנבחרים קן קרמר, יהודי, מתמודד עם הציר הדמוקרטי טים וירת במאבק צמוד מאוד. שני האישים נחשבים לתומכיה האיתנים של ישראל.

במיסורי מתמודדת המועמדת הדמוקרטית היהודיה האריט וודס עם המושל הרפובליקני קריסטופר בונד. גם הם תומכי־ישראל מובהקים.

מאבק צמוד אחר מתנהל באיידאהו: הסינאטור הרפובליקני סטיב סימס מגן על מושבו מפני נסיונו של המושל הדמוקרטי ג'ון אוואנס לזכות בו. בתחילת הקריירה שלו בסינאט, השמיע סימס כמה הערות בשבחו של שליט לוב, מועאמר קדאפי, ודבריו הוטחו בפניו פעמים חוזרות ונישנות. נוסף על כך, הצביע סימס תכופות נגד מתן סיוע אמריקני לישראל, כתוצאה מכך קיבל אוואנס תמיכה כספית רבה מן הקהילה היהודית ברחבי המדינה.

ברודו־דאקוטה ניצב הסינאטור הרפו־בליקני ג'יימס אבדנור מול יריב דמוקרטי חזק, טום דאסקל. אבדנור, ממוצא לבנוני, אינו אנטי־ישראלי כלל, אף כי לא נהג לתמוך במתן סיוע אמריקני לישראל. דאסקל קיבל איפוא תמיכה מחוגים פרו־ישראליים.

התוצאה הסופית של המערכה המתנהלת היום מבטיחה בכל מקרה סינאט ובית־נבחרים פרו־ישראליים מאוד.

כיס ומריחואנה בשולי הבחירות

[illegible]

טיפטופי הטעיה

(המשך מעמוד 5)

עודכנו, אף כי לא תמיד היה העידכון מלא. ביום הפקודה, הוזמנו כמה כתבים שהיו כבר קשורים לבולשת, אל מזכירי המפלגה, פקידי־קשר של המשטרה החשאית. על ספל קפה טוב, עם עוגות וסיגריות, סופר להם הסיפור, שהוא „סקופ" והוצע לפירסום בעיתון. המוזמן לא יכול היה לסרב, גם אילו רצה בכך, שכן אז היה מסתכן בפעולת־נקם. פעולה מסוג זה היתה שלילת אפשרות קבלת דרכון לנסיעה לחו"ל. במקרים מסוימים, לא היססו מלפגוע בבני־משפחה. בכך הלומד באוניברסיטה או במכון מדעי.

ה„סקופ" הופץ אחר־כך על־ידי העתקה בעיתונים אחרים ובאמצעי־תקשורת אלקטרוניים. חומר כזה, דרך על „מזימה" של ארגון הפגנה נגד הצנזורה, נגד המפלגה, תואר בפרוטרוט באחד מעיתוני ורשה. נמסרו שמות, שמות „מקוריים", עם צליל יהודי, שלא יהיה ספק מי „הקושרים". רצה המקרה שבין הקושרים שהואשמו בהשתתפות בפגישות ובהכנות להפגנה נמצאו אחרים שהם חורשים שהו בחו"ל, והורים שהוזהרו מיהרו לשלוח את צאצאיהם לקרובי־משפחה בפאריס. כך נכלל השם של בחור של גבריאל ואן־ציקי, מי שהיה ראש עיריית ורשה עד 1965. היא שהתה בחו"ל חודשים מספר לפני ההפגנה נגד הורדת ההצגה „אבות" למיצקייביץ'. וגם לא היתה בוורשה עוד בשלב תיכנון ההפגנה. רק אחרי ימים מספר ומאמצים רבים, פורסמה הבהרה במקום נסתר מעל דפי העיתון.

מקרה אחד של דיסאינפורמציה היה קשור בשמו של נשיא המדינה, מריאן ספיחלסקי. הוא היה „מכשול" האחרון לדרכה בתקופת המחתרת הנאצית. אחר־כך היה סגן שר ההגנה של פולין, אחר־כך נכלא יחד עם גומולקה לכמה שנים. שוחרר, מילא את תפקיד שר ההגנה ובסוף היה גם נשיא המדינה. מכיון שלא הצטרף לסיעתו של מוצ'ר, הפך למטרת להתקפות מרושעות. האשימו אותו כ...יהודי. הוא לא יכול היה „להגן" על עצמו, כיון שהדבר הופץ ברמזים ובשמועות בעל־פה. אוי ואבוי אשה יהודיה. הוא עצמו היה, כמובן, פולני כשר למהדרין...

טיפטוף האינפורמציה המטעה היה מבוסס על תולדות המירע לכתב חוץ „משלנו", או לגורם תמים המעביר את החומר לעיתונו בפאריס ומשם חוזר החומר לעיתונות הפולנית כחומר אמין במיוחד. במקרים רבים, הודלפו הידיעות לעיתונים ידועי־שם, לעתים לעיתוני „קש", שקיומם היה על מקורות הבולשת, במטרה להעביר דרכם חומר מטעה או „מפריס" שרצו להעביר לכתובת מסוימת בלי לפעול בגלוי.

בשנות החמישים והשישים פעלו שיטה זו של הטעיה בצורה פרימיטיבית למדי, אבל מאז סוף שנות השישים השתכללו השיטות. בפולין, למשל, הקימו סוכנות מיוחדת בשם „אינטרפרס". אשר רשמית היתה מיועדת להעברת חומר הסברה לפולנים תושבי ארצות המערב, כשהמטרה האמיתית היתה אחרת, דומה לזו של סוכנות „נובוסטי" של ברית"מ, להזין את העיתונות העולמית בחומר תעמולה, מידעות כוזבות. במרכז המפלגה הפולנית הוקם עוד ב־1968 צוות מיוחד שכלל את המומחים על העיתונות, על התעמולה, המשטרה, הכנסיה, הצנזורה ועוד. שם „בישלו" חומר מסוים למבצעים מיוחדים. בצוות זה השתתף אז איש בשם נמיוטקייביץ', אשר נמיוטקייביץ' זה מילא תפקיד מיוחד במינו: הוא השתתף כנציג המזכיר הראשון, בגוף שאחת ממטרותיו היתה... גומולקה.

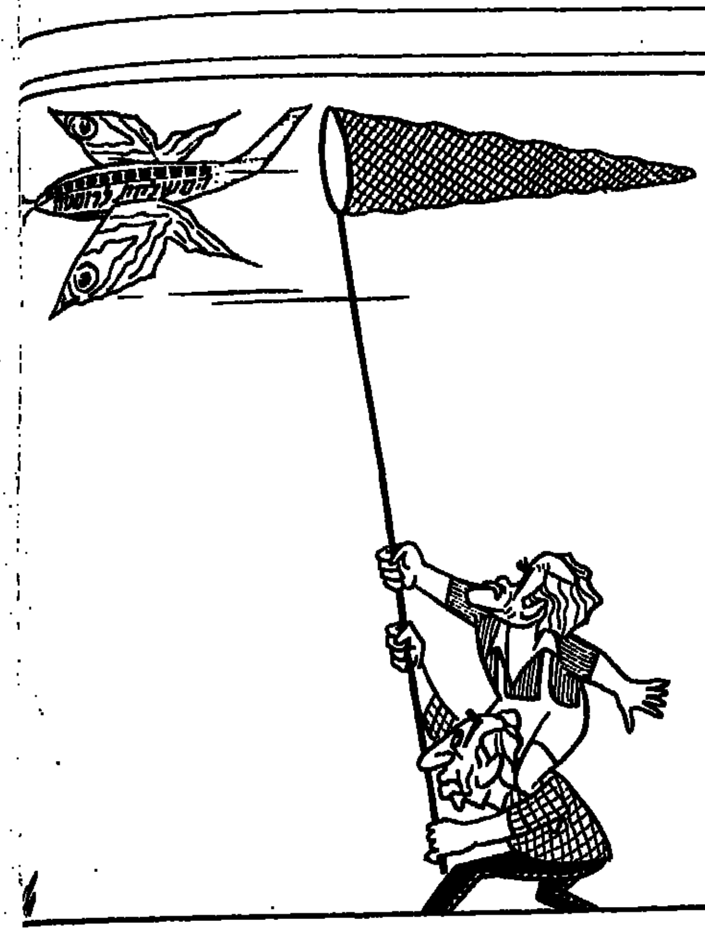

אטלס משופץ

עיין ערך התנחלוּת

מאת בצלאל עמיקם

חוקר ארץ־ישראל, הפרופ' זאב וילנאי, נטל על עצמו בתחילה רבה את המשימה שהטיל על שכמו שר השיכון דוד לוי. הוא כתב מחדש עבור אטלס ישראל את תולדות ההתיישבות ביהודה, שומרון ועזה "בימי שלטון ישראל". כזכור, נדחה הנוסח הקודם שנכתב על־ידי הגאוגרף הנודע דוד עמירן, מרצה בכיר במשך שנים רבות באוניברסיטה העברית בירושלים וראש המחלקה לגאוגרפיה בה.

וילנאי כתב את הטקסט שלו בהתלהבות רבה, כשהוא קושר כתרים רבים לראשם של המתנחלים „כוחות החלוץ הציוניים בקרב היישוב בארץ". כותב פרופ' זאב וילנאי: „כמעט כל היישובים נוסדו מטעם מדינת ישראל, על אדמת הממשלה. עוד המנדט הבריטי הבטיח אדמה זו להתיישבות יהודית. חלק אחר של היישובים נוסדו על אדמה מטעם מדינת ישראל, על אדמת הממשלה. עוד המנדט הבריטי הבטיח אדמה זו להתיישבות יהודית. חלק אחר של היישובים נוסדו על אדמה שנרכשה מידי הערבים. המתנחלים ביישובים לא נישלו ערבים, כי רובם נוסדו על אדמת טרשים שלא היתה ראויה לחקלאות, רק למרעה דל לרועים נודדים".

וילנאי מפליג בשיבחם של המתנחלים, שכל שאיפתם היא להיות עובדי־אדמה בארצם. לאחר תיאור של יישובי הבקעה והזכיר הוא קובע „אדיר המצם של המתנחלים לפתח חקלאות על כל ענפיה ולעשותה למקור פרנסתם העיקרי". התיאור הגיאוגרפי … כמובן את חבל עזה. שם, טוען וילנאי, חולות חשופים התיישבו יהודים והפכו … ובדבקותם במשימתם הלאומית את … השממה לברכה שופעת … עמותה.

פרופ' זאב וילנאי מרחיב את היריעה: ההתיישבות בלב השומרון אך נמנע … את קיומה של אוכלוסייה ערבית … באיזור זה. הקורא התמים מקבל את ה… שההתיישבות היכתה שורשים ב… נידחים שכוחי־אל ובלתי נושבים. אין … מציין את התנגדותה של האוכלו… המקומית להתיישבות ואין הוא מזכיר … חלקה בבניין היישובים בפועל. היישוב … פשוט אינו קיים.

רוב הטקסט מוקדש לדיון במקור ה… ליישובים וזאת מן הטעם הפשוט שהאו… חבר פעיל בוועדת השמות הממשלתית … במניין שמות היישובים לזכר … ולוחמים הוא מציין את זאב ז'בוטינסקי, … בר־אליעזר מלוחמי האצ"ל, יאיר שטרן … תנועת המחתרת לח"י, אבא אחימאיר … יצחק טבנקין, מנהיג רבין השעה … הקיבוצית. מספר יישובים נושאים … הנופלים במערכות ישראל, ביניהם … ולזכר הצנחנים אריה רגב וגר מגלת … לזכרו של עוזי יאירי שנפל בקרב … מחבלים במלון סבוי בתל־אביב, ארם … האלוף יקותיאל אדם שנפל בלבנון …

הכותב אינו שוכח להטעים את … כי הממשלות בישראל תמכו את … הכספית למתנחלים וחברי ממשלה … אותם במעשיהם. „רוב העם ראה בהתנחלות פרק חדש בתולדות ההתיישבות בארץ …

צילום קיבוצי, אין דבר כזה

מאת שלמה גלזר

בחג הסוכות נערכת במשכן לאמנות בעין־חרוד הביאנלה הראשונה לצילום. במהלכה התקיימו סדנאות והוצגו הרצאות של אמנים ומרצים בכירים בתחומי הצילום בארץ ובחו"ל, ובהן נטלו חלק מאות צלמים. בתערוכה, שאפשר עדיין לראותה במשכן, הוצגו מיצירותיהם 36 מטובי הצלמים בארץ. היה זה שבוע חג לאמנות הצילום.

שניים מן המציגים בביאנלה הם חברי קיבוץ. ג'ואל קאנטור „מכפר מנחם" וגבריאל פלטי מ„הזורע" ורבים אחרים הם יוצאי קיבוצים. התצוגה כוללת קשת רחבה של סגנונות ונושאים. האם אפשר לדבר על קו צילום קיבוצי? תלוי באומן (עמיר), המרצה באחת ההרצאות באירוע, כמעט נעלב לשאלה. „אין דבר כזה, צילום קיבוצי", הוא קובע קטגורית. „שני הצלמים שלנו, גבריאל פלטי וג'ואל קאנטור, שונים איש מרעהו ברקע, בהשכלה ובעבודתם. האמן הקיבוצי הוא אינדיבידואליסט. הוא יצליח רק אם הוא טוב. אין לנו שום כתב או סימון קבוצתי, אין מקום לצביון חברי, אתני, סוציאלי, או עמדתי באמנות. החברה הקיבוצית", מיצר באומן „התרחקה מאוד ממקורות האמנות, כך שהקהל האמיתי של האמן בקיבוץ הוא מחוצה לו, וזה מעיק מאוד".

גם מיכה קירשנר, מהנהלת הביאנלה, כופר בקיום דו קיבוצי בצילום. „אפשר אולי לדבר על צילום ישראלי", הוא אומר, „משום שהאור בישראל שונה מאשר באירופה, למשל, וזה מקנה ייחודיות. סממני הצילום הם צבע, צורה ואור. השוני בשימוש בהם ובטיפול בנושא מקנה ייחודיות".

מיכה גם אינו מקבל את הטענה בדבר קושי שיוצרת החברה הקיבוצית בחשיפה אינטימית. „כל אמן חש מאוים ברמה האינטימית, ולכל אחד יש חברה קרובה שמגיבה בעוצמה רבה. בצילום המודרני מגדירים צילום של חלונות ומראות, רוצה לומר — יש היושבים בפנים ומשקיפים על העולם ומצלמים את שרואים. ויש המסתכלים במראה ומצלמים את שמשתקף בה. מרבית הצלמים הקיבוציים או יוצאי הקיבוץ הם בצד החלונות. המשקיף החוצה בלי התייחסות אישית ובלי חשיפה אינטימית מסכנת. הצילום עצמו תלוי בצלם, בהשכלה שלו, בגישתו לנושא ובאלו ציטוטים אמנותיים הוא משתמש. אבל כפי שאמרתי, אין צילום קיבוצי".

עבודתו של הצלם מיכה ברעם מורכבת משבע תמונות, שבאחת מהן מופיע … „המגל והפטיש" הזוהה ל„צלב הקרס".

האם בעיני־רוח אין קווים … כועס אחד המבקרים. גליה מאור … המשכן לאמנות, חברת קיבוץ … חושבת שאין כאן עניין לקווים … „קווים אדומים", היא אומרת. „יש … בדרכה נושאים ולהרבה אנשים … על כך מתגוללים וכל אחד יכול … קווים כאלו בנושאים שונים … לאמנות, מחווים אכסניה לאמנות … הצילום יש קו שנקרא צילום … שהוא צילום מהמציאות. הצלם … אלא מביא את הצילום מהשטח … אמנות, ומה איכותה. זה … אחר. „דרך אגב", מוסיפה … בתערוכה עוד כמה וכמה צילומים … מחלוקת. העובדה שאנו מציגים … בנושאים שונים איננה מעידה … עמדתנו כלפיהם".

הצלם מיכה ברעם לא רצה … בכלל לנושא, וכל שנאות לומר … העבודה הוגשה כמיקשה אחת … צילום אחד ממנה מהווה … מוקשרו. „לא המצאתי זאת ולא … בו במהלך עבודתי העיתונאית … רק אליו פירושו אר־תבנית …

רשות הקורא

תסמונת גלותית בחינוך

שר החינוך יצחק נבון הורה להנהיג את חובת השינון של פרקי תורה וקטעי תפילה בכל בתיה"ס העממיים. אפשר לחשוב שכל הבעיות בחינוך נפתרו ונותרה רק בעית השינון הנ"ל.

השינון כאמצעי לימוד, במיוחד בשנות הילדות, הינו אמצעי אסקטיבי — מה שהינך משנן בשנותיך המוקדמות יישאר לבטח תקוע חזק בראשך, כמסמר ללא ראש. השאלה היא, מה משננים, ובעיקר מה המניע לשינון. כאשר אתה מחייבו לשנן פרק מסובך בצורה, אינך מקנה לו דבר מלבד איזו סלידה מהנושא.

בהוראתו של שר החינוך מתרמזות שתי נטיות מסוכנות: לאומנות דתית וגישה רגרסיבית לחינוך. הלאומנות הדתית הפושטת בארץ נוגעת אותותיה בתחום החינוך, בין השאר בדרישה להנפת דגלי הלאום ושירת ההמנון, כמו גם בהרחבת לימודי התורה על חשבון מקצועות אחרים. לדעתי, מוטב היה שילמדו את ספר הספרים מנקודת מבט ספרותית והיסטורית, אך הגישה היא כאמור קרתנית, בלתי מתקדמת „עיירתית", גישה שתשכח ימי הבינים מרחפת עליה.

אם החינוך לא ישנה כיוון לעבר הומניזם רחב אופקים, קוסמופוליטיות ואקולוגיה, בלי לפגוע במסורת וכייהודנו כעם, אנו עתידים ליהפך למדינה קנאית, קטנונית ובלתי שפויה. אם קברניט החינוך אינו מסוגל להשיט את ספינתו הישנה לעבר רנסנס כלשהו, כדאי להציע לו שינטוש אותה ויקבל תפקיד אחר, בו יצליח יותר.

סמי אריגון, נתניה

שמיטה מעוותת

אכן טוב עשתה הרבנות הראשית שלא מכרה את אדמתנו, לרגל שנת השמיטה, לקצין דרוזי. כידוע, היו אלה המוסלמים, ובראשם הדרוזים, אשר רדפו את בני עמנו במשך מאות שנים, ובשנות ה־40 למאה זו אף ניסו להשמידם, ולשם כך הקימו מחנות ריכוז ותאי גאזים. הגרמנים, לעומתם, הינם ידידי היהודים מדורות רבים, ועם קום המדינה אף התייצבו בגלוי לצידנו, וצעיריהם משרתים כיום בצה"ל, ולכן ראויים הם לקנות את אדמתנו בשנת השמיטה...

אפשר היה להמשיך ולפתח את הנושא, אך כל סאטירה, פרועה ככל שתהיה, אינה מגיעה לקרסולי מעלליהם ומוחם המעוות של אנשי הרבנות הראשית.

איתן מור, הראל

תיקון טעות

ברשימה „אמצאת מירזור קמה לתחייה", שהתפרסמה ב„על המשמר" מ־20.10.86, אני מצוטט כאילו אמרתי: „במיתקן נערכו ניסויים רבים והכנסו שיפורים במערכות השונות. התוצאות נבדקו בקפדנות, בהרצאות הודה במחשבי הטכניון".

הסיפא של המשפט האחרון איננו נכון, כיון שמחשבי הטכניון לא שימשו כלל לבדיקת תוצאות הניסויים, ולכן לא יכולתי לומר משפט כזה.

פרופ' אברהם כוגן, חיפה

למנוע בריחת מוחות

זה שנים רבות אנו עדים לבריחתם של אנשי מדע מישראל ומקבלים לעתים קרובות את ההודעה הזאת כאילו אינה נוגעת בנו. נוסף על הירידה המסוכנת הזאת מהארץ, אין באפשרותנו לגייס כנולה היהודית את אנשי המדע המצטיינים. גם היהודי הגאון, פרופ' אלברט איינשטיין המפורסם, העדיף להתיישב בארה"ב ולא במולדתו האמיתית. שורש הרע הוא בעובדה שאיש מדע בעל כישורות גרידים במקצועו מחפש חיים שקטים, וגם — פרנסה המתאימה להשגיו. אצלנו לא תמיד שני הדברים טבעיים ומקובלים. גישה זו מונעת מאיתנו התפתחות דינמית בשטח הטכניקה המודרנית.

שכ„אורט" העולמי, בראשות יוסף הרמן, מתכננים את התקדמות המדינה בדרך הנכונה כדי לספק לנו טכנאים רענים וצעירים, במכון הטכני בכרמיאל, שישתה בקרוב, ילמדו לא רק בוגרי „אורט" מצטיינים, אלא גם בוגרי המוסדות הכשרתיים מארצות הגולה היהודית.

כיצד לקשור לישראל את אנשי המדע היהודיים? יש להקים גוף מרכזי שיטפל בבעיות הירידה של אנשי מדע מהארץ ובמשיכה כוחות מדעיים חשובים מחו"ל. על הגוף הזה לחיות מורכב מנציגי האוניברסיטאות, האקדמיות למדע, מכון ויצמן, הממשלה וצה"ל. על הגוף תהיה מוטלת החובה להבטיח למועמדים חיים שלווים ושקטים. עד כמה שאפשר, רצוי מאוד לשחרר אותם מהשירות בצה"ל, כי עבודתם המדעית היא גורם חשוב לבטחוננו. את משכורתם יש לקרב להנה הקיימת במדינות המערב המתקדמות.

ד"ר יצחק צמלין, ת"א

מאת עוזי מחניימי

קרובים רחוקים

בית־המטבחיים של מלחמת החיסולים

מלחמת החיסולים באירופה נמשכת במלוא עוזה. אתונה, בית יוון, הפכה בשנים האחרונות לבית־מטבחיים עבור ראשי אש"ף. השנה נהרגו באתונה שניים מראשי הארגון: חאלד נזאל, ומנזור אבו ע'אזלה, מפקד הכוח הימי של המפת"ח. שנתיים קודם־לכן נרצח באותו מקום מאמון מרייש, שהיה ראש מחלקת המבצעים של הפת"ח. היו גם אחרים. אש"ף מאשים את ישראל באחריות למעשי הרצח, ודובריו באתונה, איימו השבוע בנקמה „בלב פלשתין הכבושה".

השבועון הערבי „אל תדמון", פירסם בגליונו שעבר ראיון עם סגן מנהל משרד אש"ף באתונה, המתייחס לשרשרת ההתנקשויות באנשי אש"ף בבירה היוונית.

— ברור לנו מי עומד מאחורי רצח מונזר אבו ע'אזלה?

ברור לנו, כי העומדים מאחורי הרצח הם המנגנונים הציוניים וסוכניהם. אחרי שהתברר לנו כי ראשו של כל אחד מבני עמנו בסכנה, הפננו את תשומת לבה של ממשלת יוון (לאחראים על המעשים הללו) ובקשנו ממנה לטול אחריות כדי שמעשים אלה ייפסקו.

— האם נקטתם צעדים למנוע הישנותם של אירועים כאלה?

המהפיכה הפלשתינית דואגת תמיד לשלום אנשיה, ועושה כל מאמץ כדי להגן על בסיסיה.

למרות מה שקרה, אנחנו שמחים על הכנסת־האורחים שאנחנו מקבלים משלטונות יוון.

— בעבר נרצח באתונה חאלד נזאל, והיום מונזר אבו ע'אזלה. מפעולות אלה עולה כי מבצעיהם הסתכמו על מידע מדויק ביותר. מה ההסבר שלך לכך?

העם היווני הוא בעל־ברית לפלשתינים, וכפי שציינתי, אנחנו סומכים ובוטחים בשלטונות היווניים, ואנו מוציאים מכלל חשבון שמישהו מהעם היווני פעל נגדנו. כמו חאלד נזאל, כך גם רצח מונזר אבו ע'אזלה הוא פרי תיכנון וביצוע ישראלי.

— היכן עומד ההסכם הבטחוני בין אש"ף לשלטונות יוון במלחמה נגד אירועים כגון אלה?

כשנה שעברה חתמנו על הסכם בטחוני עם ממשלת יוון, אותו אישר האח אבו איאד בעת ביקורו הרשמי ביוון. יישום מעשי של הסכם כזה לוקח זמן.

— האם ידעו השלטונות היווניים את זהותו של אבו ע'אזלה?

לא, הם לא ידעו. לאחר הרצח פירסמנו הודעה בה חשפנו את זהותו.

— האם תחקרו את האירוע?

ועדת חקירה מטעמנו תבוא להשתתף בחקירת האירוע. אני מבטיח כי דמו של ה„שהיד" (הקורבן) מונזר ואחרים יינקם, והתגובה לא תהיה ביוון אלא בפלשתין הכבושה.

פרנסואה מיטראן
מבטים של רחמים

ג'פרי האו
לא תפס את הפרנצים

סוחרי טרור

בספטמבר שעבר היה רומה שהלבנונים בפאריס מרגישים כמו בבית. סדרת ההת־פוצצויות שהרעידה אז את בירת צרפת לא ביישה את ביירות. כמה ימים נראה היה כי הצרפתים איבדו את השליטה על המתרחש שעה ששמרי יום התפוצצו פצצות במקום אחר.

משפחתו של ג'ורג' אברהים עבדאללה מבקשת את שחרורו. זה היה ההסבר לפרץ הטרור המזור בעיר. כבר אז נראה הדבר קצת מוזר, שמשפחה לבנונית אחת, נועזת ככל שתהיה, תוכל ל„שגע" את פאריס ואת צרפת כולה, בקלות כה רבה. ותמי־הות גברו שעה שהטרור המטורף נפסק כשם שהתחיל, וג'ורג' אברהים עבדאללה ...עדיין בכלא.

לא חלף יותר מדי זמן, והמרצע יצא מהשק. הדבר החל כשמועות ואחר־כך אושר על־ידי גורמים צרפתיים רשמיים: שירותי המודיעין הצרפתיים „מתאמים" את המלחמה בטרור עם שירותי המודיעין של סוריה. אילולא נחשפה ערוות המו־דיעין הסורי בלונדון, אפשר היה לחשוב שהגיעו ימי המשיח וגר זאב עם כבש. אפשר היה לחשוב שהסורים פועלים לסי־לוק הטרור מרחובות פאריס. מה שלא הצליחו עם האנגלים, הצליחו הסורים עם הצרפתים: סגרו את המגירה וגם הספיקו לזרוק פנימה את המפתח. האם לתת לסר־ים קרדיט גבוה ולומר כי הם הציתו את השריפה בפאריס כדי להופיע אחר־כך בתור מכבי־האש? נראה קצת מורכב מדי. מה שבטוח הוא, כי כשראו הסורים את העשן למרחוק, הכינו מהר כי מרוכר כאש ומיהרו להציע שירותי כיבוי.

סיומה הפתאומי של „מתקפת ספטמ־בר" של הטרור בפאריס נראה כיום קצת פחות תמוה כשמתברר כי הסורים עומרים לקבל מהצרפתים כמעט את כל מה שהם צריכים: כסף ונשק. על ג'פרי האו, שר החוץ הבריטי, מסתכלים הצרפתים קצת ברחמים: המסכן לא תפס את הפרנציפ עם הטרוריסטים לא הולכים ראש־בראש. הטרור הוא עוד אמצעי בפוליטיקה של שלהי שנות ה־80. לתסל אותו לא ניתן על־ידי זבנג וגמרנו אלא על־ידי עסקות כמו בין סוחרי סוסים. בינתיים, השיטה הצרפתית מוכיחה — לפחות בעיניהם — את עצמה. עובדה, אין יותר טרור בצרפת. בבריטניה, לעומת זאת, יושבים מבוצצים כבר שבוע מפני תגובה סורית על גרוש השגריר, ויודעים כי היא תבוא — בצורה זו או אחרת.

הבריטים בפינה

והאנגלים, כמה ימים אחרי גירוש הסורים, מתקשים כל דרך להרגיש כי מעשם היה צעד נגד הטרור ולא נקיטת עמדה בסיכסוך הישראלי־ערבי. מתפתל בכך במיוחד משרד החוץ, שעוינות ל„קייס הערבי" לא נהיתה מעולם הצד החזק שלו.

מסיבה זו רצוי להיזהר, להיזהר מאוד, שאכן לא יימצאו לבריטים הוכחות כי השמועות המטורפות כאן, בעיתונים בלונדון, כאילו ישראל השפה את ועננו לא יוכחו כנכונות. במשרד החוץ לא יתנגדו לראות כמה דיפלומטים ישראלים חוזרים הביתה, לישראל.

● זכי ימאני. הסטיי כבר לא יחזיר אותו דב.

הצלחה בחוץ, כישלון בבית

המלכים הסעודים החליטו השבוע כי ה„כושי", שייח אחמד זכי ימאני, עשה את שלו והוא כבר יכול ללכת.

יותר משני עשורים ניווט ימאני את כלכלת הנפט האדירה של סעודיה ואחר־כך של אופ"ק, בים רווי כרישים טורפים מכל מיני סוגים. הוא התגבר על כולם. פיקח וחריף מאין־כמותו, נזהר ממלכודות הסחר הבינלאומי, עד שלא שם מספיק לב לנעשה בחצרו ואצל ארמונות שולחיו.

אמרו עליו פעם, כי הוא יהודי מצפת. היה זה, ככל הנראה, ניסיון לא מוצלח ליחס תאים אפורים יהודיים לגאון ערבי. המלכים הסעודים לא רוצים יותר בימאני החריף. נראה להם כי יוכלו לכלכל את ענייניהם היגעים — והם כאלה כשנה האחרונה — באמצעות מישהו אחר. יכול להיות. מחליפים יש הרי לכל אחד, אך הניסיון של ימאני, פיקחותו ומעל לכל, יכולתו לנטרל משברים ולשלוט בחום בהתרחשותם — ספק אם תירכש במהירות אצל מחליפו. ... בנות בשוקי הנפט בעולם היא סימן ...שון לכך. שר נפט חדש לא יהיה, קרוב ל־ודאי, ומחליפו של ימאני יודע מן הסתם .זת העבודה אך „הסטייל" של ימאני לא יחזור.

קודם־כל הבנאדם

ביום ראשון חגג חיל־האוויר המצרי את חגו. (54 שנה, שם, במצרים, מתחילים לספור כבראה מתקופת הפרעונים). כך או אחרת, לרגל „יום החיל", שוחח מפקד חיל־האוויר המצרי עם כתב השבועון המצרי „אל מצור". בה אמר הגנראל מוחמד חלמי:

„הפילוסופיה שבמסגרתה אנו פועלים מתמצית בסיסמה: הטייס קודם למטוס. כבר מקבלתו לקורס הטייס אנו מקנים לטייס לעתיד את הלימודים הטובים ביותר; משמעת עצמית; יכולת אווירית ופיתוח יכולת החשיבה כדי שיוכל לשלוט במטוסי שנות ה־90. פעלנו לרכוש עבור בית־הספר לטיס מטוסי אימון מתקדמים, כך שהרבר יאפשר לטייס הבוגר להשיג את הנדרש מטייסי שנת ה־2000. בקורס הטיס מלמדים היום בשיטות המקובלות. בקורסי הטיס בארה"ב ובאנגליה, בפרט השיטה האנגלית שנמצאה המתאימה ביותר. חיל־האוויר המצרי משקיע בהכשרת טייס בין חצי מיליון למיליון לירות מצריות.

אשר לפיתוח אמצעי הלחימה (המטוסים), הרי שלחיל־האוויר המצרי תוכנית תלת־שלבית: שלב שנתי, שלב עשור, בין 1980 ו־1990, ושלב רחוק עד שנת 2000. במסגרת זו יפותח מערך השליטה והבקרה, האימון, הכנת שטחי אימונים, שכלול המטוסים בטכנולוגיה מצרית. באפריל הקרוב יחסכו מטוסי האף־16 שקיבלנו מארה"ב במחצית אוקטובר למבצעיים. בעת ביקורי בארצות־הברית הסתבר לי, כי רוב הבעיות הטכניות שהתגלו ב־אף־16 כאן על פתרונן בצורה טובה. באותו ביקור קיבלנו גם שלושה מטוסי התראה מוקדמת מדגם עליהם מתאמנים כיום בארצות־הברית טייסים מצרים תחת דגל מצרי.

● צ'ארלס ודיאנה. את הסעודים יכלו לגרוש שבוע לאחר הביקור.

על פרוטוקול בריטית והשענת על דאגה ליתרות המטבע הבריטי.

המתווך החשאי

שחרורו של בן־הערובה האמריקני שהיה שבוי בידי אחד הארגונים, דיוויד ג'יקובסון, מעלה את השאלה המעניינת כמה שילמו האמריקנים, ולמי? הרי ברור, שלא יתכן כי ג'יקובסון הוחזק שנה וחצי על־ידי ארגון מטורף, זה או אחר, ושוחרר ללא תמורה.

חשבון פשוט מוביל למסקנה הבאה: בן הערובה הוחזק על־ידי ארגון פרו־איראני. האיראנים, כידוע, נמצאים במלחמה אכזרית עם עיראק וזקוקים לנשק ולחלקי־חילוף כאוויר לנשימה. את אלה ניתן להשיג מהאמריקנים.

האם הנשיא רייגן נותן ידו לעסקות עם חומייני השנוא, שעליו הטילו האמריקנים חרם? האמריקנים בוודאי לא יעשו זאת במישרין. זה מוביל אותנו למתווכים. מי קרוב לאמריקנים, מפעיל נשק אמריקני, ויכול לעשות את העבודה השחורה אצל האיראנים?

נסיכים — לא עכשיו

ביקורם בשבוע הקרוב של הנסיך והנסיכה מווילס בסעודיה, מוטל עתה בספק. גירושם של שלושים וחמישה אזרחים בריטים מסעודיה, ערב הביקור, מעיד כי הסעודים לא יתרגשו במיוחד אם „די הבישנית" (באנגלית זה מצלצל יותר) תישאר בבית. הם הלא יכלו לזרוק את הבריטים שבוע אחרי הביקור, מה הערך בכלל, לביקור המלכותי בסעודיה, התופס כמובן אצל הבריטים את הכותרות הרא־שיות, אין מזל. לפני שבועות מספר למדו הבריטים על־ידי הדלפה (מכוונת, מי יודע?) מה חושב השגריר הבריטי על הערבים הסעודים. מהומאות לא היו בפיו. הטרוה הערמה שהוא עתה יותר מתמיד בתקשורת הבריטית מטריד, כיון שגם סעודיה אינה מחוסנת. לאור זאת, נראה כי אם הביקור המלכותי אכן יתקיים, יעיד הדבר על אומץ ליבה של דיאנה ובעיקר

מאת יצחק שור

ספקן ומאמין על המרפסת

גבריאל שטרן — "על המרפסת של מוסא הג'ינג'י". ערך — תום שגב. צייר — שמואל כ"ץ. הוציא לאור — "על המשמר", ת"א, 1986.

עשרות שנים שימש גבריאל שטרן ככתב המדיני של "על המשמר", אך בקרב חוגים רחבים, גם בירושלים החרדית וגם בירושלים הערבית, הוא נודע יותר בזכות דפים מיומנו הירושלמי, שהתפרסם בימי ו'. כמה מן הסיפורים היותר צבעוניים, אשר מופיעים בדפי היומן של מוסא הג'ינג'י, בעליו של בית הקפה סיטאראל, ברחבת שער יפו. מכאן נטל תום שגב את שם הספר, וערך מחדש מבחר כתבות בשלושה פרקים: "טרוריסטים ובני אדם אחרים"; "ייקים ובני אדם אחרים"; "משוגעים ובני אדם אחרים". "וגבריאל שטרן הכיר את כולם", כותב תום שגב במבוא.

גבריאל שטרן עבר בכתבותיו מעניין לעניין, בקצב איטי, עשיר, מפתיע ורצוף אסוציאציות, אך תמיד הוא חוזר לאותו עניין — לשלום היהודי־ערבי. מבחינה זאת היה גבריאל שטרן וירטואוז על מיתר אחד — מיתר השלום וההבנה בין העמים וכמיוחד בין יהודים לערבים. כתיבתו של גבריאל איננה נכנסת לאף הגדרה עיתונאית. כל אחת מכתבותיו כוללת יסודות של רפורטאז'ה חיה, זכרונות, פובליציסטיקה, והשכלה רחבה. מן הכתבות מצטיירת דמותו של עיתונאי משכיל, שהוא בן בית בשפה ובתרבות בעברית, ערבית, גרמנית, אנגלית ואפילו לטינית. עמיתיו ב"על המשמר" כינו אותו "שגרירנו בוותיקן", משום שהיה בקיא מאין כמוהו בכנסיות, מנזרים ובישופים. חלק מבקיאות זאת קנה בטיוליו היומיים לעיר העתיקה, וחלק מקריאה בביטאון הוותיקן "אובסרבטורה רומנו". שטרן היה, כמדומני, העיתונאי הישראלי היחידי שלא רק ידע לטינית, אלא עשה בה שימוש לצרכי עבודתו העיתונאית היומיומית.

אבל מדפי הספר שלפנינו עולה, כי גבריאל שטרן היה גם שגרירם של תושבי ימין משה, שנושלו בידי הממסד אחרי מלחמת 67 ושל בני עדות המזרח שסבלו מידם של קנאים חרדיים ושל האדמונים, וכמובן, של הפליטים הפלסטיניים. מתי כל זה קרה? העורך השמיט את תאריך כתיבתן של הרשימות, שפרסומן התפרס על־פני ארבעים שנה. ואכן, כאשר אתה קורא את הכתבה "שמעון מוזחי בשם אלוהים", נדמה לך, שדירתו הושחתה בידי קנאים חרדיים רק אתמול. אבל מייד הוא מגן על כבודה של מאה שערים: "התיימרותו של האיש, השייך לחרדים הקיצוניים, לדבר בתור דובר מאה שערים, היא גם מהוצאת לשון הרע על השכונה החרדית, אשר רבים בה, ישרי הדרך, הסולדים ממעשים כאלה". דבריו אלה של שטרן, על מאה שערים זכו לתהודה, אף כי כתב ביומון שאיננו מן הנפוצים במיוחד ברחוב החרדי. בבטאונים חרדיים צטטו מדי פעם את גבריאל שטרן "בעל המשמר", משום שכתב בזכות שחרור משירות צבאי של בנות דתיות, מטעמי מצפון, כמו גם של סרבני שירות אחרים.

אדם מפוכח היה גבריאל שטרן, ומעולם לא לקה במסטיקה מזרחית או דתית, חרף קרבתו לענייני המזרח והדתות השונות. כאשר הוא מתאר, באחת מכתבותיו, שיחה עם פועל ערבי הוא מייד מוסיף: "לא יהיה זה מן היושר לספר על הדו־שיח בצל המחצבות, בלי להזכיר כי שעות אחדות קודם לכן נזרק כמה מאות מטרים מכאן, ליד שער הפרחים, חומר נפץ, והייל טרמפיסט וכמה ערבים נפצעו". מתי זה קרה? מה השתנה? אצל גבריאל שטרן, כמו בירושלים, הכל קורה בהווה והכל קרה בעבר.

בין גיבורי הספר אפשר למצוא את ד"ר הלנה כגן, שהיתה רופאת ילדים בבית המופתי, את המשוררת אלזה לסקר־שילר, את הנהג גאנדי, את איש המודיעין של הלח"י רומק, את אבידע שור כחגי מעיין, בני חבריו לעבודה ב"על המשמר", אשר נפלו בפעולת ביירות ורבים אחרים. במהלכה של כל אחת מן הכתבות כמעט המתפרסמות בספר חוזר גבריאל שטרן להנחתו או למסקנתו הפוליטית, הפובליציסטית האחת: "כל נסיון להתחמק מפתרון צודק של בעיית העם הפלסטיני, תוך שיתוף נציגותו בקביעת גורלו, נידון לכישלון חרוץ. ואם חפצי חיים, וחפצי שלום אנחנו, לא תהיה ברירה אלא לעשות את הכל, כדי להפוך אויב לאוהב".

ציוריו של שמואל כ"ץ מעטרים, בממוצע, כל עמוד שלישי בספר, ובכך הוא הופך אלבום עשיר. בין הציורים ניתן למצוא את ויה דולורוזה, בריכת השילוח, ימין משה, מאה־שערים, שער יפו, כנסיית הקבר, הקארדו ומנזר המצלבה. האם היה גבריאל שטרן עיתונאי מגוייס? לא, משום שכדי להיות מגוייס צריך אדם להיות חד־צדדי ועיוור צבעים. גבריאל שטרן היה עיתונאי מאמין וספקן, חולם ומציאותי, אלא שהיה בעל־מלאכה אחת: רודף שלום.

לא הכינו שיעורים

שרה לפקין וד"ר אריה ווהל — "לקרוא עיתון... ועוד איך?" קריאה בקורתית בעיתון. מהדורת ניסוי, הוצאת מט"ח 1985, 216 עמודים, בתוספת מדריך למורה, 77 עמודים.

רעיון טוב הגו אנשי המרכז לטכנולוגיה חינוכית (מט"ח), שעה שהוציאו לאור מהדורת ניסוי של ספר לימוד, ראשון מסוגו, שמטרתו היא לחנך תלמידים, לצריכה בקורתית של אמצעי התקשורת. מחצית הספר כוללת פרקי מידע והם עוסקים בסוגי העיתונים, תוכנם, דרך עשייתם, עבודת הכתבים ועוד. מחציתו השנייה עוסקת בסוגיות כמו אתיקה וצנזורה, טעויות ועיוותים, מהימנות, מה בין דעה לידיעה ועוד. בצדק מניחים המחברים, שכדי לחנך קורא ביקורתי, יש להקנות לו עובדות יסוד. לכן הם מסמנים אותו באמיתות מקוריות כמו למשל: "העיתונים מלווים אותנו לאורך כל החיים"... "העיתון מספק לנו חומר רב ומגוון בכל נושא". לאחר מכן שואלים המחברים שאלות מרתקות כמו: "היכן אתה קונה עיתון? מתי אתה נוהג לקרוא בו?".

במקום שאלות טריוויאליות אלה מציגים תלמידים לפני עיתונאים שאלות של טעם: כיצד יודע העיתונאי היכן קורים דברים מעניינים? מדוע עיתונאים משמיצים? האם הם כותבים אמת? ומבוגרים יותר שואלים: "האם יש גבול לחופש הוויכוח? אולי אפשר לסתום קצת את פיה של העיתונות, במיוחד במצבי חירום?"

המחברים אינם מכירים, במחילה, את מקצוע העיתונות. התיאור שהם מתארים את עבודתם של כתב פרלמנטרי, מקומי וכתב לענייני משטרה רחוקים מן האמת. כתב פרלמנטרי כמעט ואינו מדווח על הצעת חוק של חברי כנסת מן הטעם הפשוט, שמספרם זעום. אין הוא מדווח על מעשיהם של חברי הכנסת, משום "שהעם מגלה עניין במעשיהם", מן הטעם הפשוט שאין הוא יודע מה רוצה העם. העיתונאי יודע היטב מה רוצה העורך, ולאיזו ידיעה יש סיכוי להיכנס לעיתון. גם הקביעה שהמעמסה המוטלת על כתב מקומי איננה כבדה מדי, אין לה סימוכין. ההיפך הוא הנכון: דווקא בשל מיעוט הידיעות החשובות נאלץ הכתב המקומי לטרוח הרבה. אגב, אינני יודע מהו כתב מקומי: הכתב של קריית־שמונה בתקופת מתיחות בטחונית? הכתב של פתח־תקווה בימים של "מלחמות שבת"? מה בכלל מקומי? כל העולם כפר קטן.

המחברים גורסים שהממשלה איננה רואה בעין יפה את ההדלפות מישיבותיה, הם רק שכחו לספר שהמדליפים הם חברי אותה הממשלה. "ההדלפה" היא בעייתית, ואין להסתפק בהגדרה "שהדלפה היא מסירת מידע סודי, לאנשים שאינם צריכים לדעת אותו". מי קובע מה זאת הדלפה? האם הקביעה נקייה משיקולים פוליטיים? מדוע חבר־כנסת המדווח לכתבים מישיבת ועדת החוץ והבטחון הוא "מדליף מידע סודי", ואילו דובר ראש הממשלה, אשר מדווח מאותה ישיבה עצמה, עושה מעשה כשר וישר? המחברים קובעים, כי עיתונאים עוסקים בשכנוע כביישיום כי ידליפו. לעתים מתחזים עיתונאים למרגלים או שהם מתחפשים. אני חושש, שמא המחברים לא ניסו להתחקות אחר האופי החמקמק, העמום והבעייתי של ההדלפות בפרט, ושל מקורות המידע בכלל.

המחצית הראשונה של הספר היא משעממת, וגם המחצית השנייה איננה מבוססת על הכרת מקצוע העיתונות. לפני כעשר שנים הוציא משרד החינוך לאור חוברת העוסקת בצריכה בקורתית של אמצעי התקשורת, פרי עטם של יצחק רועה ונילי בר־עמי. חוברת זאת עשוייה לשמש בסיס לכתיבת ספר אמין ומעניין לבתי־ספר תיכוניים. הספר בהוצאת המרכז לטכנולוגיה חינוכית, מן הדין שייגנז.

מאת יצחק שור

משוחררים ב־11 בבוקר

ביום א' השבוע העביר משרד האוצר למשרד החינוך 109 במקום 145 מיליון שקלים. משרד החינוך לא יוכל, איפוא, להעביר לרשויות המקומיות ולמוסדות תרבות ואמנות את הסכומים שהוא חייב להעבירם על פי חוק. בימים הקרובים צפויים שיבושים בתשלום המשכורות למורים העל־יסודיים, שרבים מהם עובדים ברשויות המקומיות. מוזיאונים, תיאטרונים, תזמורות וכתבי־עת ספרותיים לא יוכלו לשלם משכורות לעובדיהם. בחודש הבא לא יוכל משרד החינוך לשלם משכורות המורים היסודיים והגננות בכל המערכת. קשה להניח שארגוני המורים יוכלו לעמוד מנגד נוכח התעללות חרשה זאת של האוצר.

נכון, הממשלה החליטה להפחית 3.9 אחוזים מתקציבו של כל משרד ממשלתי בשנת הכספים הנוכחית. אבל הממשלה מסרה לעצמה דין־וחשבון על [illegible] ההחלטה. לפחות ביחס למערכת החינוך: מערכת קשיחה, שרוב כספיה למשכורות. אם הממשלה תקצץ במהלך שנת הלימודים, היא תשים [illegible] ויקלים הסכמי עבודה שהיא חתומה עליהם. הממשלה לא נהגה כחוק. היא לא הביאה החלטתה לאישור הכנסת. ומכיוון שתקציב המדינה מופעל על פי חוק, הרי שבהחלטה לקצץ פעלה הממשלה שלא על פי חוק.

כיצד פעל משרד האוצר ביחסו למשרד החינוך? עוד בישיבת הממשלה, כשהחליטה לקצץ, הודיע שר החינוך והתרבות יצחק נבון כי הוא מתנגד להחלטה. הוא היתנה את החלטת הממשלה בהסכמת המורים לוותר. המורים לא היו מוכנים, ובצדק, לוותר על מה שהובטח להם בהסכם, וביצועו נדחה שוב ושוב.

הממשלה הטילה על שרי האוצר והחינוך להגיע להסכמה בעניין הקיצוצים. שניהם לא הגיעו להסכמה. חובתו של שר האוצר היתה להביא את המחלוקת לפני הממשלה. אבל משרד האוצר הלך בדרך אחרת. הוא נקט סאנקציות והפחית את המימון ב־36 מיליון שקלים, החל מחודש זה.

למעשה מבקש האוצר ממשרד החינוך לקצץ בתקציבו כ־100 מיליון שקלים: 63 על חשבון החלטת הממשלה לקצץ אחוזים מהתקציב הנוכחי, 35 מיליון על חשבון דחיית ביצוע הסכם עציוני, [illegible] על חשבון חוב של משרד החינוך לאוצר. מכיוון שהאוצר העביר את הכספים המתאימים במשך מחצית השנה הראשונה של התקציב, הרי שההורדה במחצית השנייה כפולה, ולכן גם המכה קשה יותר.

אך האוצר אינו מסתפק בצעד זה. הוא תובע ממשרד החינוך לוותר בשנת הלימודים הנוכחית והבאה [illegible] שעות הוראה שבועיות, שקולות כנגד עבודת 8000 עובדי חינוך ב־6000 משרות. משמעות ההחלטה היא שתלמידי הגנים וכיתות הא' ישוחררו מבתי־הספר ב־11 בבוקר. מנכ"ל משרד החינוך ד"ר שמשון שושני מעריך כי ההחלטה שמערכת החינוך והממשלה לא יוכלו לעמוד בה.

האוצר גם מתכוון להציע כי יבוטל חינוך תיכון חינם ויונהג מחדש שכר לימוד [illegible] קשה לי להאמין שהשר יצחק נבון יסכים לכך. אני מאמין שוועדת החינוך [illegible] ללא יוצא מן הכלל, תתנגד הן לקיצוצים והן לביטול חוק לימוד חינם בתיכון. לדעתי [illegible] נבון להוביל את המאבק נגד הקיצוצים בחינוך עד כדי התפטרותו ופירוק ממשלת "האחדות".

דוד שר המעונות

שר הבינוי והשיכון דוד לוי החליט להציל את הסטודנטים מידי האוניברסיטה העברית. בסוף השבוע שעבר הוא הודיע על סירובו לאשר העלאת שכר הדירה במעונות, ובכך גרם להחלטת האוניברסיטה שלא לפתוח את שנת הלימודים האקדמית במועדה.

הרומאן המתנהל בין הנהלת האוניברסיטה העברית לבין שר השיכון והבינוי הוא חד־סיטרי. עוד לפני ארבעה חודשים החלה הנהלת האוניברסיטה לחזר אחרי השר לוי ולבקש כי יאשר את העלאת שכר הדירה מ־55 ל־80 שקלים לחודש, לסטודנט בחדר זוגי. כמעט מדי יום פנו נציגי האוניברסיטה ללשכתו של השר, אך לא זכו לתשובה. את התשובה קיבלה האוניברסיטה דרך העיתונים. איש ממשרד השיכון לא טרח להודיע לה על החלטתו השלילית של השר לוי. בסוף השבוע שעבר, ערב פתיחת שנת הלימודים, שלחה הנהלת האוניברסיטה שליח מיוחד למשרד השיכון, כדי ליטול את מכתב התשובה השלילי של השר דוד לוי, שכבר פורסם בעיתונות.

דמי השימוש במעונות הסטודנטים נקבעו לפני כמה שנים בידי הנהלת האוניברסיטה, על סמך "סל שירותים". המחיר נקבע בהסכמת הסתדרות הסטודנטים. לפי הסכם זה יוצמד תשלום שכר הדירה במעונות למדד יוקר המחיה. בינתיים החליטה הממשלה להקפיא מצרכים לשירותים. מכיוון שצו ההקפאה הממשלתי חל גם על שכר דירה, לא יכלה האוניברסיטה להעלות אותו בהתאם לעלות הריאלית. בעקבות פסק בוררות בין האוניברסיטה לבין הסטודנטים החזירה הראשונה לאחרונה 600,000 דולר. על פי המלצת הבורר עורך־דין לומברוזו, מיום 4.6.86 פנתה האוניברסיטה למפקח על המחירים וביקשה להפשיר את ההקפאה.

המפקח במשרד המסחר והתעשייה ולאחר מכן גם סגן הממונה על התקציבים באוצר המליצו לפני משרד השיכון לשחרר את שכר הדירה במעונות מן ההקפאה. השר דוד לוי לא השיב. האוניברסיטה טענה באוזני הסטודנטים, כי מצבה הכספי החמור אינו מאפשר לה ליצור גרעון נוסף של מיליון דולר, שייגרם אם לא יופעלו המעונות תמורת שכר דירה מלא. כל עוד לא תימצא דרך לממן את הגרעון הזה, תידחה פתיחת שנת הלימודים.

מחר (יום ד') יואיל סוף סוף השר דוד לוי להיפגש עם נציגי האוניברסיטה. יש מקום לשער שהוא יסביר להם בעברית קלה, שלא יוכל לאשר העלאת שכר הדירה, משום שרוב המתגוררים במעונות הם סטודנטים שהשתחררו לאחרונה מצה"ל. "האוניברסיטה", טען לוי במכתבו, "איננה מכירה אמנם במושג משתחרר צה"ל כמקנה זכות כלשהי, אולם דעתי שונה בתכלית". לדעת השר לוי אין מקום להעלאת שכר הדירה לסטודנטים שרובם מעוטי יכולת והם באים משכונות ומערי פיתוח.

אני מסכים בהחלט לדברי השר דוד לוי, ומוכן להוסיף נימוקים: אוניברסיטה המשלמת לסטודנט שכר עבודה של שני שקלים לשעת עבודה איננה זכאית לדרוש ממנו שכר דירה ריאלי. נותרה עוד שאלה אחת קטנה: מי ישלם את הגרעון?

שאלה זו איננה מטרידה, כנראה, את השר דוד לוי. תשבור לה האוניברסיטה את הראש, ואילו הוא, סגן ראש ממשלה ושר בכיר, ירחוץ בנקיון כפיו.

אולי דוד לוי חושב שבאוניברסיטה לומדים רק שמאלנים וערבים. הוא טועה. החתך של תלמידי האוניברסיטה איננו שונה, במידה מכרעת, מן החתך של עם ישראל. עובדה היא ששנים רבות שלט הימין בקאמפוסים. עכשיו שולטים המערך והשמאל. אבל מה זה שייך לעניין? אם דוד לוי סבור שלא הסטודנטים צריכים לממן את מיליון הדולרים החסרים, אדרבא, יאמר מי כן צריך לממן. לעניות דעתי חייב השר לוי, מכוח אחריותו הציבורית כשר בכיר, להציע פתרון למצוקתה של האוניברסיטה.

אינני בא להגן על האוניברסיטה. ללא ספק יש בה מקום לייעול. אבל אין מקום להתעלמות מבעייה אמיתית.

„בוגר נצרות"

אחד החידושים שחידשה השנה האוניברסיטה העברית, היא פתיחתו של מסלול לימודים חדש לתואר בוגר בלימוד הנצרות. לחוג זה אין עדיין אישור סופי של המועצה להשכלה גבוהה, אך אושרה פתיחתו בשנת הלימודים הנוכחית. מטרת התוכנית, היא להקנות בסיס רחב ככל האפשר בתולדות הנצרות ומחשבה הנוצרית מנקודת מבט של חקר תרבות. המרצים יעניקו תשומת לב מיוחדת לצמיחת הנצרות מתוך היהדות ולהתפתחותה כדת עצמאית. [illegible]

קוראי "על המשמר" ללמוד במסלול ללימוד הנצרות. אני אתיאיסט ויחסי לדת הנוצרית, כמו גם לדת היהודית, הוא יחס קר ומסתייג. אך השאלה אם ישראל תהיה מדינה פתוחה או מסתגרת היא שאלת מפתח לעתידנו הטכנולוגי, המדעי והתרבותי. ואין כל דרך להבין את תרבות המערב, את הציור, הפיסול, המוסיקה והספרות, ללא הבנת אופייה הנוצרי. [illegible]

בהתאם לרמה

מעקב שערך המרכז לטכנולוגיה חינוכית (מט"ח) אחר 23 בתי־ספר במרחב תל־אביב־יפו העלה, כי אלה שהשתמשו במערכות תוא"ם (תרגול ואימון באמצעות מחשבים) שיפרו את ההתקדמות הממוצעת השנתית של התלמידים בשיעור של כ־50 אחוזים.

מערכת תוא"ם בבתי־הספר מבוססת על איסוף נתונים מרכזי. המורה, המנהל והמפקח יכולים לקבל תשובה ברורה לשאלה מה התלמיד התקדם? בחשבון, למשל, תוכנית הלימודים הממוחשבת של מט"ח חלוקה ל"מנות" שנתיות וחודשיות. תלמיד בכיתה ד', שרמת לימודיו בחודש השלישי מתאימה לחלוטין לאותה תוכנית, עובר בחודש השלישי של השנה, על חומר המסומן במספר 4.3 (השנה הרביעית ללימודים, החודש השלישי). סיורים שערכתי בבתי־ספר לימדו אותי כי הפער בהישגים בתוך הכיתה עלול להגיע לחמש שנים. תרומת הלימוד באמצעות המחשבים מתבטאת בכך, שכל תלמיד לומד לפי רמתו. תלמיד חלש אינו יכול לרמות את עצמו. מכיוון שאין הוא עובר לרמה המתאימה לכיתתו, הוא נאלץ להתחיל מן הנקודה שבה הוא נמצא. לשון אחר: החזקים אמנם רצים קדימה, אבל החלשים לומדים באורח משמעותי.

ממט"ח נמסר לנו, כי בימים אלה הולך ומסתיים תהליך מיחשוב בתי־הספר היסודיים במרחב תל־אביב־יפו. השנה פועלות בעיר 8 מערכות תוא"ם, הכוללות כ־1800 מסופי מחשב. המערכות משרתות 80 בתי־ספר וכ־20,000 תלמידים. לדברי מט"ח המנהלים מרוצים. מחשבי מט"ח משמשים כלי אבחון, מגוון הלומדות הוא רב ומותאמות לתוכנית הלימודים. מט"ח מעניק למורים השתלמויות והנחייה.

השנה הכפילו מומחי מט"ח את הזכרון שבמערכות שלהם מסוג א',2 [illegible] המותקנות בבתי־הספר.

האוניברסיטה יורדת לגיל הרך

אוניברסיטת תל־אביב פתחה השנה תוכנית דו־שנתית רב־תחומית שעניינה "התפתחות תקינה של הילד בגיל הרך". התוכנית הוכנה בידי הסגלים של בית־הספר לחינוך, לרפואה ולעבודה סוציאלית באוניברסיטת תל־אביב. ההשתלמות מיועדת לבעלי מקצוע, בוגרי התואר הראשון ומעלה, אשר כבר נמצאים בשדה, כמו רופאים, אחיות בריאות הציבור, פסיכולוגים, קלינאי תקשורת, עובדים סוציאליים ואנשי חינוך. בוגרי התוכנית יוכלו לשמש כמנחים למטפלים בילדים במסגרת המשפחה, טיפת חלב, מעונות יום, גני ילדים ומשפחתונים.

מגמתן של האוניברסיטות "לרדת" לגיל הרך היא מגמה חיובית. אין לקבל את התפיסה הפסולה מעיקרה, לפיה מחנכים לתיכון זקוקים ליותר השכלה מאשר מחנכות בגיל הרך. מאז יצר פרויד את הפסיכואנליזה התגבשה הדעה, המייחסת לגיל הרך חשיבות עליונה. בתחום האקדמי, החינוכי, הפסיכולוגי, הסוציאלי והרפואי, קיים כיום ידע רב בכל הנוגע לגיל הרך. הצרה היא, שידע זה לא עמד עד כה במידה הדרושה לרשות מחנכות בגיל הרך.

התוכנית של אוניברסיטת תל־אביב פורצת לעבר הגיל הרך, וזוהי מגמה מבורכת. הגיע הזמן שגורמי חינוך באוניברסיטות ובמשרד החינוך יתקנו את דעתם לחלוקה המשונה הקיימת בין שני הגורמים. משרד החינוך מכשיר מחנכים לגיל הרך וליסודי. האוניברסיטות עוסקות בהכשרת מורים לבתי־ספר על־יסודיים. גם משרד החינוך וגם האוניברסיטות עוסקים בהכשרת מורים לחטיבות הביניים. במדינה שבה שורר מחסור כה כבד במשאבים, כדאי ללבן את השאלה מי עוסק כמה וכיצד למנוע כפילויות. ומכל מקום, חדירתה של האוניברסיטה גם לגיל הרך היא תופעה שיש לברך עליה. אינני יודע אם מכאן תצמח "קנאת סופרים", אבל לפחות יובטח שלסמינרים לא יהיה מונופול על הכשרת מחנכות לגיל הרך.

בעריכת צביה בן־שלום

להבריא אחרת

הכל התחיל בפצע תמים בכף הרגל. תמים לכאורה, כפי שיתברר מאוחר יותר. מאוחר מאוד. חצי שנה שכיבה כדי להביא את הפצע לריפוי ולשוא. כשמחליטים לנתח, מתברר שזהו גידול סרטני — מהסוג הגרוע ביותר. מתקשים לומר לה לנ. — מתלבטים, מגמגמים, לא מעיזים. "בכל תקופת המחלה ותהליך הריפוי זה היה היום הקשה ביותר עבורי," היא אומרת.

בניתוח הסירו את כרית כף הרגל, ניקו את המקום ונ. שבה לביתה (קיבוץ ותיק בעמק). הפצע הגליד מהר ועורר תקוה לטוב. אלא שכעבור שנה וחצי התנפחה בלוטת הלימפה באיזור הרגל. נ. חזרה לבית החולים ושוב ניתוח. מנקים את המקום מבלוטות, שחלקן נגועות וחלקן לא. ולבעלה אומרים שיותר מכך הם אינם יכולים להועיל וכל השאר בידי שמיים. נ. מחליטה שהשמיים יכולים לחכות, ואת גורלה שלה היא תיקח בידיה. נכנסת למשטר של טבעונות. "טבעונות סלחנית, בדיעבד," היא מחייכת.

חמישה חודשים נהגה כך עד ההחלטה לנסוע לארה"ב למרכז סן דייגו, הידוע כמרכז עולמי לריפוי טבעוני. "נסעתי עם בעלי. צריך לומר שבריפוי בדרך כל־כך בלתי שגרתית, לתמיכת בן הזוג חשיבות שאין ערוך לה".

בבואם לסן־דייגו הופתעו בני הזוג למצוא מקום שבינו לבין בית־חולים אין שום דמיון. "מבנה יפה, מוקף עצים, פרחים וירק שמעניק את כל התנאים הפיזיים להרגשה של נועם ונוחות". התוכן כפי שמסתבר תואם היטב את המסגרת. המרכז פועל לפי שיטה אותה פיתחה אשה אמריקאית בשם אן ויגמור. השיטה בבסיסה עובדת על נקיון הגוף. וזה אומר אי־הצטברות של רעלים ופסולת שגופנו "מקולל" בהם בתהליך התזונתי הרגיל. במרכז עוברים החולים "חינוך מחדש" בהרגלי תזונה בפרט ובהרגלי חיים בכלל. "למדנו לאכול נכון וכמידה אוכל שמזרים אנרגייה, למדנו לצרוך מזון שכמעט ואינו מותיר פסולת.

העבודה על נקיון הגוף כוללת גם חוקנים שהם חלק חשוב מהריפוי. אבל, כאמור לא רק באוכל מדובר. המרכז עובד על פיתוח מודעות בכיוון של מחשבה חיובית: "מקיפים אותך באהבה וחום ואתה לומד להשיבם חזרה", אומרת נ. "עוסקים שם בפעילות חברתית, שכל כוונתה להפעיל את הטוב שבך, את היכולת לקבל את זולתך כמו שהוא."

הריפוי כולל גם התעמלות, שעובדת על שרירים וחלקים "רדומים" אחרים, שלא באים לביטוי בפעילות יומיומית. גם ג'קוזי מצוי במרכז והוא חלק מתהליך הריפוי.

סדר היום כולל שעתיים עבודה — שעה בבוקר ושעה אחה"צ. העבודה היא לפי בחירה. אני עבדתי בגידול עשב חיטה שהוא מרכיב חשוב בתפריט שלנו".

ביקרתי אצל נ. בשעת הצהריים והוזמנתי להצטרף לארוחה. מטבחה הקטן מצויד במיכשור הכרחי להכנת ארוחותיה המיוחדות. בפינת המטבח מצויות מגירות של נבטים — עבודה עצמית. את הירקות האורגניים היא קונה אצל חקלאי מכפר יהושע. התפריט כלל הפעם סלט ירקות גדול — ירוק בעיקרו (עגבניה היא לא ירק מומלץ, לצורך העניין), רוטב פטריות עם שומשום וכמובן מיצים. שעה שלמה נמשכת הארוחה — אכילה שליווה ואיטית, לעיסה כדת — הלוואי על כולנו מבלי שנזדקק.

שואבים הרבה כוח איש מרעהו — כראייתו של האחר מחזקת את השני. בבילוי האחרון למשל, יצאנו לטיול בסביבה. קטפנו סברס ועשינו מיץ. מה אגיד לך? נקטר ממש"

הזמן הוא גורם חשוב בהבראה. ככל שהימים חולפים מתחסן הגוף ומתחזק. להבדיל מהטיפול הכימי — מאמינה נ. — הטיפול הטבעוני מחזק את המערכת החיסונית, ונותן לה כוח להעמיד את התאים החולים. במרכז בסן דייגו פגשו בני הזוג ט. באנשים ש"באו על ארבע" לבריאים, והיום שבע שנים אחרי, הם אנשים בריאים ומאושרים.

נ. עובדת בהוראה לתלמידי כתה א'. היא אם וסבתא צעירה לנכדיה. האם היא פוחדת? "תמיד באיזו פינה אפלה מצוייה החרדה" היא אומרת. אבל לא יותר מזה. אם מופיע משהו שמצדיק דאגה, אני מפעילה סוג מסוים של אוטוסוגסטיה, ונראה שזה עוזר". ומלבד זה ישנם הידידים. ואלה, כמסתבר, מהווים סעד ותמיכה שמילים לא תדענה להביעם. נ. לא רצתה להזדהות בשמה ובשם קיבוצה, וטעמה עמה. "מגיעים הנה הרבה אנשים ומבקשים עצה וסיוע, רובם הגדול אינם מקפידים על ההנחיות, וכל העניין גוזל ממני אנרגיה עצומה, שאני מאד זקוקה לה בשביל עצמי. וכשהתוצאות הן לא כמקווה מתווספת גם עגמת נפש"

בארץ עובדת לפי שיטת אן ויגמור, תלמידתה ברכה מן מראשל"צ. "ברכה היא אשה בת 70 פלוס ועוסקת בנושא מזה שלושים שנה" מספרת נ. "והיא דוגמא מהלכת לתוצאות הטובות שנותנת השיטה למי שמבין אותה, מקבל אותה ונוהג לפיה".

רחל שלו

נעליים לא לסינדרלה

נעל לערב, על עקב יהלום (240 ש"ח) ואפשר להתאים לה ארנק ב־250־400 ש"ח

נעלי "נושקה" זה סיפור לא רק על נעליים אלא גם על צעירה יהודייה, נושקה שניידר, ילידת צרפת אשר עבדה בבריסל בחנות נעליים. מכרה ומכרה ולא מצאה שהנעליים אשר נרכשו על ידי גבירות בעלות חשבון טוב בבנק שלהן, לא לפי טעמה שלה. והתיישבה והתחילה לעצב נעליים. לפני שעוד הספיקה להתייעץ עם מומחים, וככר עלתה בה התשוקה לנסות ולמכור את היצירות שלה. והנה, זה הצליח. היום נושקה שהוריה בעלי ממון בעצמם ומשתתפים בעסקי בתם. בעלת בוטיקים לנעליים יקרות ויוקרתיות (וצריך להודות על האמת, מאוד אופנתיות ויפות) בערי העולם הגדולות. לפי הכתוב בקומוניקאטים, מתייחסים עיתוני אופנה יוקרתיים כגון: ווג, אל, מארי קלייר ועוד לעיצובי נושקה ברצינות מירבית ואפילו אומרים שהיא, נותנת את הטון באופנת הנעליים.

הקולקציה של סתיו־חורף 87־86 הוצגה בבית הוריה של נושקה בתל־אביב לא על רגלי דוגמניות אלא כתצוגה אובייקטיבית, מבלי להסתנוור מיופיין של רגלי המציגות. המעניין בנעליה זה העקב. במקרה ובכלל ישנו, כי עדיין שולטת אופנת הנעל נמוכת עקב. השנה נושקה קוראת לעקב של נעליה "עקב היהלומים", וזה בגלל צורתו הדומה ליהלום; רחב למעלה וצר יותר למטה, אך אף פעם לא כל כך צר כמו חודו של עיפרון.

הצבעים הבולטים השנה הם צבעי היסוד של נעלים: חום, שחור ואפור. כדי לגוון מוסיפה נושקה קישוטי מתכת, צורות גיאומטריות של פיסות עור צבעוני ואפילו עיבוד מיוחד של העור בעצמו. גם בקישוטים אינה מפריזה וכמעט כל הדגמים יפים לעומת זאת המחיר הוא מעל האפשרויות של בעל משכורת ממוצעת. החל בפלטפורמה ב־180 ועד למגף קאובוי ב־390 ובחנויות ראיתי שדורשים תמורת תוצרת זו הרבה יותר. כי למי שיכול להרשות לעצמו, מה זה כבר משנה עוד 70 ש"ח?

חית יוסף

רוכב אופנים זכה באופניים

רוכב אופנים מגבעתיים, גרשון קונחובסקי, תלמיד תיכון בן 17 זכה בזוג אופניים בעלי עשרה הילוכים בחידון שנערך במסגרת "הסיבוב הגדול של פז".

החידון בנושא בטיחות בדרכים התבסס על חוברת לחוקי תנועה לרוכבי אופניים, נשלחה לכל נרשם למסע האופניים העממי. בנוסף לפרס הראשון, שהוגרל בין העונים נכונה על כל שאלות החידון, קיבל כל משתתף חולצה, כובע ומדריך "כרטא" לכבישי הארץ מטעם חברת "פז".

ב"סיבוב הגדול", שנערך בחול המועד סוכות, השתתפו כ־100 בני נוער בגילאי 16־18, שרכבו לאורך מסלול בן 50 ק"מ מהפארק הלאומי ברמת־גן ליער בן־שמן ובחזרה.

המטרה היא להחדיר לבני הנעורים את תודעת הרכיבה הזהירה בדרכים עוד לפני קבלת רשיון נהיגה. המסע התקיים בחסות המינהל לבטיחות בדרכים במשרד התחבורה ובארגון אגף ספורט לעם במרכז "הפועל", העוסק בעידוד אירועי ספורט עממיים כגון אלה.

שיירת רוכבים בכביש. בית "נאבאללה ליער בן־שמן

אמה חוזרת

תשמעו סיפור.

בשנת 1945, החליטה חברת "שמן" לצאת לשוק עם מוצר חדש — נוזל להדחת כלים, אשר אמור היה להחליף את סבון הכביסה, ששימש גם להדחת כלים. שמעון ליניאל, מנהלה בן ה־23 של מחלקת הפרסום של "שמן", התלבט כיצד לקדם את מכירות המוצר החדש ובין כל ההצעות, שהועלו לפניו, בחר את "אמה" — ילדה־בובה בעלת סרט אדום ועיניים גדולות ותמימות.

הבובה והסיסמה "כל אישה בוחרת אמה — כל אישה יודעת למה", היו לחלק מתולדות היישוב וההווי שלו: אופרטות בבתי־הספר ובתנועות הנוער, תחפושות לפורים, איורים לספרי ילדים. עשו שימוש בדמות והשם "אמה" הפך שם המוצר להגדרת נוזל ניקוי בדומה לפריג'ידר, גלובוס, ארטיק, קרטיב, או מוטורולה.

שנים אחדות לאחר מכן עזב "אבי אמה" את "שמן" והקים בחיפה את פרסום "בינג ליניאל". לפני ארבע שנים הועתקו משרדיו המרכזיים של "בינג ליניאל" לתל־אביב ואת הפרסום קיבל לידיו בנו של שמעון — אפרים. השנה ביום הולדת ה־40 של "אמה", החליט אפרים להקדיש את לוח השנה של הפרסום ל"אמה" הנצחית ולאביו שמעון. על לוח תשמ"ז מצויירת "אמה", כאשר ניתן לגזור אותה ממנו, למלאה ולתפור ממנה בובה.

ודמותה המתחדשת של "אמה" עוררה את אנשי "שמן" לחשוב על פיתוח סדרת מוצרי ניקוי חדשה, אשר תישא את השם והדמות ההיסטוריים. ואולי שוב תחזור הסיסמה "כל אישה בוחרת אמה — כל אישה יודעת למה". וזה יחזיר לחיים גם כמה בריחות, הקשורות בסיסמה זאת.

אריגים מסמרקנד

אריג משי בטכניקת "איקט". מרכז אסיה. המחצית השנייה של המאה ה־18

על מוזיאון האיסלם שמעו רבים לראשונה רק בהקשר לשוד אוסף השעונים שלו שלא נמצא עד היום. אם תעלו לירושלים בארבעת החודשים הקרובים, תוכלו לראות בו יחד עם תערוכות הקבע של המוזיאון גם תערוכה יפהפיה של אריגים מלאכת־יד ממרכז אסיה המשתרעת על פני שלושה אולמות. האריגים הם משני סוגים, בעלי שמות המוכרים בדרך כלל רק ליוצאי הארצות, שבהם עסקו בטכניקות אלה.

אריגי סוזני (סוזן פרושו מחט בפרסית) הם אריגים רקומים מאוזבקיסטאן, אשר שימשו בכיסוי למיטת כלולות, כוילונות, מחיצות, מסגרות למשקופי דלתות, שטיחי תפילה, ולכיסוי ארונות מתים. בדרך כלל ריקמו בנות המשפחה את האריגים כנדוניה לכלה בטכניקה מיוחדת. יריעות הפשתן הן באורך 2.2 מ' עד 3.8 מ' וברוחב 1.7 מ' עד 2 מטר חוברו יחד זו לזו ועליהן צייר מעצב דגם לרקמה, בדרך כלל צורות פרחים שונים. היריעות הופרדו שוב זו מזו, וכל אחת נמסרה לרוקמת אחרת. מי שמתבונן מקרוב נוכח ברקמה צפופה ומדוייקת להפליא בצורת שרשרת או חצי שרשרת. בסוף חוברו שוב כל היריעות והודות לדיוק בעבודה מתקבלת תמונה אחת. אם הכלה התחתנה בגיל מאוחר הספיקו לרקום על פני האריג ואם מיהרה להינשא נשארו "קרחות" לא רקומות.

הצביעה היתה מונופול של יהודים, ותוצרי הרקמה שהובאו כסחר או נמכרו גם הם היו מיבוא של יהודים. הגוונים המופיעים ברקמות הסוזני הם כחול, שהופק מאינדיגו הודי, ורוד, אדום וארגמן שהופקו מכנימות רוסיות, צהוב שהופק מצמח ושחור שהופק מקליפת רימון או קליפת עץ פיסטוק.

הערים שבהן עסקו במלאכת הסוזני היו בעיקר בוכרה, נורתה, סמרקנד, טשקנט. ולכל עיר יש עיצוב אופייני אחד, למשל סוזני מסמרקנד מאופיין ברגם חוזר של שושנת ארגמן מוקפת אריגים כהים. גם ההרכב האתני של האוכלוסיה בערים אלה מתבטא בעיצוב. ויש בו אלמנטים תורכיים, מונגוליים, הודיים, פרסיים. [illegible] אריגי האיקט הם שונים. כאן מדובר לא ברקמה, אלא בשיטת צביעה מיוחדת ומקורם במרכז אסיה־תורכסטאן וצפון אפגניסטאן, שאליהם הגיעו על־ידי פליטים. איקט פרושו במלאית־אינדונזית: כריכה יחד. הצביעה נעשתה לפני האריגה. כרכו חוטים יחד קשירים וטבלום בצבע, ואחר־כך מתחו אותם על הנול לפי דגם רצוי.

התהליך מסובך והתוצאה דומה לבאטיק המוכר לנו אך יפה יותר ומאופיין על־ידי "הוכר פוקוס" ומעברים בין צבעים על־ידי משיכת חוטים בודדים כלפי מעלה או כלפי מטה בזמן התהליך. הגימור הוא בציפוי שעווה או מירוח באבן או מריחת חלבון ביצה. חבטות ריככו את הנוקשות של האריג.

האריגים הקרויים איקט שימשו לבגדים, לכיסויים, לוילונות וחלק שימש לעיטור קטיפת משי. אריגי האיקט עצמם הם ממשי ובחלקם כותנה שימשה כחוט הערב. הגוונים הם אדום, כחול, סגול, צהוב, ארגמן, ירוק. האיקט לא נעשה במשפחה כמו הסוזני, אלא על־ידי מומחים. וגם הם שימשו כנדוניה או כמתנה. הרכבים המופיעים על האיקט דומים לאות הלועזית אס S או צורות גאומטריות כגון משולשים, מלבנים או פרחים ורימונים. בתערוכה גם גלימות איקט ברקמות זהב עשירות, וכן חגורות מקושטות שהגיעו לירושלים מן המוזיאון ההיסטורי של העיר ברן שבשוויצריה.

מוזאונים אחרים אינם נוטים להשאיל לנו פריטים. נודע ד"ר גבריאל מוריה, מנהל המוזיאון, הוא והאוצרת, רחל חסון, שיכנעו את האספנים הפרטיים וסוחרי העתיקות, שהשאילו פריטים לתערוכה. ביניהם דורים גורליצקי הורה ואהרליכל ראו מלונדון, יוסי בנימינוף, סוחר עתיקות, בנימין כופר, אספן פרטי מאביחיל, פרופ' עלי דיוויס לשעבר מבית־ח "הדסה", בעל אוסף כיפות רקומות, יצחק אברמוב יליד סמרקנד אספן מתל־אביב ויהודה זינדר ולשעבר קריינית קול ישראל מירושלים.

דמי כניסה למוזיאון הם שלושה שקל למבוגר ושעות הפתיחה הן: 10־15 לפנה"צ ו־15.30־18 אחה"צ. ביום ששי סגור ובשבת פתוח ב־10־13. לקבוצות כדאי לתאם ביקור מראש. יש במקום גם ספרייה. המוזיאון נמצא ברחוב הפלמ"ח, קרוב לבית הנשיא.

מרים גורן

זהירות — פיחות בדרך

הוועדה הכלכלית־חברתית של מפלגת העבודה החליטה פה אחד נגד מיסוי קיצבאות הזיקנה. גד יעקבי נימק את התנגדותו בנימוק מקורי למדי — ממילא לא ייצא מכך דבר, אז הבה נחסוך לעצמנו מספר חודשים של בלבול מוח ומריטת עצבים.

בוועדה כלכלית, המרכזת אישים רבים ממפעלי חברת העובדים, דרש מנכ"ל „דלק", אברהם אגמון, להוריד את המיסוי באופן מיידי. לדעתו, בשום מקרה לא תוכל הממשלה לשחרר כספים לשוק ההון, כי היא תזדקק לכל שקל לשם מיחזור החוב ותשלומי הריבית. לכן, הדרך היחידה לגייס כסף להשקעות היא הבאת מט"ח מחו"ל. אולם משקיעים פרטיים לא יבואו בשיעורי המסים הקיימים.

— עדי אמוראי שאל אותו, האם לא עדיף לדעתו לדחות את ההורדה הכלכלית של שיעורי המס בשנה, ולהשאיר השנה את המס המועדף לתעשייה בלבד. ניפגש בעוד שנה ותראה אם יהיו השקעות, השיב אברהם אגמון.

— שייקה גביש, מנכ"ל „כור", דרש פיחות לשם עידוד היצוא לארה"ב. התשומות התייקרו ב־20% מחיר הדולר קפוא וגם המחירים בשוק המקומי מוקפאים, טען. זוהי דרך לפשיטת־רגל של התעשייה כולה. יעקבי ואמוראי רמזו שהם מסכימים לניתוח זה. אך הם אינם מוסמכים לדבר. ככל הנראה מתנהלים על כך ויכוחים בממשלה.

השאלה היא איך לבצע פיחות מעוקר, כלומר פיחות שבגינו לא תשולם תוספת יוקר. לשם כך יש צורך להשיג את הסכמת ההסתדרות, מעין עיסקת חבילה חדשה. השאלה השנייה היא, אם קיסר יסכים, והשאלה הנוספת היא — האם יוכל להסכים, נוכח לחצי השכירים וועדי העובדים.

● בנושא זה טוען גדעון בן ישראל, שקשה להניח כי ההסתדרות תוכל לתת את הסכמתה לפגיעה בשכר, ללא פגיעה מקבילה בהון, ללא עיקור הפיחות גם באגרות החוב הממשלתיות באמצעות מיסוי או בדרך אחרת.

מכל מקום, הפער בין המחירים המקומיים לבין הדולר התרחב כבר לשיעור המסוכן של 20 אחוז. לא נייצא בהפסד וניאלץ לפטר עובדים העוסקים ביצוא לא רווחי, טוען שייקה גביש.

החלטות בנושא זה מתבשלות לאט, אבל בטוח. נא לשים לב.

למכור את האוניברסיטה למורמונים

פרופ' אמנון פזי אינו מתנהג כיאה למי שעומד בראש גוף מכובד כמו האוניברסיטה העברית. הוא גרם להשבתת הלימודים, לאחר שהפר חוזה עם הסטודנטים והתנהגותו נפסלה גם ע"י בית המשפט.

יש בצעדים מסוג זה משום הונאת הציבור, שנרשם לאוניברסיטה על בסיס תנאים ידועים. האם פרופ' פזי סבור כי 4000 הסטודנטים הנזקקים ביותר, ששכרו דיור במעונות ולא בדירות פאר, יילכו להתגורר באוהלים?

לפרופ' פזי יש כמובן טענות מוצדקות. אך הן כלפי הממשלה היא. מצד אחד, קובעת את שכר הלימוד ואת שכר הדירה, ומצד שני מקצצת בתקציבה ומאלצת את האוניברסיטה ליצור גרעונות. אולם את המלחמה הזאת יש לנהל נגד הממשלה ולא על גב הסטודנטים ואולי פרופ' פזי מעוניין להמציא אוניברסיטה מסוג חדש, ללא סטודנטים כלל.

ובאותו עניין, חלק מבעיותיה של האוניברסיטה העברית בירושלים נובע מהחזקת שני קמפוסים, שאחד מהם מיותר לגמרי. מספר הסטודנטים באוניברסיטה העברית בירושלים לא גדל מאז עברה מהקמפוס המרווח והנאה שבגבעת רם לקמפוס המגושם והלא־תכליתי בהר הצופים. המעבר לא נבע מצרכי האוניברסיטה אלא מחישובים לאומיים, סבירים או מדומים. בכל מקרה, הקמפוס בהר הצופים מיותר.

באחרונה נודע כי המורמונים מעוניינים להקים אוניברסיטה בירושלים. על־פי הצעת מספר מרצים ופרופסורים, ניתן להציע להם שירכשו את הקמפוס בהר הצופים, במקום בניית קמפוס נוסף. סביר להניח כי תמורת הקמפוס בהר הצופים ישלמו המורמונים סכום של כ־100 מיליון דולר, שיספיק גם לכיסוי גרעונות האוניברסיטה בסך 40 מיליון דולר, גם למילוי קופת הפנסיה המרוקנת וגם לטיפול שוטף של האוניברסיטה בשנים הקרובות. אם הממשלה לא תהיה מעוניינת במכירת הקמפוס המיותר — שתרכוש אותו בעצמה.

להוריד את הנטל מבלום

ישנו פקיד בכיר אחד במימשל שהוא אפוטרופוס וכונס נכסים — עו"ד עמירם בלום — הסבור כי תפקידו הוא לנסוע עשרות פעמים בשנה לחו"ל. לדברי מקורות, הוא נסע בתקופה של שנתיים או קצת למעלה מזה — 71 פעמים לחו"ל, לעתים בלווית בני משפחתו.

עו"ד בלום הוא ככל הנראה איש מוכשר ביותר, שלאחר כל־כך הרבה נסיעות הוא מסוגל גם להיות כונס נכסים של חברות כמו „אל־על", מספנות ישראל ועוד. יתכן שעל שר המשפטים לתת את הדעת על כך, ולהוריד את נטל העול הזה של נסיעות כה רבות לחו"ל משכמו של פקיד בודד אחד.

ללא יומרות אידיאולוגיות

העניינים בבנק הפועלים רגועים. היריבויות הישנות עם בל"ל נשכחו. צמרת הבנק, פרופ' איתן ברגלס ועמירם סיוון, אף הופיעו בכנס איגוד הבנקים ואכלו ארוחת צהרים יחד עם כל הבנקאים. אף כי בתור בנק המצורף לחברת עובדים הוא אינו שייך לתאגיד זה.

גם יחסי העבודה בבנק הפועלים תקינים ולא הגיעו לשלב של הידרדרות רווית שנאה כמו בבל"ל. אף משקעי העבר אינם מעסיקים כרגע את ההנהלה, והבנק גם לא תופס מקום בדיונים על המשכורות המנופחות של המנהלים. בפגישה עם עמירם סיוון, היו"ר החדש של ההנהלה, מסתבר כי הוא איננו מעונב, ממשיך להתגורר בדירתו הצנועה בירושלים ואינו מפתח אווירת בזבוז.

סיוון משוכנע, כי לשם קידום תעשיית היצוא, ובמיוחד לאיזור הדולר, יש לתת תמיכות וסבור כי עדיף לתת זאת באמצעות שער החליפין.

התוכניות של הבנק הן להתחרות בכל התחומים, כולל במגזר העסקי, על כל לקוח. לא ע"ח הזנחת המגזרים המסורתיים של התעשייה הגדולה ומפעלי חברת העובדים. ההתרחבות לכיוון משקי הבית ועסקים קטנים מפזרת את הסיכונים. מדובר לא רק במתן אשראי לסקטור זה, אלא גם בגיוס מקורות. לכן ההתרחבות לסקטורים אלה לא בהכרח צריכה לצמצם את יכולת הבנק לממן את לקוחותיו המסורתיים. בנק הפועלים כיום אינו רוצה מונופול על מפעלי חברת העובדים ולא יימנע מלפעול בכל מגזרי המשק, אומר עמירם סיוון.

הייחודיות של הבנק תבוא לידי ביטוי ביעילותו ובכושרו להתחרות. הבנק מפתח איפוא גם את פעילותו בחו"ל, באירופה ובמזרח הרחוק וכן בארה"ב. לשם כך אורגנה ואויישה מחדש המינהלה הבינלאומית של הבנק. האתגרים של עמירם סיוון בתחום הארגוני לפיכך לעבור את המשבר ולהישאר בנק מוביל — ללא פיטורים המוניים. אך גם ללא יומרות אידיאולוגיות.

צבי טימור

גלגלי הבורסה

מגמת עלייה תוך מימוש רווחים

אתמול שררה מגמת עלייה בשוק המניות, על אף מימוש רווחים בחלק ניכר מההחושיות. למניות ההסדר היה עודף ביקוש של 1.4 מיליון ש"ח. התחזקה ההתעניינות במאבק על „זימה בימיקליים". בשוק איגרות החוב היה אתמול עודף ביקוש של 5 מיליוני ש"ח, מזה 3.5 מיליוני ש"ח לצמודות למדד ו־1.6 מיליון ש"ח לצמודות למט"ח.

סל המטבעות ירד אתמול ב־0.01%, ל־1.4856 ש"ח. ושער דולר היציג ירד ב־0.01% ל־1.4953 ש"ח. דולר נוסעים ירד ל־1.7767 ש"ח. הדולר השחור נע בירידה בין 1.465 ל־1.485 ש"ח.

בשוק המניות עלו אתמול 148 שערים, לעומת 127 שירדו ו־108 שנשארו בלי שינוי. מהם עלו 27 ב־5% ויותר ו־25 ירדו ב־5% ויותר. נרשמו 2 „קונים בלבד" ו־4 „מוכרים בלבד". המחזור בשוק המניות הסתכם בכ־12.6 מיליון ש"ח, מזה כ־2.2 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר היו עליות שערים. עלו (ב־%): פועלים ש' — 0.4; פועלים מ' — 0.5; כללי — 1.4; בל"ל 0.4; מימון סחר 1 — 1.6; אי די בי רג' — 0.2; דיסקונט א' — 0.7; מזרחי מ' — 0.5. לעומתן ירדו פועלים מב' — 2.7; אי די בי ב' — 0.4; אי די בי א' — 0.1; דיסקונט ב' — 0.2. תשואותיהן השנתיות נעו בין 15.89% (בל"ל) ל־16.26% (דיסקונט א'). הפועלים ש' — 15.97%, הפועלים מ' — 15.92%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר עלו: אוה"ה — 1.2; הספנות 0.5 — 1.9. לעומתן ירדו הספנות 0.1 — 1.5; כללי מ"ר 1 — 4.5.

במניות התעשייה בלטה העלייה כ־12.1% במניות „הדר 5". ב־10% עלו: טפחות ש"ח 1; ליפשיץ 1; שמן, נחושתן 1, ברטון 1. לעומתן ירדו ב־10%: דרוקר וכ' 5; סחף 1 ר"ג; אוקטגון: גל 1; רים 4; לנדקו 0.5. ל„אליאנס" נרשם שער „מוכרים בלבד". ל„אמפא" — „מוכרים בלבד פעם שנייה ברציפות".

בשוק איגרות החוב היתה יציבות בצמודות למדד. בצמודות לדולר היו תנודות עד 1.5%. המחזור באג"ח הסתכם בכ־2.7 מיליון ש"ח.

במלווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.50% ל־1.60% והתשואות השנתיות בין 19.60% ל־21.05%.

העורך הכלכלי: צבי טימור

צוות החדשות

3 בכירים בבל"ל יורשו — במסגרת ארגון־מחדש

במסגרת מיזוג הפעילויות הלא־בנקאיות של בנק לאומי עם השירותים הפיננסיים של הבנק, יפרשו מהבנק שני מנכ"לים מנוסים: [illegible] יקותיאלי ויוסף ראש, ועמוס הורב. כוכב [illegible] החטיבה להשקעות של בל"ל.

בנק לאומי הודיע אתמול, כי בהתאם להחלטת הדירקטוריון בעניין מיזוג ההשקעות הלא־בנקאיות של הקבוצה עם השירותים הפיננסיים, וכינונם במיסגרת ארגונית נפרדת, הוחלט לשלב בחטיבה להשקעות לא־בנקאיות את ההשקעות בתעשייה ואת השירותים הפיננסיים של בל"ל. צעד זה הוא שלב נוסף בביצוע השינויים המתחייבים מחוק הבנקאות לגבי הפרדת העסקים הלא־בנקאיים מהמערך הבנקאי.

ב„חטיבה לשירותים פיננסיים ולהשקעות" יורכזו כל החברות שהיו כפופות לחטיבה להשקעות לא־בנקאיות ויצורפו אליה גופים נוספים [illegible]

דובר הבנק מסר אתמול, כי יקותיאלי, וראש החטיבה להשקעות לא־בנקאיות [illegible] והורב נענו לבקשת הדירקטוריון [illegible] לשרת את הקבוצה, [illegible] בדירקטוריונים של חברות בקבוצה [illegible]

יצויין, כי יקותיאלי וראש היו [illegible] הראשונה של בנק לאומי, [illegible] כ־22 אלף דולר בממוצע [illegible] עלה באחרונה לכותרות. שלמה [illegible] המכהן כמנכ"ל „אפריקה ישראל להשקעות" מקבוצת בל"ל, מצטרף להנהלת הבנק [illegible] בראש החטיבה לשירותים פיננסיים.

אודי נחשון

הפסדים בחו"ל קיזזו רווחים בארץ במאזן „הסנה"

הרווח הנקי של קבוצת הביטוח „הסנה" במחצית הראשונה של 1986 הסתכם בכ־[illegible] אלף ש"ח, לעומת רווח של כ־[illegible] אלף ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עסקי ביטוח כללי הסתיימו ברווח של 1.6 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של 4.7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה, ואילו עסקי ביטוח חיים הסתיימו ברווח של כ־1.1 מיליון ש"ח לעומת כ־2.5 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה.

הסכום הכולל של הפרמיות של כלל הקבוצה: בביטוח חיים ובביטוח כללי הסתכם בתקופת הדו"ח ב־33.4 מיליון ש"ח — גידול של 12 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד. החברה מסרה, כי גידול זה משקף עלייה של 21 אחוז בעסקים מקומיים וירידה של 49 אחוז בעסקים שמקורם בחו"ל.

ראשי „הסנה" מציינים, שגם במחצית הראשונה של 1986 עדיין נרשמו הפסדים ניכרים בעסקים בחו"ל, שנתקבלו [illegible] קודמות ויקוזזו מרווחים של החברה בארץ בתקופת הדו"ח.

עוד מציינים ב„הסנה", כי הרווח הכללי בארץ נבע מהפעילויות [illegible] בחודשים הראשונים של השנה, והחל [illegible] גברה התחרות בין חברות הביטוח [illegible] השנייה של השנה מסתמנת ירידה [illegible] במיוחד לנוכח ההתחרות בענף ביטוח [illegible]

המאזן המאוחד של „הסנה" גדל [illegible] הדו"ח ב־7 אחוזים והסתכם ב־966 [illegible] ש"ח.

ירידה של 10% במספר היוצאים

בחודשים יולי עד ספטמבר 1986 יצאו לחו"ל 272,600 תושבים. מספר התושבים היוצאים לחו"ל בחודשים אלה היתה נמוכה כ־10 אחוזים לערך בהשוואה לרבעונים קודמים ורמת מספר התושבים היוצאים לחו"ל דמה למספרם ב־1984 — נמסר מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

עוד מסר דובר הלשכה, כי [illegible] החודשים הראשונים של 1986 יצאו לחו"ל [illegible] תושבים, לעומת 401,700 בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 29%. בתקופה ינואר־ספטמבר 1984, כאשר יצאו לחו"ל 366,600 תושבים, יצאו השנה 8% פחות.

השוקולד של „כור" — באריזה סודית

משרד התעשייה והמסחר התיר לקונצרן „כור" לייבא לישראל אריזות לחפיסות השוקולד שייוצרו במפעל „ורד הגליל" בצפת, שנחנך היום.

המשרד נענה לפניית „כור", לאחר שאנשי הקונצרן טענו כי במסגרת ההתחרות עם „עלית" אחד הסודות המרכזיים תהיה אריזת השוקולד. והם חוששים כי אם האריזות יודפסו בארץ ייחשף „הסוד". לאחר ששר התעשייה והמסחר אריאל שרון נפגש עם ראשי „כור", הוא החליט להתיר לקונצרן לייבא אריזות שהודפסו בחו"ל.

שרון אמר, כי התחרות חופשית היא יסוד של משק כלכלי בריא, אולם התנה את היענותו לבקשת ראשי „כור" בכך שלאחר שתיובא כמות מסויימת של אריזות שתספיק לשלושה חודשים, וה„סוד יתגלה", תייצר החברה את האריזות בישראל.

אודי נחשון

● עסקות בהיקף של כ־3 מיליון דולר נעשו ב„תערוכת רהיטי ישראל 87" שהתקיימה בחול המועד סוכות בגני התערוכה בתל אביב מסר כני אהרוני, יו"ר אגוד יצרני מוצרי עץ ורהיטים בהתאחדות התעשיינים. התוצאות העסקיות הקיפו את כל הסקטורים — רהיטי ילדים, רהיטי סלון, מטבחים, ריהוט למחשבים ועוד.

67 מיליארד ש"ח נכסים כספיים בידי הציבור

אלחנן הורוביץ

הנכסים הכספיים שבידי הציבור הסתכמו בסוף 1985 ב־66.7 מיליארד ש"ח, לעומת 23.2 מיליארד ש"ח בסוף 1984. שיעור הגידול בנכסים דומה לשיעור עליית מדד המחירים לצרכן באותה תקופה (כ־188 אחוז לעומת 185% עלייה במדד), כך שבמונחים ריאליים הגידול בנכסים היה בשיעור של פחות מאחוז אחד — כך עולה מנתונים המובאים בשנתון הסטטיסטי החדש העומד לצאת לאור בשבוע הבא.

בהרכב הנכסים חלו מספר שינויים, וחלקם בולטים במיוחד בהשוואה למצב בסוף שנת 1982: כך, למשל, חלקן של המניות ירד ל־13% בלבד מסך הנכסים, לעומת 33% בסוף 1982, ואילו מרכיב קופות הגמל ופוליסות הביטוח עלה ל־38% בסוף 1985 לעומת 28% בסוף 1982.

עוד עולה מנתוני השנתון הסטטיסטי, כי סך האשראי לציבור באמצעות המוסדות הבנקאיים הגיע בסוף 1985 ל־11.0 מיליארד ש"ח, לעומת [illegible] מיליארד ש"ח בסוף 1984. עלייה נומינלית של כ־214% ועלייה ריאלית (מעבר לעליית מדד המחירים לצרכן) בשיעור של כ־10 אחוז.

שמחה שנקר: אני מאשים את בנק לאומי

שמחה שנקר
(הצלום אילת ברנע, לטפינו)

„בהוני זוכרי מועצת המנהלים, בצער, במלוא יראת הכבוד. אך בנחישות, אני מצביע עליהם באצבע מאשימה" — במילים אלה פותח החשבונאי שמחה שנקר את המכתב ששלח לחברי מועצת המנהלים של בנק לאומי בנובמבר 1984, חודשים אחדים לפני שפרש מהבנק.

במהלך השנתיים שחלפו מאז פרש מהבנק לא הסיר שנקר את האצבע המאשימה. והוא מנהל עד היום מלחמה של איש אחד נגד הבנק הגדול במדינה בנושאים שונים, כניהם שכר מנהלים, הטבות, בזבוזים בתחום הנכסים וניהול לקוי. תיק „שנקר נגד בנק לאומי"

מאת אודי נחשון

כולל עשרות מכתבים לכל הגורמים הנוגעים בדבר, בנק לאומי, בנק ישראל, הרשות לניירות־ערך, משרד המשפטים, רשם החברות, היועץ המשפטי לממשלה ויושבי־ראש של ועדות בכנסת. באחרונה שלח שנקר תלונה למבקר המדינה. המכותבים אינם ממהרים לספק תשובות מלאות. אבל שמחה שנקר אינו מוותר.

2.5 מיליון שקל לשנה

שמו של שמחה שנקר נקשר באחרונה לפרסום שכרם של חמשת הבכירים בבל"ל. שנקר התכתב עם הרשות לניירות־ערך וזו אישרה את הנתונים, לפיהם השתכרו „חמשת הגדולים" כ־2.5 מיליון שקלים בשנה שעברה. בעקבות זאת דווח בטלוויזיה כי שכרם הממוצע של בכירי בל"ל הסתכם ב־22.8 אלף דולר לחודש. אחר־כך פורסם הסקר של פרופ' גלוברסון וכדור השלג התגלגל עד לשכתו של היו"ר הפורש, ארנסט יפת, אליה התפרצו עשרות עובדים נזעמים של הבנק.

שנקר, בן 46, החל לעבוד בבנק לאומי לפני 22 שנה והגיע עד לתפקיד מבקר אגף הנכסים. בתפקידו זה החל להצביע על ליקויים חמורים ודרש הבהרות. בבנק לאומי לא כל־כך אהבו את הנידנודים האלה, והחלו לערוך איתו משא־ומתן על פרישתו מהבנק. בסופו של דבר הוא פרש לאחר שקיבל פיצויים בסך 120 אלף דולר נטו.

רוב הפרטים על התלונות ששלח שנקר כבר פורסמו במהלך השנתיים האחרונות, וכיום הוא מבקש להתעקש על העקרונות — על המוסר. „המעשים חמורים ביותר, אבל הם נובעים מאיבוד מוחלט של עקרונות, ואז הכול מותר. במקום לענות לי, ירדו עלי כל הזמן. המפקחת על הבנקים, הרשות לניירות־ערך ומנכ"ל משרד המשפטים עלו לי: הנושאים אינם בטיפולנו, אחרי שפניתי למבקר המדינה קיבלתי תשובה מכל הגורמים, אבל התשובות מתחמקות", אומר שנקר.

לפני כשבועיים פנה ליועץ המשפטי לממשלה, יוסף חריש, וביקשו להפעיל את סמכותו ולבקש משר האוצר למנות חוקר לעסקיו של בנק לאומי, על סמך 11 נימוקים: ● עברות שעברו הבנק והנהלתו, לכאורה, כפי שפורט בדו"ח בייסקי; ● בהסתמך על נתונים שפורסמו בדבר שכרם המופלג של חמשת ראשי הבנק ל־1985 (2.431 מיליון שקל לשנה); ● בהסתמך על הפרסומים בדבר פיצויי הפיטורין המופלגים שניתנו לארנסט יפת; ● העובדה שצמרת בנק — כ־50 איש מסמנכ"ל ומעלה — חתמה על חוזים אישיים, ותוך הנכונות להמשיך ולעבוד בבנק על־פי חוזה אישי. לפי חישוב זהיר מסתכמים הפיצויים ששולמו לעובדים אלה ב־15־10 מיליון דולר. ● טובות ההנאה הישירות או העקיפות שהיו לחברי מועצת המנהלים של הבנק, כגון שכר טרחה שקיבל עורך הדין אמנון גולדנברג תמורת ייצוגו של יפת לפני ועדת בייסקי, שהסתכם, כפי שפורסם בעיתונות במיליון דולר. ● מכירת וילה של הבנק בשיכון „צמרת" בתל־אביב לארנסט יפת, במחצית שוויה, תוך הפרה לכאורה של חוקי מס הכנסה ושל הנאמנות כלפי הבנק. ● ביצוע ניתוחי לב פתוח לארנסט יפת ולמרדכי איינהורן, בעלות של מאות אלפי דולרים, על חשבון הבנק, תוך עקיפה אולי של פקודת מס הכנסה, בהתייחס להוצאה זו. ● הנזק שנגרם לבעלי המניות של הבנק מכך שהבנק העמיד הלוואה לחברה־הבת של אוצר התיישבות היהודים, בסכום של 365 מיליון דולר. לשם ויסות מניות הבנק ובנק איגוד, בריבית שנתית של 0.8 אחוזים בלבד. ● הונאת קבלנים ושלטונות המס. ● העובדה שמזה מספר שנים מפר הבנק את הוראות פקודת החברות ושולח את הדין־וחשבון השנתי לבעלי מניותיו לאחר האסיפה הכללית השנתית. ● תפקודם הלקוי של יעקב הירש, המבקר הראשי של הבנק, ושל ועדת הביקורת של מועצת המנהלים של הבנק, בראשותו מיכה אפרתי, כפי שפורסם ב„הארץ" ביום א'.

גזבות מנקר עיניים

שנקר החל את מאבקו למען טוהר המידות בבנק לאומי ב־1981, כאשר הבנקים עדיין נחשבו כגופים חזקים, שלא ניתן לומר עליהם מלה רעה. כמבקר באגף הנכסים יכול היה להצביע על ליקויים חמורים הנוגעים למינהל תקין. במכתב ששלח במאי 82 הצביע על אי־סדרים באגף ועל חוסר הגדרת תפקידים וסמכויות ברורה. הוא האשים את הבנק ב„הפקרות וזלזול והתעלמות בסיכונים לנושא התקציב, אשר אמור לשמש תוכנית העבודה של האגף, ובמקום זה הוא מהווה גיבוב של מספרים ושמות פרוייקטים, שבמקרה היו בדיון בעת עריכת התקציב". עוד טען, כי הוא הוזר ומצביע על כך שהשימוש בשטח המשרדים החדשים הוא בזבזני ביותר, בלתי יעיל, מנקר עיניים ויוצר נורמות חריגות בבנק, „אשר תוצאותיהם יהיו הכפלת או השלשת שטח המשרדים של כל מחלקות ההנהלה המרכזית ואגף התפעול".

שנקר כתב למבקר הבנק, כי כל נסיונותיו למלא את תפקיד המבקר הפנימי באגף הנכסים, ביושר ובתיאום עם הנהלת האגף, נדחו על־ידי ראש האגף מתוך חשדנות ומחשש לנסות ולהתמודד עם הבעיות. מאותו יום החל התהליך אשר הוביל את שנקר אל מחוץ לבניין בנק לאומי. באוקטובר 82 המשיך שנקר להתריע כי בנק לאומי הולך ומידרדר מבחינה ניהולית וטען שיש בו אבטלה סמויה, בגלל ניפוח בנגנונים ללא פרופורציה ויצירת תפקידים ומחלקות ללא צורך.

שנקר החריף את ביקורתו לאחר נפילת המניות הבנקאיות. באוקטובר 83, במכתב ששיגר למרדכי איינהורן טען, כי מורשי החתימה והמנהלים ביחידות המטה מהווים כ־[illegible] אחוז מכלל המנהלים ומורשי החתימה בבנק. „לאחר שיקלול דרגותיהם האישיות, הרי שהם מהווים למעלה מ־[illegible] אחוז מהמערכת. שום גוף נורמלי אינו מסוגל לשאת ראש כה גדול". הוא טען, כי שטח המשרדים של ההנהלה המרכזית גדל בלמעלה מעשר שנים מ־14,500 מ"ר בערך ל־47,500 מ"ר בערך. „אילולא המשבר של אוקטובר, הרי תוך מספר שנים בודדות, לפי התכניות שהיו בשלבי ביצוע ראשונים, היו מכפילים את שטח המשרדים של יחידות המטה פעם נוספת". באותו מכתב גם הצביע על ניפוח במספר העובדים הבכירים בבנק. מספר הבכירים, בעובדי דרג [illegible] ומעלה, עלה באותו עשור (1974–1984) מ־[illegible] ל־[illegible]. שנקר אף ערך השוואה בין בנק לאומי לבנק הפועלים ומצא הבדלים ניכרים בין הבנקים — הפועלים פיגר בהרבה אחרי לאומי במספר הבכירים ובשטחי המשרדים.

יפת — השכיר העשיר ביותר במדינה

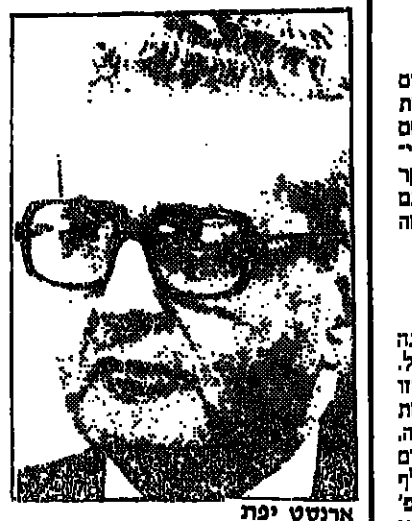
ארנסט יפת
מכוניות לגרושתו

ארנסט יפת זוכה בטיפול מיוחד ב„תיק שנקר נגד בל"ל". במכתב ששיגר שנקר ליו"ר הרשות לניירות־ערך הוא כותב: „בדו"ח התקופתי לשנת 1985 דווח כי השכר וטובות ההנאה שקיבלו כל בעלי עניין הסתכם ב־2,530,732 ש"ח. גם אם ננכה מסכום זה 100 אלף ש"ח, שכזכור אושרו באסיפת בעלי המניות כשכר לחברי מועצת המנהלים לשנת 1985, נשאר עדיין סכום של 2,430,732 ש"ח. חמשת המנהלים הכלליים קיבלו בממוצע כ־487,000 ש"ח לשנה. לפי מיטב ידיעתי, מר יפת השתכר הרבה יותר מאשר כל אחד מהמנהלים הכלליים האחרים. אם כל אחד מהם השתכר כ־387,000 ש"ח לשנה, היה שכרו של יפת היה 887,000 ש"ח לשנה. לשכר זה של המנהלים הכלליים יש להוסיף את השכר שהם מקבלים מהיותם חברי מועצת מנהלים בחברות הבנות השונות של הבנק, אשר להערכתי מסתכם גם בכמה עשרות אלפי שקלים בשנה לפחות."

בעבר הצביע שנקר על העובדה שאיזה יפת, גרושתו של יפת, קיבלה מהבנק בתחילת שנות ה־70' מכונית פז'ו למשך שלוש שנים, למרות שלא מילאה כל תפקיד בבנק.

לאחר שיפת עבר ניתוח לב פתוח בארה"ב פנה שנקר לבכירי הבנק בשאילתא: אם הניתוח הזה, וניתוח של בכירים נוספים נעשו על חשבון הבנק, איך יתכן שההנהלה הבכירה נוהגת בכספי הבנק כבשלה ומאשרת לעצמה הוצאות בלתי סבירות?

בל"ל הצליח להשתיק הטלוויזיה

לסיפור של שנקר יש גם נספח טלוויזיוני. בתחילת יולי 86' פנו אליו מהטלוויזיה בשאלה אם יהיה מוכן להופיע בתוכנית „זה הזמן" ב־7 ליולי. תחקירנית של הטלוויזיה ביקרה בביתו של שנקר והוא שיכנע אותה כי מוטב לדחות את הופעתו בשבוע, כדי לאפשר לצוות התוכנית להתכונן על־פי החומר הרב שהוא העמיד לרשותה.

כעבור שלושה ימים הודיעה התחקירנית לשנקר כי הופעתו בוטלה, משום שבנק לאומי אינו מוכן להשתתף בעימות. „הבינותי שהיו גם רמזים מהבנק על סיכון משפטי", אומר שנקר. בשל הרמזים האלה פנה למנהל הטלוויזיה, חיים יבין. „מדאיגה אותי האפשרות שהדיון בנושא נדחה, למרות דעתם של עורכי התוכנית, בגלל לחצים של הנהלת הבנק או הימנעותם מלהשתתף בעימות. בדרך זו אפשר למנוע דיון ציבורי בכל נושא חשוב, כאשר צד אחד אינו מעוניין שיינתן לכך פרסום", כתב שנקר ליבין.

בל"ל: לא נגיב יותר

בתגובה על הפרטים שמסר שנקר אמר דובר בנק לאומי, [illegible]

המשק משלם את המחיר

שנקר המשיך לשלוח מכתבים אבל, לדבריו, הבנק לא הגיב על פניותיו וניסה לסתום לו את הפה. הוא קיבל מכתבי נזיפה על כך שהוא איפשר אינפורמציה לגורמים שונים בבנק ששלח מכתבים להנהלת הבנק. ראש החטיבה המינהלית, ד"ר סגל, אף פנה לשנקר וביקש להפסיק משימוש בשירותי מזכירות, נייר דבגה וצילומים, אלא במגבלה הנדרשת למילוי תפקידו כפי שהוגדר.

בסוף נואשה הנהלת בנק לאומי, וראש אגף כוח אדם משה נתיב הזמין את שנקר לשיחה ביוני 84, והודיע לו כי אין להנהלה ברירה אלא להעבירו מאגף הנכסים לתפקיד אחר, שבו לא תוכל להגיע אליו אינפורמציה מרוכזת של הבנק. הוצע לו לעסוק בתלונות הציבור באחד האזורים, או להשתבץ במערך ההדרכה ולהיות אחראי על קורסי ניהול. שנקר לא קיבל את נימוקי ההנהלה והמשיך לדרוש עריכת בירור על הרחקתו מתפקיד מבקר ותקציבאי של אגף הנכסים. בתגובה אמר לו נתיב, כי יתכן שההנהלה תיאלץ לנקוט באמצעים נגדו, כדי שיעזוב את אגף הנכסים. מכאן היתה הדרך אל מחוץ לבנק מהירה. מיכה אפרתי, יו"ר ועדת ביקורת של הדירקטוריון כתב לשנקר: „לאחר שחברי מועצת המנהלים התרשמו כי בעבודתך אין יותר תרומה חיובית לבנק, הרי על דעתנו מתנהל איתך מו"מ על פרישתך".

כאמור, שנקר פרש מהבנק, אולם הוא לא הירפה. ובימים אלה הוא ממתין לתשובתו של מבקר המדינה. הוא התלונן לפני המבקר, כי גורמי השלטון אליהם פנה לא טרחו להגיב באופן מלא למכתביו. „תמהני אם חוסר התגובה של גורמי השלטון נובע מזלזול באזרח מהשורה, מחוסר אונים או מתוך רצון לגונן על ההנהלה הבכירה של בנק לאומי", כתב שנקר.

גם דירקטור גם סנגור

עו"ד אמנון גולדנברג.
מיליון דולר שכר־טירחה

לכוונות של שמחה שנקר הוכנס גם עו"ד אמנון גולדנברג, המשמש כחבר בכיר במועצת המנהלים של בנק לאומי, ואשר במהלך עבודתה של ועדת בייסקי ייצג את הבנק ואת ארנסט יפת בפניה. פורסם, כי בעד הייצוג הזה קיבל עו"ד גולדנברג כמיליון דולר.

שנקר פנה בעניין זה לרשות לניירות־ערך וזו השיבה, כי „נושא שכר טרחתו של גולדנברג אינו נוגע לדו"ח התקופתי לשנת 1985, והואיל ובכל הידוע התשלום היה ב־1986. בדו"ח לשנת 1986 יחול על כך תקנה 22 לתקנות ניירות ערך (התקנה העוסקת בהוכחת הפירוט של טובות הנאה שקיבל בעל עניין בתאגיד, במישרין או בעקיפין, בתקופת הדו"ח)."

שנקר אומר: „למיטב ידיעתי, סכומים נכבדים שולמו גם בשנת 1985, ואף קודם לכן למשרדו של גולדנברג, ולמרות זאת לא היה ביחס אליהם גילוי נאות".

אולם הבעיה העולה בפרשת גולדנברג איננה רק כספית. שנקר דרש מלשכת עורכי הדין לקיים דיון בשאלה האם עו"ד, חבר מועצת מנהלים של גוף ציבורי, יכול לשמש כיועץ משפטי של אותו גוף. לפני כעשרה ימים הגיעה תשובתה של לשכת עורכי הדין: המועצה הארצית הגיעה לכלל החלטה, כי אין צורך להתקין כללים מיוחדים לעורכי־דין המשמשים כדירקטורים בחברה ציבורית, שכן כללי האתיקה הקיימים נותנים פתרון לכל מקרה בו יש חשש לניגוד אינטרסים בפעילותו המקצועית של עורך דין.

„גם אם נצא מתוך הנחה כי עו"ד גולדנברג הוא אדם ישר מאוד, קשה להעלות על הדעת מצב שבו אדם המכהן כדירקטור בבנק מייצג את יפת לפני ועדת בייסקי, מקבל תמורת הייצוג מיליון דולר, ואחר־כך משתתף בהצבעה על קבלת המלצות בדירקטוריון", אומר שנקר.

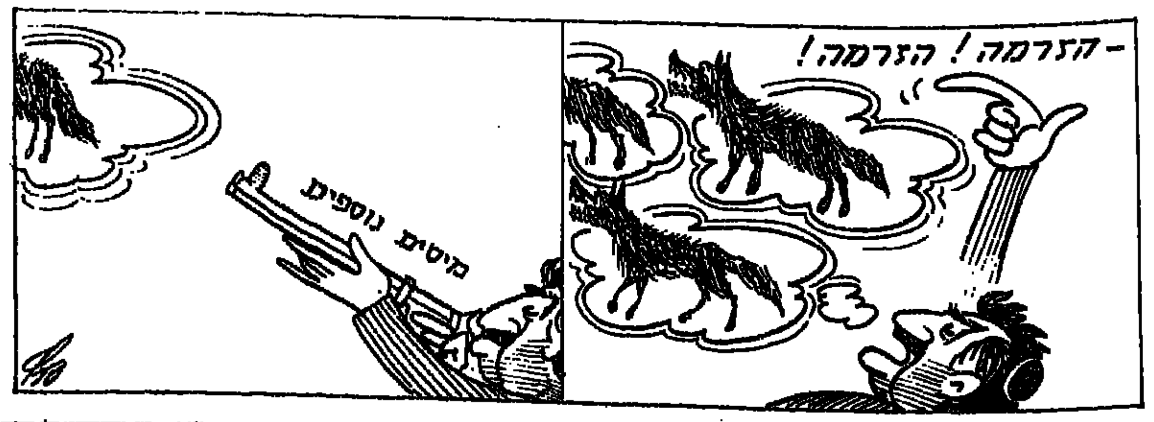

ספר חדש של פקודת מס הכנסה

ספר ראשון כסוגו, המשלב את התיקון לפקודת מס הכנסה בנוגע לאיזור תחילת שנת המס ותיקון מספר 71 — המעבר לשנת מס קלנדרית) בפקודה הקיימת, יצא השבוע לאור כעשרה ימים בלבד לאחר פרסומו ברשומות. יוזמה מהירה זו בהוצאת הספר, המיועד לרואי חשבון ומנהלי כספים, גילה הכלכלן והחשבונאי הראל צחור.

הספר משלב את התיקון החדש עם הפקודה הישנה סעיף אחר סעיף, ונוסף על כך מודגש במסגרת מיוחדת את הוראות המעבר לגבי שנת 1986.

הכלכלן והחשבונאי הראל צחור, שהוציא לאור את הספר החדש, שילב בו גם את שינוי חוק המעבר לשנת מס קלנדרית לגבי חוקים נוספים: החוק לעידוד השקעות הון, חוק מס הכנסה — עידוד להשכרת דירות, וחוק עידוד התעשייה — מיסים.

מצוף ומשם

מה חדש?

„אולטרווקס" תגיע לישראל

מאת עופר ניר

מן האמרגנים שהביאו לנו את רוד סטיוארט וסיימון וגרפונקל, שמואל צמח וחיים סלוצקי, הפקה גדולה נוספת: להקת „אולטרווקס". להקה זו, הנמנית עם הפופולאריות ברוק הבריטי, תגיע ארצה לשתי הופעות בהיכל הספורט בתל־אביב ב־11, 10 בינואר 87'.

„אולטרווקס" תגיע ארצה בהרכבה החדש, המונה שלושה חברים קבועים — מידג' יור, כריס קרוס, בילי קארי — ומתופף, שהחליף את חבר הלהקה, עד לפני זמן לא רב, וורן קאן. גם המתופף – המחליף הוא דמות מוכרת: מארק ברג'יקי מלהקת „ארץ גדולה". עם הלהקה יגיע ארצה גם המפיק הגרמני קוני פלאנק, שתרם תרומה חשובה לפופולריות של אלבומיה, החל מראשית שנות ה־80'. יתלוו אליהם עוד כ־30 אנשי צוות.

אלבומה החדש של הלהקה, „יו־ווקס", מצליח מאוד בבריטניה ויראה—אור, בקרוב, גם בהדפסה מקומית. רוב תקליטיה של „אולטרווקס" יצאו בארץ והיא נהנתה מהצלחה רבה בזכות להיטים כ„וינה", „קצור את הרוח הפראית", „רוקד עם רמעות בעיניי", „הקול" ועוד. סולנה, מידג' יור, הצליח גם בזכות עצמו וזכה לכבוד והערכה בהיותו אחד מכותבי הלהיט „האם הם יודעים שחג־המולד עכשיו", יחד עם בוב גלדוף, ופעיל בניהול הקרן למען אפריקה, ה„בנד אייד".

תקליטים

מחוץ למחתרת לתוך הקטיפה

מאת עמית רוט

לו ריד, ג'והן קייל, וניקו היו חברים בהרכב המקורי של מחתרת הקטיפה, אחד ההרכבים האמריקניים החשובים של סוף שנות השישים, הרכב שיש עליו יותר סיפורים מאשר תקליטים שלו. תקליטו האחרון של לו ריד, Mistrial, יצא לפני כארבעה חודשים בארץ. תקליטה החדש של ניקו, שהוקלט בלונדון בהפקתו של ג'והן קייל לפני כשנה וחצי, יצא גם הוא לאחרונה בארץ.

חוץ מהתייחסויות פה ושם של אלה שמרגישים מחוייבים לאהבות ותיקות שלהם, לא עשו שני התקליטים המצויינים שום רושם ולא זכו לתשומת לב מיוחדת, וחבל, כי האמנים המבוגרים האלה נמצאים בתקופה יצירתית מוצלחת ביותר. הצל הדקאדנטי המנופח של מחתרת הקטיפה מלווה את השלושה כבר עשרים שנה, למרות שכל אחד מהם עשה יותר מחוץ ללהקה מאשר בתוכה.

לו ריד היה תמיד הדמות הבולטת והמנהיג מבין השלושה. אמריקני בדם, כותב שירים רגיש וזמר מוגבל, אך מיוחד במינו. הרבה מבקרי רוק חשבו שלו ריד שיטה בקהל שלו בכל פעם שהחליף בתקליטיו לא רק את כובעיו אלא גם את ראשו: פעם שחור ומתולתל, ופעם בלונד חלק, פעם קצוץ וקשוח ופעם דו־מיני מופגן ומאופר. והרבה פעמים ליצן. Mistrial הינו מושג משפטי שכוונתו משפט שלא ניתן להכרעה מחוסר הוכחות מספיקות, או חוסר הסכמה בין השופטים או המושבעים. לו ריד רוצה בשפיטה מחדש שלו ושל יצירתו. הוא רוצה לעמוד למשפט חסר הכרעות בפני אנשי העיר שמרחובותיה שאב את סיפוריו ואת סיפורו – ניו־יורק.

מיסטרייל הוא אלבום פרימיטיבי אבל אינטליגנטי: גיטארה אלמנטרית וקשוחה מושפעת מאור מהצליל של ניל יאנג וקליף ריצ'ארד. תיפוף סולידי של מכונת תופים מתוכנתת היטב, והפקה מצוינת של הבאסיסט פרננדו סאונדרס יוצרים רוק־אנד־רול חזק, חכם ומרגש, שמשתווה למיטב של לו ריד, כמו מי שניתן לשמוע בתקליטים „סאלי לא יכולה לרקוד", „חיית רוק־אנד־רול" ו„ברלין". ריד, הסמל הדקאנדטי, הזוהה בשנים האחרונות עם החיובי במוסיקה האמריקנית, כמו העזרה לחקלאים בפארם־אייד והפעילות האנטי־גזענית ואנטי אפרטהייד של פרוייקט סאן סיטי. גם חייו האישיים מתועלים במוצהר לאפיקים חיוביים – משפחה, יציבות.

ניקו הגרמניה, הזמרת המסתורית של מחתרת הקטיפה, השאירה בניגוד ללו ריד, רק רישומים קלים על עולם הרוק. אך תקליטה האחרון, קאמרה אובסקורה, מציג אותה דרך משקפיו הכהים של ג'ון קייל כרמות מקורית. לניקו יש קול נמוך ולעיתים זייפני (במיוחד בביצוע ל„ולנטין המתוקה"), וסיגנון תרבותי שמשלב את המזרח והמעניין של ה... והמערב עם רוק תעשייתי מינימלי. התוצאה, באופן מפתיע, לא רק ... ומיוחדת אלא גם יפה. ג'והן קייל ... שוחי בניו־יורק, יכול לזקוף לזכותו עוד ... שמיקרה את הפוקוס על תמונה מוזי... בשנות השמונים. „מחתרת הקטיפה" ... אגדה נוסטאלגית, אבל לו ריד, ניקו ו... קייל הם כוח שיוצר איכות כשלה מ... מחוץ למחתרת אבל בתוך הקטיפה.

לו ריד

ווינווד במיטבו

GO— הופעה חיה מפאריס . תקליט יבוא כפול של הד־ארצי במחיר מוזל.

מאת עמית רוט

עטיפת התקליט היא אחת היפות והאלגאנטיות שאני מכיר. וחוץ מזה יש כאן גם מוסיקה מצויינת. סטיב ווינווד בשירה וקלידים, אל דמיולה בגיטארה וקלאוס שולץ בסינתסייזרים מצטרפים לחבורה של מוסיקאים בהנהגת המלחין ואיש כלי ההקשה היפאני סומו ימאשטה. להופעה חיה שהוקלטה בפאריס ביוני 1976.

עשר שנים אחרי האלבום הזה הוא עדיין לא איבד מקסמו. למרות שכמה מהרעיונות המוסיקאליים נשמעים מעט מיושנים. קטעים יפים שמציגים את ווינווד במיטבו כמולך לצד נגינת סולו מושלמת של כל הנגנים, ובמיוחד אל דמיולה הצעיר האקסטרווגאנטי, מאפיינים את הפרוייקט הקליט ריוחר והמסחרי ביותר שעשה סומו ימאשטה עד היום.

כדאי להכיר את הקטעים הטובים בתקליט, שמשלבים פילוסופיה, ג'אז, רוק, עם מוסיקה מסונתזת והרבה התלהבות. ההדפסה הגרמנית המצוינת והמחיר הנוח עושים אותו עוד יותר אטראקטיבי.

הקלאש עוזב את השטויות. סי.בי.אס

הקלאש היו הלהקה האהובה והמוערכת ביותר שבין להקות הפאנק שצמחו ב־8.7.76 באנגליה, ובצדק. הם ייצגו את ה... של הרחובות במיטבו. בזמן הקלטת „עוזב את השטויות" (85) שיצא החודש סוף סוף אצלנו, „הקלאש" כבר לא היו מעניינים מושכים במיוחד. חוסר העניין בהם היה עוד לפני שהגיטאריסט ניק ג'ונס ... מההרכב. למעשה, החל בסיום סיבוב ההופעות המעולה של שנת 81 היו „הקלאש" ב... מוחלטת, אף כי תקליטיהם החלו ל... יותר ויותר בכל העולם. „עוזב שטויות" ... קצת מכל מה שאיפיין את הלהקה ב... פאנק, פוליטיקה סוציאליסטית, הומאנ... בלתי מתפשרת, רוק אנגלי, וכמה מק... יותר עדינים ומתוחכמים לוסר ... „סנדיניסטה" העליונים (אלבום משולש ש... בשנת 80 ונמכר במחיר של תקליט א...). הנסיון המורע הזה לחזור לפשטות ה... דומה לנסיונות של „האבנים המתגלגלות" בתקליטם האחרון, וזה כשלעצמו לא רע. אך גם לא מעניין כמו תקליטי העבר ... „קלאש".

U.B. — „עכבר במטבח" סי.בי.אס

יו.בי. 40 היא להקה שאפשר להאשים ... לנצח ומדי פעם היא תוציא מוצר שיצדיק ... קיומה. עכבר במטבח הוא אחת ההצ... לקיומה בן עשר השנים של להקה הנ... המפורסמת ביותר של אנגליה, ... מהראשונות ששילבו מוסיקאים שחורים ולבנים ביחד. הם נתנו לבריטים מוסיק... רגאיי מקורית עם טעם מלודי מיוחד ו... שמשלב את המקצבים העצלניים ... הכיף של הלהקה עם התפקידים המפוצ... של כלי הנשיפה.

ההפקה הנהדרת תמיד מחפה על ... שהלהקה חוזרת לעיתים על עצמה. ... מצליחה להחזיק את הקסם המיוחד שלה ... בתקליט החדש ולא נוטשת את המעורבות הפוליטית המסורתית, מלאת ה... שאיפיינה אותה בתחילת דרכה. (חשוב ... 40 בא ממספור טופס בקשת העסקה שממלאים המובטלים באנגליה).

טלוויזיה

מקליטים הסטוריה

סטיבי וונדר

מאת עופר ניר

ב־28 בינואר 1985, שעות אחרות לאחר שנסתיים טקס חלוקת פרסי המוסיקה האמריקנית, שני בחשיבותו רק ל„גראמי", נתכנסו ובאו לאולפני „איי.אנד.אמ." בלוס־אנג'לס כמות מן השמות הגדולים של הרוק האמריקני, להקליט את „אנו העולם". הלהיט־למען־אפריקה נמכר במיליונים, שהה שבועות רבים בראש המצעד, בארצות־הברית ובמדינות רבות נוספות. הערב, יום ג', תקרין הטלוויזיה (שעה 23.05) סרט המתעד את הקלטת השיר הזה.

היו שם, בין היתר, דיאנה רוס, אל ג'ארו, ברוס ספרינגסטין, יואי לואיס, מייקל ג'קסון, ליונל ריצ'י (שכתבו את השיר), קווינסי ג'ונס (המפיק), סינדי לאופר, טינה טרנר, בוב דילן, קני לוגינס, קני רוג'רס, סטיבי וונדר, ריי צ'רלס, דאריל הול וג'ון אוטס, ווילי נלסון, פול סימון, בט מידלר ועוד ועוד. את כולם, ועוד רבים אחרים, אפשר יהיה לראות בסרט הזה, הפקה של „הום בוקס אופיס".

את הרעיון להקלטת „אנו העולם", הציע הזמר הוותיק הארי בלאפונטה. הוא הושפע מסרט תיעודי על מצוקת הרעב בארצות כצ'אד, אתיופיה ומאלי. גם הצלחת השיר האנגלי „האם הם יודעים שחג המולד עכשיו", שכל הכנסותיו נועדו לטיפול בנפגעי הרעב באפריקה, המריצה אותו להציע הקלטת שיר דומה. הוא פנה לריצ'י וג'קסון והם, יחד עם סטיבי וונדר וקווינסי ג'ונס, התחילו לגלגל את העניינים. לאחר ארבעה ערבים רצופים של חילופי־רעיונות ונסיונות מוסיקאליים נולד השיר. הוקלטו 50 קלטות של השיר, בגירסה „עירומה", ונשלחו לזמרים שהביעו את רצונם להשתתף בהקלטתו. הקלטות היו ממוספרות וכל זמר נתבקש להשיבן לקווינסי ג'ונס, ביום ההקלטה. הזמרים נתבקשו שלא לגלות לאיש מתי והיכן יוקלט השיר, למנוע התקהלות בלתי רצוייה של מעריצים.

נוסף לאמנים האמריקנים הוזמן גם בוב גלדוף, כמחווה לאיש שהניע את מכונת־הצדקה האדירה הזאת. גלדוף אמר „מה שמתרחש כעת באפריקה, זהו פשע נורא. לכן, אנחנו כאן באולפן הזה". על דעתו, סוכם כי ההכנסות מהקלטת השיר יתחלקו כדלהלן: 40 אחוזים יופנו לעזרה מיידית לאפריקה; 40 אחוזים לקרן שתממן פעילות רווחה לטווח רחוק; 20 האחוזים הנותרים יופנו לפעילות צדקה בתחומי ארצות־הברית.

בשעה תשע בערב, נכנס מייקל ג'קסון לאולפן והחל לשיר. מייד אחריו, הגיעו יתר האמנים, בנפרד ובחבורות. באולפן סמוך צפו באמצעות טלוויזיה במעגל סגור, עוד 500 אורחים מכובדים, ביניהם הכדורסלן קארים עבדול ג'באר והשחקנית ג'יין פונדה. פונדה תקריין בסרט התיעודי שיוקרן הערב. בשעה חמש־ורבע בבוקר סיימו את הקלטת קטעי הסולו. בשעה שמונה בבוקר התרוקן האולפן לחלוטין. „אנו העולם" נכנס להיסטוריה של הפופ.

קווינסי ג'ונס, המפיק והמעבד, אמר לאחר מכן: „לפני שבועיים מבצע כזה, וודסטוק של עידן ההלל, נראה בלתי־אפשרי. אבל עשינו את זה, היתה כאן אנרגיה חיובית, חזקה, שזורמה תוך כדי הקלטה. הקהל יוכל לחוש בזה"

רומה שאין סיכום נכון יותר מדבריו של כותב השיר, ליונל ריצ'י. הוא אמר „לא הלהיט הזה, לא הצלחה וכסף, לא אלה הדברים החשובים באמת. המתנה הנעלה מכל, הערך העליון, הם החיים. הקלטת השיר הזה גרמה לנו להיות מודעים לכך, בצורה חריפה ביותר. לא נשכח את הלקח הזה, לעולם".

קאונטרי

... ודווקא בבריטניה

מאת עופר ניר

אמרת קאנטרי, אמרת אמריקה. קשה להוציא את הקאנטרי מגבולות ארצות־הברית, וליתר דיוק, דרום המדינה. הסגנון הזה מזוהה עם טכסס, אריזונה, ניו־מקסיקו. לא מתאים לניו־יורק. ודאי שלא מתאים ללונדון, ובכל־זאת ממשיכות חברות התקליטים להשקיע מאמצים כבירים, כדי לפתוח את השוק הבריטי בפני מוסיקת הקאנטרי.

שבועון תעשיית התקליטים „מיוזיק וויק" מפרסם, מדי חודש, מצעד תקליטי קאנטרי. את המדורגים בו, לא תמצאו במצעד המכירות הכללי, משום שאין קהל רב מדי שיעזור להכניס אותם לשם ... הצצנו ובדקנו מהם תקליטי הקאנטרי והקאנטרי־רוק המצליחים בבריטניה, נכון לחודש שעבר. שלושה שמות בולטים באופן מיוחד. אחד אלמוני יחסית לקהל הישראלי, שניים מוכרים. המוכרים הם ג'ון דנבר ולהקת „הנשרים". הפחות מוכר הוא דון ווילאמס. כוכב קאנטרי בארצות־הברית.

„הנשרים" כבר מזמן אינה קיימת, וחבריה, חלקם לפחות (דון הנלי, גלן פריי), מצליחים כסולנים. אבל כשאוהבים לא שוכחים ואם חברות התקליטים דואגות לספק חומר, או למה לא לקנות. לא פחות מחמישה תקליטים של „הנשרים" הם בין 30 תקליטי הקאנטרי הנמכרים בבריטניה. תקליט „מיטב הלהיטים" מדורג ראשון וגם „מלון קליפורניה" ותקליט אוסף נוסף של הלהקה, בין עשרת הראשונים.

גם לג'ון דנבר חמישה תקליטים בין רבי־המכר (אם אפשר לקרוא לזה כך) של הקאנטרי, בבריטניה. המצליח מכל הוא „עולם אחד", שכפי הנראה יעבור את „הנשרים" בדרך למקום הראשון. אשר לדון ווילאמס, הוא מסתפק בארבעה „בלבד" בין המקום ה־15 ל־20.

בקאנטרי שומרים אמונים לזקנים, גם לוליים והדבר בא לידי ביטוי במצעד. שמות כמו האחים אוורלי, ג'ים ריבס, קרל פרקינס (בתקליט משותף עם עוד שלושה ותיקים: ג'רי לי לואיס, רוי אורביסון וג'וני קש) וגם מי שנחשבה למלכת הקאנטרי, עד מותה בתאונת מטוס, פטסי קליין. ג'סיקה לאנג הופיעה בדמותה בסרט „חלומות מתוקים".

„לא נפגע מעמדם של המתלוננים נגד סוויסה"

מעמדם של 3 הקצינים שהתלוננו נגד הנציב לשעבר של שירות בתי הסוהר, רפי סוויסה, לא נפגע בעקבות העברתם מתפקידם, והדבר לא נעשה בנקמה על כך שהתלוננו. כך נאמר בעיקרי הטעון שהגישה אתמול פרקליטות המדינה לקראת הדיון שייערך השבוע בעתירתם של השלושה נגד שר המשטרה.

שלושת הקצינים ביקשו, כזכור, מבג"ץ, לחייב את שר המשטרה להחזירם לתפקידיהם הקודמים בלשכת הנציב וכן להימנע מבדיקת טענותיו של סוויסה עליהם, על־ידי נציב ברימוס בנימין גלעד. בעניין זה הוציא בג"ץ צווי־ביניים המורה להפסיק את הבדיקה עד למתן החלטה.

המדינה טוענת עוד, כי השלושה הועברו מתפקידם בשל משבר־אמון בינם לסוויסה והשר בר־לב אישר זאת לטובת שירות בתי־הסוהר לאור הנסיבות של חוסר האמון.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
הודעה עלפי סעיף 149, לחוק התכנון והבנית תשכ"ה — 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי — ה"ה מ. אפלבוים — י. חיון — לאשר תוכנית „מצב סופי" ברחוב הכשרת הישוב מס' 16 חלקות 124: 110 בגוש 12286 שכונת הור־הכרמל.
הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים: א', ג', ה', בין השעות: 08.00 — 11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.
איתמר ינוביץ, מהנדס העיר

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הרינו מוריעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרדים למקצוע חופשי במרתף לתקופה של 5 שנים ברחוב גליקסון מס' 7, גוש 7091, חלקה 135, תיק 3/317־007.
בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו. שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.
י. כספי — סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לתכנון ובניה
מרחב רמת־השרון
ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 שהוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון בגוש: 6415 חלקה: 322, 323 ברחוב: יבנה המסווגת כאזור תעשיה בקשה למתן אישור לשימוש חורג ממחסן כותנה לגלריה לתערוכות וארועים.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר/אישור ההקלה, במקום זה, רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב רמת־השרון, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת.
ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך קבלת הודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
מ. ורבין,
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה – מרחב רמת־השרון

מרחב תכנון מקומי
שורקות
חוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
בהתאם לסעיף 149 לחוק – הרינו מודיעים בזאת, כי הוגשה לועדה המקומית „שורקות" בקשה למתן הקלה בגוש 3915 מגרש 101 במושב יסודות.
מהות ההקלה: הקלה בקו בנין צדדי במסגרת 10%.
כל מי שיש לו התנגדות להוצאת ההיתר, רשאי להגיש התנגדותו המנומקת בכתב תוך 14 יום מפרסום הודעה זו, למשרדי הועדה המקומית „שורקות", דואר גבעת ברנר 60948.
ציון בהן,
יו"ר הועדה המקומית שורקות

מרחב תכנון מקומי
רחובות
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה בקשה לשימוש חורג
בהתאם לסעיפים 146־150 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965, ניתנת בזה הודעה כי הוגש לוועדה המקומית בקשה לאישור שימוש חורג לגבי חלקה: 4 בגוש: 3649. השימוש החורג מתבטא בכך שהועדה המקומית תתיר את השימוש למבנה הנ"ל למועדון חברים וגן ארועים.
כל המעוניין יוכל לעיין בתוכנית הבניה, ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית קומה ד' כל יום בשעות העבודה הרגילות פרט ליום שישי ולהגיש התנגדות לתוכנית, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו בעתון.
יחזקאל הרמלך, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה רחובות

המועצה האזורית הגליל העליון — מכרז מס' 9/86
1. המועצה האזורית מעמידה למכירה את המכוניות כדלקמן:
א) פיאט מסחרי 900, מס' רישוי 816־744 שנת יצור 1979.
ב) רנו 4 מס' רישוי 80־494־43.
ג) סובארו 1300, מס' רישוי 81־834־77.
ד) רנו 18, מס' רישוי 82־458־77.
ה) רנו 4, מס' רישוי 82־047־84.
ו) פיאט דוקטו, מס' רישוי 83־940־49.
2. פרטים נוספים אפשר לקבל אצל רכז התחבורה במועצה.
3. הצעות יש לשים בתיבת המכרזים בחדר המזכיר עד יום ו' 21.11.86.
4. על המציע לצרף ערבות בנקאית בגובה של 10% מגובה הצעתו, תוקף הערבות יהיה עד 30 יום לאחר תאריך סגירת המכרז.
5. אין המועצה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה שהיא.
6. על הקונה להעביר בעלות ביום הרכישה ולשלם את האגרה.
זלמן גמשר ראש המועצה

ועדת משנה לתכנון ולבניה
עיריית באר־שבע
הודעה על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה באר־שבע בקשה למתן חריגה מקו בנין בתכנית מפורטת.
מהות הבקשה: חריגה מקוי בנין המותרים לפי התכנית הנ"ל בחלקה
חריגה בקוי בניה
1) לארטמן מרק – סטרומה 22, גוש 38069 – חלקה 79.
2) אטיאס מאיר – רח' אפרים 4/1 גוש 38034.
3) בניאן שלום – בצלאל 13/4 גוש 38071 – חלקה 146.
הקלות באחוזי בנין
1) טופר אליאס – שיבטה 17 גוש 38060 – חלקה 6.
2) ישראלי רחל – מבצע חירם 54 גוש 38061 – חלקה 4/5.
3) חסיד אסתר – העליה 22/1 גוש 38069 – חלקה 25.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכניות המצורפת אליה ללא תשלום, במשרדי הועדה המקומית בימים ובשעות שהמשרד פתוח לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להיפגע מענין החריגה רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעתון.
פימה פיינבלום, יו"ר ועדת המשנה לתכנון ולבניה – באר־שבע

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 08.03 שעת כושר 08.15 חשבון פשוט ד' — ראשונים ופריקים 08.40 כלי סודות — אזח 09.00 אנגלית ח' 09.20 בתרגום לערבית — חשבון — פירוק לגורמים 10.10 אנגלית ז' 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום 11.00 צרפתית על־יסודי 11.15 חשבון ה' — השבר — מהו ציר המספרים 11.30 ארץ מולדת — היציאה מן החומות 12.00 גיאוגרפיה ד'־ט' — הוריקן, טורנדו ואחרים 12.25 ספרות (על יסודי) המלט — התקופה האליזבטית 13.00 מוסיקה על־יסודי (העשרה) — וילה לובוס והגיטרה (משולשים ומוסיקלים) 13.30 לשון ותקשורת — הילדים מסכנות חיים — מיון 1, 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל 14.03 שעת כושר 14.18 לאן נעלמו כולם? סרט מדע בדיוני. 15.25 הגנה עצמית כהגיון — שיטות הגנה עצמית 16.00 שביל האמצע שביל בצר — נחל סר — טיול השבוע: הנגב הצפוני. נחל שקמה תל נגילה, נחל סר 16.15 האמרון אגרות עם — בן הנפח 17.00 ערב חדש — מנחה: גדעון רייכר 17.30 זגב לחדשות — עם האריה רמו, הארנבת משי והקוף פיפס 18.00 שובה של האנטילופה — דרמה אנגלית. 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 יקר האימפריה — סדרה קפריסין — הפרק מתאר את השתלשלות המאורעות באי קפריסין, תחת שלטון הבריטים. 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 חפש ת'פיפס — סדרת שעשועונים תכנית תשיעית בסדרה. בהנחיית דודו טופז ובהשתתפות שני מתחרים ושישה אנשי צוות 20.30 כולבוטק — מגזין לצרכנות ולאיכות חיים 21.00 מבט לחדשות 21.40 מבט שני 22.20 שינעון ושמו פוקס הפרק השישי 23.05 ארצות הברית למען אפריקה — סרט תעודה מוסיקלי. הסרט מתעד את הקלטת השיר אנו העולם, בהשתתפות 45 אומני פופ ראשונים בארה"ב שיר שנועד להרמת תרומות למען הרעבים באפריקה. ההשראה למבצע המקיף באה מאנגליה. שם נעשתה פעולה דומה למען הצלת הרעבים באתיופיה 24.00 פסוקו של מקום — מבט אל צובה וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 „צלילי בוקר" 07.07 „בוקר טוב" 07.30 „שחרית מוסיקלית" 09.30 „קונצרט בוקר" 11.57 „מגישים שיר" 12.05 „מוסיקה קאמרית" 13.00 „קונצרט צהריים" 15.00 „ממדף התקליטיה" 16.00 „קונצרט מנחה" — היידן: רביעיית כלי־קשת בסי־במול מז'ור; סיבליוס: סימפוניה מס' 4 בלה מינור; דבוז'אק: „סטאבאת מאטר" 18.30 „אתנחתא" — בשידור חוזר (12.12.85) רובין וייול — קפסוטו — סופרן: ריקי ספרבר — פסנתר: בהשתתפות אייל וילנר — קרן: הורדיגה 4 מדריגלי אהבה: סורינה: פואמה בצורת שירים; בארבר: סונטה לפסנתר, אופוס 26; רייבס: 3 שירים; הארדן: טיסות בדמיון; ברנסטיין: „לגרור ולעלות" מתוך „קאנדיד" 20.05 „ערב טוב" — דבוז'אק: רומנסה בפה מינור; שופן: פולונז במי־במול מז'ור 20.27 „מגישים שיר" 20.30 „מאולמי הקונצרטים שלנו" — התזמורת הפילהרמונית הישראלית; מנצח: זובין מהטה /ורה ויירמן — כינור/ ריקי ספרבר — פסנתר. הקלטה 21.10.85 בסדרה מוסיקה קלאסית קלה: שמעון כהן: „מחולות לתנ"ך", סוויטה כוריאוגרפית; מקס ברוך: קונצ'רטו מס' 1 בסול מינור לכינור ותזמורת אופוס 26; גרשווין: קונצ'רטו בפה לפסנתר ולתזמורת; סוזא: מארשים 22.30 „פעם ועוד" — רג'אל לנץ: פוטפוריום מתוך כיסה אמפרארים לשמונה קולות ולכוסות יין מפוקפקות לאורה סמיקלר, טרון ג'נדי, ג'סיקה לווי, אלין ראוננג, ברייגנון בריקים, גיימס סטלי, רנורי קרנשאו, יואב פסקוביץ מנצח: קרי ברטוס תנוגן 3 פעמים 23.00 „ברק הברוק עם רסיסי רנסנס"

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 „חוגה" — עם בני הגרל 09.05 „השיר לא תם" — שירים עבריים 09.30 „מפגש" — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 „ורוו קלי" — תכנית יומית בעברית קלה 11.10 השידור היומי לבתי־ה"ס שידורים לחינוך המיוחד „טיפות החלומים" 11.30 „השכלה ודעת לכל" — משה מונטיפיורי — מונטיפיורי בראי הביקורת — רב־שיח 12.05 „מצלילי המזרח בכקשתר" 14.06 „לבת ולבן ולכל המתעניין" — תכנית לילדים א. „טוב לי בקיבוץ" — פרח לב הזהב: מלכיאל גמר היער: מסיפורי המושב — „חסי הרומנסה" 14.45 לילדים הגדולים „חתול בקיק" — ילקוט כליבו 15.25 „השכלה ודעת לכל" „מהובא" — ערבית מדוברת — מורה ד"ר אביהל שבטיאל 15.55 „ספר חדש" — סקירה 16.05 „יהדות דרום־אפריקה" (ש.ח.) 17.12 „מגישים שיר" 17.20 האוניברסיטה הפתוחה — הכנענים — ישראל בארץ קדם — פרופ' עוזי אורנן 18.06 „מנחת ערב" — משדר יומי להוי דתי ומסורת 18.06 „שיעור בתלמוד" 18.30 „שידורים לעולים" 22.05 „שעינו ביחד וכל אחר להור" — עורך ומנחה יובב כן והעמים „קו פתוח" — עם ד"ר גירה כפיר ואברהם סל

רשת ב'

07.00 „הבוקר הזה" — עורכים יורם אבגר ושלום קיטל 08.05 „כוכב הבוקר" — עם אנריקו מסיאס 09.05 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.05 „כל צבעי הקשת" — מגזין יומי 12.10 „אליאלוי" ב„ביתו" — עם אהוד מנור 13.00 „בהאזי היום" — חדשות ומופעים 14.06 „בת צוחק" — הוי והומור 15.05 „רגעי קסם" 16.05 „שירים ושמורים" 17.10 „יומן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה 18.06 „אצבע על הדופק" — שבועון בענייני בריאות ורפואה 18.45 „היו בספרים" 19.00 „היום הזה" 19.55 שירים עבריים 20.06 פרקי חזנות „בכקשתר" — משור שיר 22.05 „עוד מעט אתה" — תבניות בשידור חוזר — חיים שוקקים — על הביטוס בהשתתפות המחבר מצפה נרשטיין 23.05 „קפה ראשה" * חיזונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן

גלי צה"ל

08.05 אוניברסיטה משודרת דרמה יוונית הבן ההומרי. מרצה: המשורר אהרון שבתאי 06.30 „פוקחים עין" — החדשות הראשונות של היום 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן לישפיץ 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 „אלה בוקר" — עם אלי ישראלי 10.05 הפסקת 10 — עם מיכל ניב 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 13.05 קשר רדיו — עם אבדי גלער 14.05 דו רה יומי — עם רובי לנץ ורני קרפל 15.05 סגיכה יומית — עם אורלי יניב 16.05 ארבע אחרי הצהרים — שעה של שירים עבריים 16.54 באוזן מילולי — סיפור של אבשלום קור 17.00 ערב טוב ישראל — עם רן שילון, יעל רן וגוני סביר 18.05 עה קלה על כלכלה — עם שמואל נתשמן 18.45 „משולש" — עיונות יוסי בענייני השעה. הח"כ דן מרידור וח"כ יאיר צבן. מנחה: יוסי עורוד 18.57 הודעות לחיילים 19.05 פזמונים לכולם 20.05 ראיון מיוחד עם האלוף מנחם עינן ר' ענף אסטאות במטכ"ל. מראיין: נחמן שי 20.45 שירי ההלקות הצבאיות 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת דרמה יוונית (ש.ח.) 22.05 על הרגש ועל הכינואן — שירים שהחברה אוהבים 23.05 תוצרת הארץ — פזמונים ישראליים 23.55 שירת הצות — עם הסופרת יהודית הנדל 00.05 ציפורי לילה — עם יהונתן גפן. תוכנית מוסיקלית גנימה אישית 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים

רשת ג'

06.11 „בחורה לאושר" — להיטים ותיקים 07.07 שיר בבוקר בבוקר — שירים ופזמונים ישראליים 09.05 מה, כבר תשע? — עם אבי אתגר 10.05 רק מוסיקה 11.05 שעה חמיצה — עם מלאכי חזקיה 12.05 שבעים מי יודע 13.05 רק בימי חול — עם מנחם פרי 14.05 פזמון חוזר 15.05 חרש, חריש ומחורש — עם שש עטורי 16.05 הצגה יומית 18.06 מקום בצמרת — מצעד הפזמונים הישראליים 21.05 אדום עתיק — שירים שלא נס ליחם — עם מרים אלון 23.05 מגיני ג'אז

קולנוע

תל־אביב
9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: הפיראטים 9.40 ,7.15 ,5
אורלי: צביטה בלב 9.10 ,7.15 ,5
בית לסין: פסטיבל סרטי וודי אלן 21.15
בן־יהודה: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
גת: הצבע ארגמן 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: יומן נעורים 9.30 ,7.00
דקל: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין:
הטוב הרע והלא נורא 9.45 ,7.45 ,5.45
סקס 12.00
הוד: נסיכה נעימה 9.30 ,7.15 ,5
מוזיאון תל־אביב: „שואה"
לימור חדש: ירח רבש מבורשף
פאר: שתי אצבעות מצידון 9.30 ,7.10 ,5
סינמה 1: רטו 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: העוקץ 9.30 ,7.15 ,5
פאריס: עוברת אורח 9.30 ,7.15 ,2 ,12
יופידו 21.30
רב־חן:
חן 1: שובו של הנוסע השמיני 9.30 ,7.10 ,5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.40 ,5
חן 3: הרומן של אתמול בלילה 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: דונה פלור 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: היתפן מבוורלי הילס 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
צפון: אותלו 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: החברים של אלכס 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן
אראמיס: שובו של הנוסע השמיני 9.30 ,6.40 ,4
לילי: אותלו 9.30 ,7.15
ארמון: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.45 ,7.30 ,5
רב־גן:
גן 1: היתפן מבוורלי הילס 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: הרומן של אתמול בלילה 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: רווקים ותינוק 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: הצבע ארגמן 9.15 ,6.15

ירושלים
אדיסון: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,4.10
אורנע: כולם נפלו על הראש 9.15 ,7 ,4.10
בית אגרון:
הקוסם מארץ עוץ 15.10
משחקי מלחמה 17.10
שיער 19.10
התמופפת הקטנה 21.10
ספנגיאל טאפ 24.00
בנייני האומה: זכרונות אהבה מפירנצה 9.00 ,7.00
כפיר: צביטה בלב 9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: ג'ושע אתמול והיום 9.15 ,7 ,4.10
מיטשל: כיתה ליזה 9.00 ,7.00
סמדר: נשיקת אשת העכביש 9.30 ,7.00
הבירה: שתי אצבעות מצידון 9.15 ,7.15 ,4.30
אוריון
איר 1: שובו של הנוסע השמיני 9 ,6.10 ,4
איר 2: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.00 ,7.00 ,4.10
עדן: הטוב הרע והלאנורא 9.00 ,7.00 ,4.30

חיפה
ארמון: שובו של הנוסע השמיני 9.00 ,6.30 ,4
אורה: זכרונות אהבה מפירנצה 9.15 ,7.00 ,4.10
חן: להב משונן 9.15 ,7 ,4.10
עצמון 1: אהבה בשחקים 9.15 ,7.00
עצמון 2: כיתה ליזה 9.10 ,7.15 ,4.45
פאר: צרות גדולות בצ'יינה טאון 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המתחדש: שואה ב' 18.00
רון: צביטה בלב 9.00 ,6.30 ,4
אמפי: הטוב הרע והלא נורא 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: אותלו 9.15 ,6.45

נתניה
שרון: תעלול קטלני 9.15 ,7 ,5
מטרו: הסיפור האמיתי 9.15 ,7 ,5

חולון
סביון: צביטה בלב 9.10 ,7.15 ,5
מגדל: הצבע ארגמן 9.00 ,6.00
ארמון: שתי אצבעות מצידון 9.30 ,7.30 ,5

בת־ים
עצמאות: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.15 ,5.00

הרצליה
היכל: נסיכה נעימה 9.30 ,7.15 ,5.00
מלון מגדל דניאל: אהבה על הוולגה 21.30 ,18.45

באר־שבע
חן: אהבה בשחקים 9.10 ,7.30 ,4.10

פתח־תקוה
היכל 1: צביטה בלב 9.30 ,7.15 ,5
היכל 2: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
היכל 3: הטוב הרע והלא נורא 9.30 ,7.15 ,5

עפולה
מופתרון: יפה בוורור 8.30

רעננה
אירות: תקלה מוסלאה 9.00 ,7 ,4.10

גבעתיים
הדר: צביטה בלב 9.30 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 4.11
המלך מתיא הראשון:
18.45 ,16.00

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 4.11 בשעה 16.30
ישראל רינג על
מעמד האשה בהיסטוריה (ב)

שירותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3.

חולון
ד"ר חורי — סוקולוב 70.

ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.

נתניה
גבע — שער הגיא 14.

פתח־תקוה
מרכז השרון — אהרון קציר 40.

רמת־גן
אסותא — ז'בוטינסקי 41.

תל־אביב
הקריה — אבן גבירול 28.
סופרפארם — איינשטיין 40.

חיפה
מוור — המגינים 97.

רעננה — כפר־סבא
קופ"ח שרעלי — א. יפה, רעננה.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244: חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש ריקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות לבקורים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק - ילדים, כירורגית, אורטופדית, עיניים.
ביקור חולים - פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יבסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב': 08.00–20.00, ביום ו': 08.00–13.00. טלפונים: 03־433500, 03־633500.

יד ביד - ארון קשבת במלוכן לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה: ת"א - 236027 (24 שעות) חיפה - 04־529488 (11.00–20.00) נהריה - 04־920014 (11.00–20.00)

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' רח"ו - טל. 252782.

„קו פתוח" - ארון קשבת לילדים ובני־נוער 03־521880 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00–25.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00–24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00–21.00.
הכתובת: רח' ברדיצ'בא 49, טל' 284649.
בחיפה: רח' הגפן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה בכל יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 21.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי הצות מתאם טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד הכספירו) קומה א'. טל: 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואזור השרון, טל' 052־32452 בימים א'–ה' בשעות 17.00–21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־35316

סילוק מטורדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111: רמלה — 101. טל' 08־321022: עפולה, טלפון 065־93334. טבריה — 101. טלפון 04־911401. נהריה — טל' 04־823333. בת־ים — טל' 1511111. באר־שבע — טל' 057־74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים א'–ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.10, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'–ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תוספל ביום א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

טרי וייט מהפועל הגליל־העליון וג'ים ג'ונסטון מאליצור נתניה במאבק מתחת לסל.
תצלום: אריה קנפר

חולון מתחילה ב־0:10

הערב בליון שבצרפת תשנס הפועל חולון מותניים כדי שיתרון ה־10 נקודות מהמשחק בארץ יספיק מול ולירבאן בסיבוב השני בגביע אירופה למחזיקות גביע

שרות "על המשמר"

ליון. — קבוצת הכדורסל של הפועל חולון תעשה הערב, ב־9 לפי שעון ישראל, מאמץ לשמור על יתרון 10 הנקודות שהשיגה במשחק הראשון (76:86) כשתתמודד בליון עם הקבוצה הצרפתית, וילרבאן במשחק הגומלין בסיבוב השני בגביע־אירופה למחזיקות־גביע.

וילרבאן, הניצבת בצמרת טבלת הליגה הצרפתית, תבקש לנצל את ביתיותה ולגמול לירידתה בהפרש גדול יותר. המאמן הצרפתי אלן ג'יל יורה, קרוב לוראי לחניכיו, "לפתוח במתקפה על החולונים כבר מתחילת המשחק כדי למחוק את הפיגור ולערער את בטחון הישראלים.

החולונים, שהגיעו אתמול לליון לאחר שהיית לילה בפאריס, ערכו אימון. למאמן מולי קצורין ברור שהסכנה העיקרית לקבוצתו היא ביכולתו של האמריקני גבה־הקומה והיעיל, וילי ראוך.

חולון תצטרך לנקוט במשחק טקטי נבון תוך אמונה בכוחה לשמור על יתרונה מהמשחק הראשון.

החמישיה החולונית הפותחת: ישראל אלימלך, דייוי בורמור, ניב בוגין, קני בניסטר וג'יימס טרי.

וסיכויים קלושים לאליצור נתניה

אליצור נתניה תנסה לעשות הערב (9.30, שעון ישראל) היסטוריה בקנטו שם תתמודד עם קבוצת ארקסנס האיטלקית במשחק הגומלין בסיבוב השני בגביע־קוראץ'. אף קבוצה ישראלית לא ניצחה בעיר זו.

סיכויי אליצור נתניה, שנוצחה בשלושת משחקיה האחרונים (פעמיים בליגה, נגד הפועל חולון והפועל הגליל־העליון ופעם נגד קאנטו), אינם רבים. למעשה אפסיים. ההפסד לקאנטו ביד־אליהו (91:85) נטל במידה רבה את הבטחון מהקבוצה הנתנייתית שתצטרך לעשות מאמץ כביר כדי לחזור למסלול.

כדורסלני קאנטו, שניצחו שלשום באולמם את המוליכה בליגה האיטלקית, דייטור כוונייה (90:101), השתפרו מאוד ומסוכנים מאוד באולמם. ביד־אליהו הספיקו שני כדורסלנים איטלקים, ריבה ומרזורטי, שקלעו 60 נקודות כדי לנצח את אליצור נתניה. יש להניח ששני האמריקנים של קאנטו, צ'ארלס וגיי, שהיו חלשים מאוד במשחק הראשון ישתפרו הפעם. גיי קלע 30 נקודות במשחק שלשום נגד בולוניה.

גם חוסר הנסיון — כמו במשחק הראשון — עלול להיות בעוכרי שחקני אליצור נתניה במשחק הבכורה שלהם בחוץ.

אליצור נתניה תפתח בחמישיה: ברכה (גירנס), סימס, נברסון, פיר וג'ונסטון.

הצעה: שני מחוזות בארצית

הצעה לפצל את הליגה הארצית בכדורגל לשני מחוזות — הועלתה אתמול.

את ההצעה העלה יו"ר ההתאחדות לכדורגל והיא תידון בקרוב.

אשכנזי ישרוק בבלומפילד

מאת יוסף חכם

שופט הכדורגל הבינלאומי משה אשכנזי ינהל בשבת את המשחק המרכזי באיצטדיון בלומפילד ביפו בין מכבי תל אביב ומכבי נתניה.

שאר השופטים בלאומית: רחמים דינאצ'י (בית"ר תל־אביב — מכבי יבנה), עובדיה בן־יצחק (בית"ר נתניה — שמשון תל־אביב), אריה פרוסט (הפועל לוד — יעקב שיגר (מכבי יפו — מכבי חיפה), דאוד סוחיל (הפועל באר־שבע — בני־יהודה תל־אביב), יהושע לויה (הפועל כפר־סבא — מכבי פתח־תקוה), יצחק בן יצחק (הפועל תל־אביב — הפועל פתח־תקוה).

את המשחק המרכזי בליגה הארצית בין הפועל טבריה והפועל יהוד ינהל הלאומי עובדיה צבי.

● הטניסאית האמריקנית שחורת העור זינה גאריסון זכתה בטורניר שנערך באינדיאנאפוליס כשניצחה במשחק הגמר את בת ארצה מאריסה גרטי 3:6, 3:6.

הפולני שטולץ התאמן בירושלים

הכדורגלן הפולני ממוצא יהודי, אנדי שטולץ, בן ה־29, התאמן אתמול במדי בית"ר ירושלים.

הרושם מיכולתו של הכדורגלן האורח היתה טובה, אם כי בבית"ר ירושלים הוחלט להמשיך לבחון אותו.

שטולץ שעזב את פולין לפני שנה לאחר ששיחק שם בליגה הראשונה וכן בנבחרת העתודה, חייב לעבור בגרמניה — לפני שיצטרף לאחת מקבוצות הבונדסליגה — "צינון" ולכן מבקש להופיע העונה בישראל.

היום יופיע שטולץ במשחק לכבודו של רפי עמיאל.

גם בכדורסל גדולה תל־אביב מרמת־גן

שתי נציגות תל־אביב – מכבי והפועל – הכניעו את נציגות רמת־גן ★ במשחק תחתית חשוב ניצחה הפועל ירושלים את הפועל חיפה 83:100 ★ מכבי חיפה טיילה ברוממה לנצחון 75:104 מול איתן גבת

מכבי ר"ג הובילה 0:7

מכבי ת"א — מכבי ר"ג 79:122 (38:52)

ללא לי ג'ונסון המצוע לא התקשתה האלופה מכבי ת"א להביס את מכבי רמת־גן בהפרש בן 43 נקודות — 79:122 לאחר יתרון "נמוך" במחצית — 38:52.

מכבי ת"א פתחה את המשחק גרוע, עובדה שאיפשרה לאור גורן לצלוף בדייקנות — 0:7 לאחר דקה: בדקה ה־9 הוליכה מכבי ר"ג 17:20. אולם כאן נכנס לתמונה קווין מאגי שכמעט לבדו מחק את יתרון ר"ג והוליך את חבריו ליתרון 23:34 ובמחצית — 38:52.

במחצית השניה התעלה בשורות האלופה דורון ג'מצ'י שצלף מכל מצב. סליו של ג'מצ'י, שהסתייע ביכולת טובה של הצעיר ליאור אורדיטי, הגדילה את ההפרש במהירות — 46:80 בדקה ה־25 ובדקה ה־33 — 56:100 מסל של ג'מצ'י. בסיום 79:122.

שפטו טור וורניק ורן בורנשטיין, לעיני 400 צופים באולם כפר־המכביה.

● קלעו למכבי ת"א: ג'מצ'י 30; מאגי 30; לאסוף 16; ברקוביץ 16; אורדיטי 12; ליפין 8; ארואסטי 6 וקורנליוס 4.

● קלעו למכבי רמת־גן: גורן 25; גיבסון 22; בינו 20; נאווי 6, בריצמן 4 ונעמן 2.

יוסף חכם

בזכות 10 דקות ולארגי אחד

הפועל ת"א — הפועל ר"ג 89:109 (44:52)

ערב יציאתה לאיטליה למשחק הגומלין נגד די וארזה, במסגרת משחקי גביע קוראץ', נזקקה הפועל תל־אביב ל־10 דקות יעילות כדי לגבור על האחרונה בטבלה הפועל ר"ג — 89:109 לאחר 44:52 במחצית.

עד לדקה ה־30 החזיקו בחוריו של המאמן אברהם חמו ועוזרו מייקל ריי ריצ'ארדסון מעמד. בדקה ה־30 הורה לוח התוצאות יתרון נקודה להפועל ת"א — 69 :68. אולם כוחם של שחקני ר"ג לא עמד להם מאחר שכוכבם קיית בנט (חתם לפני המשחק על חוזה המבטיח לו שחרור לקבוצות הפועל בלבד בעונה הבאה) היה חלש. בנט הסתפק ב־10 נקודות בלבד.

מייק לארגי כוכבה של הפועל ת"א, נמצא בכושר מעולה. לארגי קלע אמש 44 נקודות ונראה היה כי בתוספת מאמץ קטן היה עובר את ה־50 נקודות ויותר. גם דון רובינזון הוכיח כי הוא נכנס לכושר משחק. רובינזון קלט 13 כדורים חוזרים וקלע 22 נקודות.

שאר שחקני הפועל היוו תפאורה למשחק מהיר ולעיתים שובה עין.

הפועל ר"ג הציגה את מנחם זולדן בכושר קליעה מצויין (29 נקודות, 3 סלי 3 נקודות) ואת ג'ונס עם 24 נקודות ו־15 ריבאונדים. בארנר קלע 16 נקודות, אך הירבה לאבד כדורים.

עד לשבירת הרמת־גנים התנהל משחק שקול כאשר היתרון במחצית השניה היה שייך להפועל ת"א, אולם במחצית הראשונה נטה היתרון מצד לצד.

שפטו צבי שגב ואריק זילכרברג, לעיני 500 צופים באולם הפועל ת"א.

● קלעו להפועל ת"א: לארגי 44, רובינזון 22, מרסר 15, פרישמן 10, דיקמן 5, קאליש 4, אמסלם 4, שמעוני 3, ווילס 2.

● קלעו להפועל ר"ג: זולדן 29, ג'ונס 24, בארנר 16, בנט 10, אסף כהן 6, פרידברג 2 ואביגדורי 2.

יצחק ויסהוף

הפרש מטעה

הפועל ירושלים — הפועל חיפה 83:100 (49:50)

במשחק תחתית חשוב, גברה הפועל ירושלים על הפועל חיפה — 83:100. ההפרש הגבוה מטעה כיוון שדקתיים וחצי לסיום המשחק צעדה הפועל ירושלים ביתרון בן 10 נקודות וחיפה הותירה את הרושם כי היא מסוגלת לשוב למשחק אולם משחק הגנה מצויין של המקומיים הותיר את הנצחון בבירה.

במחצית הראשונה התנהל באולם במנחת משחק שקול. חיפה שפתחה עם שלושה גבוהים: ווילס, יוסטון ואלון אופיר, נאלצה לוותר בשלהי המחצית הראשונה על רונלד יוסטון שנפגע בהתנגשות עם בראון, יצא ולא שב למשחק.

כל עוד שיחק יוסטון הצליחה חיפה להשאר בתמונה. בדקה החמישית הוליכה הפועל ירושלים 10:11 ועד לסיום המחצית היה המשחק שקול והבליט את עדי בן־ארי מירושלים שקלע 16 נקודות במחצית הראשונה.

במחצית השניה, ללא יוסטון, לא היה לחיפה מה לחפש בבירה. בדקה ה־31 ספג הענק השני של חיפה קילפטריק וולס עבירה רביעית.

עדי בן־ארי היה המצטיין בשורות הפועל ירושלים עם 23 נקודות. ירושלים הגדילה את יתרונה בסיום כשחיפה ניסתה ללחוץ על כל המגרש — 83:100.

שפטו נפתלי עובדיה ויצחק רמות, לעיני 1500 צופים.

● קלעו להפועל ירושלים: בן־ארי 23, בראון 23, הארד 22, קנז 11, ישראלי 4 ובלאט 3.

● קלעו להפועל חיפה: דלול 32, אופיר 17, וולאס 14, יוסטון 12, קשקי 5 ושביט 3.

נפתלי קרן

איזה תומר מזדקר בחיפה

מכבי חיפה — הפועל איתן 75:104 (38:49)

יכולת משובחת של הצעיר החיפני תומר שטיינהאואר סחפה אתמול את קבוצתו לנצחון משכנע על קבוצת האם שלו הפועל איתן גבת — 75:104 (38:49).

תומר שפתח בחמישיה הראשונה ושיחק לאורך 34 דקות קלע 20 נקודות, קטף 10 כדורים חוזרים ובסיום השיג את משחקו הטוב ביותר בליגה הלאומית. אם יוכל להתמיד ביכולת כזו גם בעתיד הרי שמתפתח שחקן ציר צעיר ובעל שיעור קומה.

נדבך חשוב לנצחונה של חיפה נוסף לזכות שחקנה הזר החדש ריצ'י ג'ונסון שלבד מ־20 הנקודות שקלע שיגר אסיסטים רבים והפליא במשחקו שזיכה אותו בסיום המשחק לתשואות ממושכות.

חיפה הוליכה כמעט לכל אורך המשחק לבד מהפתיחה — 6:7 לגבת. הפרש השיא לזכות מכבי חיפה במחצית הראשונה נקבע בדקה ה־11 16:30 ועד להפסקה צימקו האורחים ל־38:49.

ג'ונסון ושטיינהאואר סחפו את קבוצתם לבליץ בפתיחת המחצית השניה ועלו ליתרון 40:66 בדקה ה־24 כשהם קולעים 17 נקודות לעומת 2. כך למעשה הוכרע המשחק.

עד לסיום שמרה חיפה על יתרונה 44:72, 68:88 ו־75:104.

שפטו ברוממה שמעון גוטליב ואהרון בר, לעיני 2000 צופים.

● קלעו למכבי חיפה: שטיינהאואר 20, ג'ונסון 20, סלאורם 17, שפע 17, א. רוזנברג 14, גורדון 6, שלגבור 6, י. רוזנברג 2 ונגדלמן 2.

● קלעו לאיתן גבת: הררי 21, ינאי 12, פוח 12, אלון שמר 11, מאור 9, כהני 5, אורן שמר 3 ושמחוני 2.

כדורסל

ארבעת המשחקים שהשלימו אמש את המחזור ה־8 בליגה הלאומית בכדורסל לא "ייצאו" אפילו הפתעה אחת. במשחק־תחתית חשוב בבירה ניצחה הפועל ירושלים את הפועל חיפה — 83:100.

שתי התל־אביביות הלמו ביריבותיהן הרמת־גניות: מכבי ת"א הביסה בכפר־המכביה את מכבי רמת־גן — 79:122, כשדורון ג'מצ'י "תוצרת מכבי רמת־גן", לא חס על קבוצת־האם שלו. הפועל ת"א, בעזרתו האדירה של מייק לארגי (44 נקודות), הכניעה ב"פיניש" את הפועל רמת־גן — 89:109. מכבי חיפה לא התאמצה לנצח ברוממה את הפועל איתן גבת — 75:104.

משחק המוקדם של המחזור נערך שלשום, ובו גברה הפועל הגליל־העליון על אליצור נתניה — 89:91, ערב קודם־לכן הכניעה הפועל חולון את בית"ר ת"א — 79:94.

טבלה לאומית

1. מכבי תל־אביב	6	6	—	454:639	12
2. הפועל חולון	6	5	1	475:547	11
3. הפ. הגליל־העליון	6	5	1	532:578	11
4. אליצור נתניה	6	4	2	539:578	10
5. הפועל תל־אביב	6	4	2	483:489	10
6. מכבי חיפה	6	3	3	539:585	9
7. בית"ר תל־אביב	6	3	3	526:504	9
8. מכבי רמת־גן	6	2	4	571:508	8
9. הפועל ירושלים	6	2	4	545:530	8
10. הפועל חיפה	6	1	5	526:481	7
11. הפועל גבת	6	1	5	561:484	7
12. הפועל רמת־גן	6	—	6	642:488	6

מבחר הסלים

1. דייויס (בית"ר ת"א)
2. ברי (גליל־עליון)
3. זורן (מכבי רמת־גן)
4. מאגי (מכבי ת"א)
5. לארגי (הפועל ת"א)
6. סימס (אליצור נתניה)
7. יוסטון (הפועל חיפה)
8. הארד (הפועל ירושלים)
9. ג'ונס (בית"ר ת"א)
10. ליין (גליל־עליון)

מבחר הקודות

1. גיבסון (מכבי ר"ג)
2. הנו (הפועל ירושלים)
3. ג'מצ'י (מכבי ת"א)
4. דלול (הפועל חיפה)
5. יעקבי (הפועל חולון)
6. ברקוביץ (מכבי ת"א)
7. דייויס (בית"ר ת"א)
8. נברסון (אליצור נתניה)

במחזור הבא

יום שני, (10.11.86)

הפועל חיפה — אליצור נתניה
בית"ר ת"א — הפועל ירושלים
מכבי ת"א — הפועל חולון
הפועל רמת־גן — מכבי רמת־גן
הפועל איתן גבת — הפועל ת"א
הפועל הגליל־העליון — מכבי חיפה.

חמישיית המחזור

● דייוי בורמור (הפועל חולון)
● מייק לארגי (הפועל ת"א)
● קרטיס ברי (הפועל הגליל העליון)
● תומר שטיינהאואר (מכבי חיפה)
● עדי בן־ארי (הפועל ירושלים)

פרקיס ניצח, מנסדורף נוצח

הישראלי שחר פרקיס עלה לסיבוב השני בטורניר הטניס בשטוקהולם במסגרת הגרנד פרי נביסקו, בנצחו אמש את הקנדי כריס פידהאם בשתי מערכות 4:6, 3:6.

פרקיס יתמודד בסיבוב השני עם השבדי שטפן אדברג, המדורג מספר 1 בטורניר, בו יחולקו פרסים ב־435,000 דולר.

לעומת זאת נוצח הישראלי השני עמוס מנסדורף ע"י השבדי יואכים קרלסון 6:7, 4:6.

מחזור ללא הפתעות

מאת יצחק ויסהוף

במשחקי המחזור השני בליגה הלאומית בטניס שולחן לא נרשמו הפתעות בשני המחוזות.

האלופה הפועל ר"ג גברה על הפועל באר־שבע 3:7. יתר התוצאות במחוז הדרום: מכבי קרית מלאכי — הפועל אשדוד 4:1; הפועל חולון — מכבי רחובות 3:7; הפועל לוד — מכבי יוסף ת"א ב' 3:7.

מחוז הצפון: מכבי נתניה — מכבי זכרון יעקב 5:5; מכבי הר הכרמל — אליצור נתניה 5:3; אליצור ת"א — הפועל חדרה 3:7; מכבי ת"א — מכבי יוסף ת"א א' 0:10.

בקרב העולות בליגה הלאומית לנשים בכדורסל:

גלבוע — רמת־חן 66:91

מאת יוסף חכם

בקרב העולות לליגה הלאומית בכדורסל נשים גברה אמש קבוצת הפועל גלבוע על מכבי רמת חן 66:91 לאחר 30:47 במחצית. המשחק היה במסגרת משחקי המחזור הרביעי.

במשחק שנערך באולם בבית אלפא השיגו שחקניות גלבוע את נצחונן הראשון העונה. הירבו לקלוע לזוכות: ריכמן 20 ודוואק 17.

באולם כפר המכביה ברמת־גן ניצחה מכבי תל־אביב את מכבי דרום / רמת־חן 64:89 (28:40). הירבו לקלוע למכבי תל־אביב: גיסוטגר 30, בריאלובסקי 15, אגאי 10 וקטן 10. למכבי דרום / רמת־חן: אקריב 23. שפטו וילדמן ופנחס משה לעיני 300 צופים.

באולם בבית ברבור בתל־אביב השיגה קבוצת בני יהודה נצחון מפתיע על אליצור ראשון לציון 65:70 לאחר 31:32 במחצית. הירבו לקלוע לבני יהודה: טרבולסי 19 ומזרחי 18. לראשון לציון: סינואני 21 (חמישה סלי שלוש נקודות), גורדון 20 ונצחונית כהן 18.

האלופה קבוצת אליצור תל־אביב הביסה באולם האוניברסיטה בירושלים את אס"א ירושלים 33:84. ענת דריגור מאליצור קלעה 33 נקודות.

במשחק נוסף בירושלים ניצחה הפועל גבעת חיים את הפועל ירושלים 69:77. זיוה רון קלעה 28 לזוכות גבעת חיים ומזל מושיוף קלעה 22 לירושלים.

באולם אוסישקין בתל־אביב ניצחה הפועל תל־אביב את הפועל חיפה 60:86 לאחר 26:50 במחצית. קנציפולסקי 29 ומקובר 16 הירבו לקלוע להפועל תל־אביב. יערי 24, מוסקוביץ ודינרמן 14 כל אחת, הירבו לקלוע להפועל חיפה. שפטו זריף וזילברברג.

הטבלה בנשים
(לאחר המחזור ה־4)

1. אליצור ת"א	188:350	8
2. הפ. גבעת חיים	232:298	8
3. מכבי ת"א	285:357	7
4. הפועל ת"א	202:282	7
5. הפועל חיפה	251:255	6
6. הפועל ירושלים	268:258	6
7. בני יהודה	300:230	6
8. הפועל גלבוע	270:261	5
9. מכבי דרום	295:252	5
10. אלי. ראשל"צ	318:240	5
11. מכ. רמת חן	326:254	5
12. אסא ירושלים	337:205	4

הגשמים ניצחו את הטניסאים

הגשמים מנעו אתמול את קיומם של רוב המשחקים בתחרות הבינלאומית בטניס הנערכת בירושלים.

מספר ישראלים הצליחו לסיים מערכה אחת אולם הגשמים העזים גרמו להפסקות רצופות במהלך המשחקים ורק בשעת לילה מאוחרת הוחלט על המשך המשחקים היום.

עמית נאור מוליך מול קונג משווייץ 2:6, 2:2.

תומר צימרמן מוליך מול פוטש ממערב גרמניה 3:6, 2:4.

מנשה צור מוליך מול שק מגרמניה 2:6, 1:2.

אורן מוטוסל מוליך מול חיים ציון 1:6, 2:2.

כאמור יחודשו המשחקים היום בצהריים הן במשחקי הגברים והן במשחקי הנשים.

ליגות באירופה

בליגה התורכית בכדורגל:

תבוסה לפנרבחצ'ה

קבוצת הכדורגל פנרבחצ'ה נחלה תבוסה במחזור ה־11 בליגה התורכית על ידי סאמסון 4:0.

סאמסון מוליכה עם 16 נקודות ומקדימה בשתי נקודות את גאלאטאסריי, שניצחה את זונגולדאק 0:2.

האלופה בשיקטאש איסטנבול סיימה בתיקו אפס עם אשקישהיר

3:4 ו־1:7 בליגה הבולגרית

במחזור ה־12 בליגה הבולגרית בכדורגל ניצחה סלביה סופיה את לוקומוטיב פלובדיב 3:4. בעוד שצרנומורץ הביסה את ספארטאק פלוון 1:7.

בראש צועדת ויטושה עם 19 נקודות לאחר שניצחה את טראקיה 0:1 ומקדימה בשתי נקודות את סרדטס וסלביה.

לינץ — ראפיד 3:4

קבוצת ספט לינץ ניצחה במחזור ה־18 בליגה האוסטרית, את ראפיד וינה 3:4 ומדורגת שניה (25), אחרי אוסטריה וינה (29) שניצחה בדרבי את אדמירה־וואקר וינה 0:2.

טירול במקום השלישי (24) גברה על גרץ 0:1.

● רומניה: האלופה, סטיאוה בוקארשט, מוליכה עם 19 נקודות מ־11 משחקים, לאחר שהשיגה נצחון־חוץ על אולט — 0:3. אחריה בדירוג דינאמו בוקארשט (15), שהכניעה 0:3 את ארגש פיטשטי, התופסת את המקום השלישי, יחד עם אולט — 13 נקודות.

● יוון: אולימפיאקוס פיראוס ניצחה באתונה את א.א.ק. — 0:1, בעוד שהאלופה, פנאתינאייקוס, נפרדה בלא שערים עם פ.או.א.ק. סלוניקי: בראש צועדת אופי מכרתים, עם 11 נקודות, ומקדימה בהפרש שערים את איראקליס עם משחק עודף. אופי גברה על אריס סאלוניקי — 1:3, ואיראקליס ניצחה את אפולון — 0:1.

● שוייץ: המוליכה, קבוצת נוישאטל, הביסה את לוקראנו — 2:7, במחזור ה־13. לנוישאטל 20 נקודות, ומקדימה בנקודה את גראסהופרס ציריך, שנוצחה בברן על־ידי האלופה, יאנגבויס — 1:0. לוזאן — בזל 3:4; בליאנזונה — שורדהפון 1:5.

בוקה — ריבר פלייט 0:1

קבוצת ריבר פלייט שזכתה בשבוע שעבר בגביע דרום אמריקה נוצחה במחזור ה־17 על ידי יריבתה המושבעת בוקה ג'וניור 1:0, את שער הנצחון כבש חורחה קומאס בדקה ה־69.

זה היה במחזור ה־17 בליגה הארגנטינית. ריבר הופיעה הפעם עם שחקני המילואים.

בראש צועדת קבוצת ניוולס אולד־בויס עם 22 נקודות לאחר שסיימה בתיקו 1:1 עם אסטודיאנטס לה פלאטה. היא מקדימה בנקודה שלוש קבוצות. לבוקה 20 נקודות ומדורגת שישית בטבלה.

בין יתר התוצאות: אינדפנדיינטה — דפורטיבו איטליאנו 0:1. סאן לורנצו — פלאטנסה 1:1. ראסינג קלוב — טמפרלי 0:1.

● נבחרת הכדוריד של צרפת ניצחה לראשונה בתולדותיה את צ'כיה 24:25 (13:13) במשחק שהתקיים בבראטיסלבה שבצ'כוסלובקיה.

● שחקני ארה"ב ניצחו בדארלינגטון בתחרות משולשת כשצברו 261.5 נקודות, לפני בריטניה 202.5 ונבחרת אירופה 195.

● קבוצת הכדורגל מאלמא זכתה באליפות שבדיה לאחר שניצחה 3:5 את גטבורג בסיכום שני משחקי ה"פליי־אוף".

ויקי לזרו, אנטמן לעכו, גומדר לר"ג

מאת ראובן חנניה

ויקי פריי, חלוץ בית"ר נתניה עבר אתמול לקבוצת הפועל לוד.

שוער הפועל תל־אביב, גיורא אנטמן עובר להפועל עכו מהליגה הארצית ויעקב גומדר שחקן בית"ר תל־אביב עבר לקבוצת הפועל רמת גן מהליגה הארצית.

העברות אלה בוצעו אתמול במשרדי ההתאחדות לכדורגל והמועברים יוכלו לשחק כבר בסוף השבוע.

שלמה גלזר צופה שינויים בצמרת ליגת האן.בי.איי.

שימו לב למילווקי־באקס!

חגיגת הכדורסל המתמשכת, המכונה "ליגת האן.בי.איי.", נפתחה בסוף השבוע. העונה החדשה מאופיינת בשוויון כוחות בין ה"גדולות" ובחילופי שחקנים. כולל כוכבים זוהרים.

בין הקבוצות. יש גם שינוי מגמה. הכוון של איזון הכוחות בליגה נעצר והעונה תהיה צמרת ברורה.

שאלת המפתח לאליפות השנה תהיה במנטליות. בגלל שוויון הכוחות תזכה הקבוצה שלא תישבר, ותהיה נחושה יותר ברצונה ובשאפתנותה ליטול את כתר האליפות. השנה ישנן מספר קבוצות שבניתוח הרכביהן אינן נופלות מבוסטון או מיוסטון. השאלה, אם הן מוכנות מנטלית לאליפות.

באזור המזרחי נראית בוסטון־סלטיקס כאלופה וראית. אישית, אני מטיל ספק בכך. הקבוצה אמנם חזקה ומנוסה מאוד, אך היא גם מזדקנת ופרשת מותו של לן ביאס, בגלל סמים, פגעה בה. בעייה נוספת של בוסטון, ואולי קריטית, היא בפציעתו של ביל וולטון. וולטון היה אחד הגורמים לזכייה באליפות בעונה שעברה. לשחקן זה יש קריירה ארוכה ועגומה של פציעות, ויכולתו לחזור גורלית מבחינתה של בוסטון להיאבק על התואר.

מילווקי מסוכנת

אסור, כמובן, לשכוח שבבוסטון משחק הטוב בשחקני האן.בי.איי., לארי בירד. אם מה שעולל ליריבותיה של בוסטון במשחקי־המבחן הוא מדד לליגה — קשה מאוד יהיה לעצור את הירוקים־לבנים, בדרך לאליפות נוספת.

מי שקוראת, ובגדול, תגר על בוסטון היא מילווקי־באקס, שכבר הצליחה לנצח את יריבתה בפתיחת הליגה — 105:111. מזה שנים ממתין הצוות המנצח של מילווקי לשחקן־ציר אמיתי שיביא את האליפות. העונה, כך נדמה לי, הוא בא. ג'ק סיקמה (2.12), שבע פעמים אול־סטאר במדי סיאטל, יחד עם טרי קאמינגס, מטובי ה"פורוורדס" בליגה וסידני מאנקריף ("איש הגומי"), מטובי ה"גארדים". ובניצוחו של מאמן־השנה, דון נלסון, יש למילווקי צוות ששווה אליפות.

גם הניו־ג'רסי נאטס בתנופה. בשנים האחרונות התגבש שם סגל נפלא שחסר רק שחקן־פינה "קטן", שקולע נקודות ורץ למתפרצת. השנה הובא לקבוצה אורלנדו וולריג' הנפלא משיקאגו, תמורת שלוש זכויות בחירה בעתיד. הבעייה של הנאטס מנטלית בלבד, כעוד שהפוטנציאל ישנו.

בלי פילדלפיה־76 אי־אפשר. קבוצה זו ביצעה מהפכה בהרכבה ונראית חזקה מתמיד. מוזס מלון נשלח לוואשינגטון, ובמקומו באו ג'ף רואלנד המעולה וקליף רובינסון. רוי הינסון, מטובי ה"פורוורדס" בליגה, הגיע מקליבלנד, תמורת הדראפט מספר 1. תוסיפו אליהם את מוריס צ'יקס, אנדרו טוני ואת צ'ארלס ("רכבת המשא") בארקלי, והרי לכם צוות נפלא. כראוי לזכור שהד"ר ג'יי, בעונתו האחרונה, רוצה מאוד אליפות וידרבן את הקבוצה למאמץ־על.

המומחים אומרים שבוסטון היא הטובה ביותר. אולי על הנייר. ההימור שלי שבמזרח תהיה העונה שנתה של מילווקי, כאשר בוסטון ופילדלפיה — חזק בעקבותיה.

יוסטון מועמדת

במערב אין חדש. מאזן הכוחות לא השתנה, ונראה שליוסטון־רוקטס לא קמו מתחרים קשים מדי. הקבוצה התבגרה וצברה נסיון והרושם שתחת "המטריה האווירית" של ענקיה, סמפסון ואולג'ואן, תזכה בליגה שלה.

הלוס־אנג'לס לייקרס עוברת חילופי משמרות, הותיקים פרשו, או עזבו, והקבוצה נחלשה. מג'יק ג'ונסון, סקוט וורטי, וכמובן קארים עבדול ג'אבר, בשנתו ה־40, ימשיכו לככב, אבל ספק אם זה יספיק.

הפוטנציאל במערב טמון, לדעתי, בפורטלנד. הבעייה שלה — מנטליות. זו קבוצה עם סגל השחקנים הטוב באן.בי.איי: סם בואי (2.15) כ"סנטר"; קיקי ונדוויי וולטר ברי כ"פורוורדס"; ג'ים פקסון וקלייד דרקסלר כ"גארדים". הם צריכים ויכולים להביא אליפות.

גם לדנבר־נאגטס, עם אלכס אינגליש, יהיה מה לומר העונה. התחושה שלי שפורטלנד תעניק קרב רציני ליוסטון והלייקרס על הזכות להתייצב בגמר נגד אחת מהשלוש: בוסטון — מילווקי — פילדלפיה.

ההימור שלי להשנה:

מילווקי־באקס מול יוסטון־רוקטס או פורטלנד.

אסור, כמובן, לשכוח שמדובר בעונה ארוכה, בה פציעה של כוכב עלולה לנפץ את התחזיות.

עוד דבר: צריך לזכור שבבוסטון־סלטיקס משחק לארי בירד!

ההולנדים נזכרו בקלדרון...

מאת יצחק אבידור, מיוחד ל"על המשמר"

אמסטרדם. — מדור הספורט של העתון ההולנדי "טלגרף", הנפוץ ביותר במדינה זו, הזכיר אתמול לקוראיו את... רוני קלדרון.

העתון עשה זאת בכתבה לצד תיאור המשחק המרתק שנערך שלשום בליגה ההולנדית בכדורגל, ובו גברה איאקס אמסטרדם על פיינורד רוטרדאם — 2:3.

העתון כתב: "כדורגלן איאקס בשנות השבעים. רוני קלדרון, מואשם בבראזיל על שאירגן רשת של הברחת סמים — הרואין וקוקאין — בשווי של 100 מיליון דולאר. הוא עומד בראש קבוצה של 15 איש".

המעניין הוא שהעתון ההולנדי כלל לא הזכיר שקלדרון, בן ה־34, הוא ישראלי והיה שחקן הפועל ת"א.

מאבקים של מרכז הטבלה

כדורעף

רק ארבעה מחמשת משחקי המחזור ה־8 בליגה הלאומית בכדורעף ייערכו הערב. מאבק חמוקר בין קבוצות הפועל כפר־סבא והפועל מטה אשר נדחה ל־15 בנובמבר מאחר שכפר־סבא טרם חזרה ממשחק הגביע־אירופה למחזיקות־גביע באמסטרדם, שם הובסה במוצאי־שבת ע"י ולתאוויר ההולנדית (3:0).

מאבקקצוות יהיה הערב ב־8.30 בתל־גיבורים בחולון כשקבוצת התחתית של אליצור ת"א תארח את הפועל המעפיל מהצמרת. לאליצור סיכויים אפסיים. ישפטו: מיקי ממרן ופטר טוביה.

קבוצת מכבי ת"א תתמודד בגימנסיה הרצליה בת"א (8) עם הפועל שריד/העמקים. מאבק שקול. ישפטו: גדי איזיקוביץ וגבי לוטן.

בחיפה: ייפגשו קבוצות מכבי חיפה והפועל העוגן (7). עדיפות ביתית לחיפנים. ישפטו גבי קראוס ונתנאל תרום.

האלופה, הפועל בתי"ם, ששבה אתמול עם נצחון מלוכסנבורג בגביע־אירופה לאלופות (0:3), תגבר, קרוב לוראי, באולמה על הפועל רמת־אביב (7). ישפטו: סמי ממרן ונסים יהב.

הטבלה

1. הפ. קרית־אתא	6	5:18	12
2. הפועל המעפיל	6	4:17	11
3. הפ. כפר־סבא	6	10:17	11
4. הפ. מטה אשר	5	1:15	10
5. שריד/העמקים	6	9:12	10
6. מכבי חיפה	7	18:9	9
7. הפועל העוגן	6	14:6	8
8. הפועל בתי"ם	5	10:10	7
9. הפ. רמת־אביב	6	16:7	7
10. מכבי ת"א	6	17:6	7
11. אליצור ת"א	7	21:8	7

הנבחרת יוצאת להולנד

כדוריד

מאת יוסף חכם

נבחרת ישראל בכדוריד יוצאת הבוקר להולנד לטורניר 6 ארצות.

עם הנבחרת יוצאים השחקנים: ישראל פלטה (הפועל פתח־תקוה), יוסי סאמט, יואב דרוקר (קפטן), עדי כנען, דוד עמר (מכבי ראשון־לציון) דן סומך, יורם זלינגר, אמיר גרא (הפועל רמת־גן), אליעזר ורד, דורון דייז, זיו קושניר, איזי רפאלי (הפועל ראשון־לציון), אהוד גלבוע, מרון רובינשטיין, דן בלדר (מכבי רחובות) ודורון אלינב (מכבי ארזים ר"ג).

מאמן הנבחרת איגור ביאליק. מנהלה שלמה פוזנר, הפיזיותרפיסט משה צלניקר וראש המשלחת אילן אלון.

הנבחרת תתמודד מחר עם איסלנד, מחרתיים עם הולנד ביום שישי עם נורווגיה, בשבת מול ארצות־הברית וביום ראשון עם הולנד הצעירה.

מיחיץ' מגיש תוכניות

כדורגל

מאת ראובן חנניה

המאמן הלאומי מיליאנקו מיחיץ' הגיש אתמול תוכנית עבודה לנבחרת הלאומית ולנבחרת העתודה.

זה היה אתמול במהלך ישיבת הועדה המקצועית של ההתאחדות לכדורגל. בחודש נובמבר תתאמן הנבחרת הלאומית שלוש פעמים וזה יכלול גם משחק נגד נבחרת קפריסין.

נבחרת העתודה תתאמן ארבע פעמים ואף היא תקיים משחק נגד העתודה של קפריסין.

בחודש הבא מתוכננים לנבחרת הלאומית שני אימונים ומשחק בינלאומי נגד נבחרת שווייץ.

נבחרת העתודה תתאמן בחודש הבא שלוש פעמים. מיחיץ' אמר עוד כי ירבה לבקר באימוני הקבוצות ובמשחקי הליגה כדי לעקוב מקרוב על יכולתם של שחקני הנבחרת. הוא יהיה במגעים ישירים עם מאמני הקבוצות ויתרשם משיטות האימונים שלהם. כמו כן מתוכננת פגישה בסוף החודש הבא בין מיחיץ' ובין מאמני הקבוצות של הליגה הלאומית.

המאמן החדש יגיש תוכנית עבודה נוספת בחודש ינואר שתהיה עד חודש יוני.

הועדה המקצועית של ההתאחדות לכדורגל קיבלה אתמול גם דו"חות ממחנה האימונים של נבחרת הנוער בגרמניה ושל נבחרת הנערים שהיתה בשווייץ.

ליגה אזורית

בגליל — יש גשם ושערים

משחקי הסיבוב הראשון בליגה האזורית בכדורגל בגליל־העליון נערכו בתחילת השבוע.

התוצאות: להבות/שמיר — טובה 1:10; עמיר — דישון 1:5; קצרין — כפר־בלום 2:4; נאות־מרדכי — כפר־הנשיא 3:4; קרית־שמונה — מרגליות 0:1; הגושרים — רג'ר 10:22.

דוד שוייצר עדיין אופטימי על־אף הכשלונות

האוהדים יכולים להיות שקטים — ולסמוך עלי

הרחקות, פציעות ושיבוץ קשה גרמו לפתיחה הגרועה של הפועל ת"א ★ הצעירים עושים יותר מדי שגיאות ★ לא נכשלתי ברכש ★ אלה שטוענים נגדי רוצים לנגח

"שלושת האסים" של הפועל ת"א, שיחזרו בשבת: ניסים שבתאי לוי, אלי כהן ומוריס ז'אנו

מאת יצחק ויסהוף

דומה כי דוד שוייצר, מאמנה של הפועל ת"א, אלופת המדינה בכדורגל. הוא אחד המאמנים "המחוננים" בליגה הישראלית. שוייצר אינו צריך קבלות על הצלחות. ארון הגביעים שלו עמוס בתוארי אליפות וגביעי המדינה. אולם המיקום העכשווי של הפועל ת"א. בתחתית הטבלה (15), ללא נצחון ליגה אחרי שישה מחזורים, מעורר תהיות רבות. בעיקר אצל אוהדי הקבוצה. השואלים עצמם: האם שוייצר נכשל והיכן?

אכן, להפועל ת"א זומן שיבוץ קשה בפתיחת העונה. כאשר ארבעה מבין שבעת המשחקים נערכו מחוץ לבלומפילד. משחק דרבי בתחילת העונה זה לא מ"מאתגבצי" של מאנו והמיוחד לא של דוד שוייצר. גם פציעות והרחקות לא תרמו ליכולת הקבוצה וכך נקלעה בתחתית.

— דוביה. יש לך מילה טובה לאוהדי הקבוצה?

● שוייצר: יתחיל להיות טוב יותר. גרוע יותר לא יכול להיות. במשחק ההפסד בנתניה ישבו על הספסל שישה שחקנים שלא יכלו לשחק מסיבות שונות. כבר בשבת הקרובה יחזרו אלי כהן ומוריס ז'אנו להרכב. יש להפועל ת"א עוד כמה שחקנים פצועים. אולם במשך השבוע נראה מי כשיר ומי לא. נרכיב את הבריאים ונקווה לטוב. אם כל השחקנים יהיו בכושר נעבור את התקופה הקשה. נקלענו למצב גרוע. כיום משחקים בקבוצה שחקנים חסרי־נסיון. עושים שגיאות ומפסידים.

דמעות בעיניים

— גם כשמספידים רואים לעתים נקודת־אור; האם יש באלו בדם־על ת"א?

● שוייצר: קודם־כל עובדה המעודדת אותי היא שלשחקנים חשוב מה שקורה בקבוצה. בתום משחקים אני רואה אותם עם דמעות בעיניים. החברה לא מתפרקים. בוכים וממשיכים. זו תופעה בריאה.

— עובדה בולטת נוספת היא שמשה סיני מצטיין אולם לקבוצה לא הולך.

● שוייצר: סיני מסכן. הוא מצטיין. אך אין לו עם מי לשחק. כל השחקנים המצטיינים. היכולים לשחק איתו, מחוץ להרכב. כיום עליו לשתף־פעולה עם שחקנים צעירים המתקשים להבין אותו כראוי. חבל שאנו מבזבזים תקופה טובה של משה סיני על הפסדים. אך זה כדורגל. אין לי תירוצים. כשיחזרו כולם יהיה טוב.

— האם אתה יכול להבטיח נצחון כבר בשבת?

● שוייצר: כאשר ההרכב יתייצב נגיע לתוצאות. אינני יכול להבטיח נצחון כבר בשבת הקרובה, אך אני בטוח שהנצחונות יבואו בקרוב. רק שהאוהדים ירגעו, סמכו עלי.

— האם לאחר זכיה באליפות יש ירידה במתח?

● שוייצר: כנראה שזה כך. חלה ירידה בכושר השחקנים ולדעתי זה טבעי.

רוצה את פיזנטי

— טוענים כי נכשלת בבחירת שחקני רכש?

● שוייצר: לדעתי הטענות כלפי על כשלון בבחירת שחקני־רכש הן מגמתיות. המטרה היא לנגח אותי. ברצוני להבהיר כמה דברים. האם זנורי, שנפצע כבר במחזור השני של הליגה, שיחק מספיק משחקים כדי לומר שנכשל? האם מיקי בקשיטריה שכמעט שלא שיחק ולא התאמן בשנה שעברה הוא כשלון והוא לא הבקיע עד כה. אך אני בטוח שיבקיע רשתות רבות בליגה. אריה אלסר חזר לאחר שלא הסתדר איתי בעונה שעברה. ראיתי שהוא חסר והיה לי אומץ להחזירו. כיום אני מחפש עוד שחקן טוב, ואני מקווה כי יהיה זה דוד פיזנטי. שחקן מנוסה המסוגל לשחק במספר תפקידים. הוא יוכל ללא ספק לעזור לקבוצה.

— התחלופה בצמרת הליגה הלאומית מוכיחה משהו?

● שוייצר: העובדה שכל שבוע ישנה קבוצה אחרת בפיסגה זה טוב. הדבר מוכיח כי הרמה פחות או יותר שווה. כל קבוצה שחסר לה שחקן־מפתח מתקשה להבקיע. תראה את מכבי חיפה. ללא ברוך מימן. למכבי חיפה היו משחקים קלים, ולא הצליחה: 0:0 נגד בית"ר נתניה והפסד 0:1 בבית להפועל לוד. האם מישהו "החך" אותם זו ליגה. פעם משחקים נגד יריבות קשות, ופעם נגד קלות. למזלנו שיחקה הפועל ת"א עד כה נגד קבוצות חזקות. בית"ר ירושלים ומכבי חיפה שיחקו ארבעה משחקי בית משישת המשחקים הראשונים. ותראנה נגד מי. זו עוד סיבה המעודדת אותי.

— האם יש בכל זאת קבוצה מסויימת שהפתיעה אותך?

● שוייצר: הכל היה צפוי. אולי הפועל פ"ת הפתיעה אותי. רק לאחר 13 מחזורים נהיה חכמים יותר. כשהקבוצות יעברו את התחרך נדע היכן כל אחת עומדת.

— כשאתה אומר הפועל פ"ת, אולי מכין אליבי לשבת?

● שוייצר: הפועל פ"ת — קבוצה טובה. רואים את זה לפי התוצאות שהשיגה. האם לנצח את הפועל כפר־סבא זה צחוק? קבוצה צעירה הבנויה היטב. אינני צריך להכין אליבי לפני אף משחק. אני רק מציין עובדות.

ברי: לא נדרשה עוד שהפלשתינים ישתקעו בלבנון

ביירות. — מנהיג השיעים נביה ברי הזהיר את אש"ף כי ימנע מהפלשתינים להשתקע בלבנון — מוסר העתון „אל נהאר".

„אנו תומכים בעם הפלשתיני ובהתנגדות ובכל צעד שיחזיר להם את זכויותיהם, אך אנו לא נסכים לכך שהם ישתקעו בלבנון, שהרי השתקעותם בלבנון תביא במוקדם או במאוחר לכך שהפלשתינים יוותרו על חלקם בפלשתין.

„ראינו בצער רב כיצד כתוצאה מהתקפה ישראלית אחת נסגרו המשרדים הפלשתיני והמנהיגים גורשו ואף מדינה ערבית לא העזה להציע להם אכסניה. אנו בדרום נשאנו בעול של הפלשתינים מאז שנת 1948, ולא רק משנת 1982. מעתה ואילך אנו לא נעבור בשתיקה על שום הודעה או הצהרה בנוגע להתנגשויות בין „אמל" לפלשתינים, שכן קיווינו, כי יתעורר מצפונם של הגורמים השונים הפועלים בזירה. (ע'מ)

„צפוייה מתקפה סורית על הנוצרים בלבנון"

מקורות המקורבים לסמיר ג'עג'ע צופים כי סוריה תבצע פעולה צבאית רחבה נגד המתנגדים למרותה באזורים המורחים במשך חודש זה לאחר שתוכשר האווירה האזורית והבינלאומית המתאימה לביצוע הפעולה — כך מוסר העיתון „אלקבס" הכוויתי.

מקורות אלו גורסים כי המידע אשר הגיע אליהם אינו מותיר מקום לספק, כי ההנהגה הסורית קיבלה החלטה בנדון, וכי כ־100 טנקים סוריים כבר נכנסו לשטח לבנון בימים האחרונים בצפון ובבקאע.

ממורח ביירות נמסר כי כוננות כללית הוכרזה בשורות הכוחות הלבנונית. (ע'מ)

יעקובי יוזם דיון על הנחת המסילה לאילת

„ועדת ההיגוי לתיכנונה ופיתוחה של אילת תתכנס בקרוב לדיון על הדרכים להקדמת סלילת מסילת הברזל לאילת ולפיתוח של נמל־התעלה בעיר, שאליו תחובר המסילה" — אמר שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי, יו"ר ועדת ההיגוי לפיתוח אילת, בפגישה עם נציגי הנגב ואילת במשרדו.

לדבריו, הקמת „נמל התעלה" תשחרר 4.7 ק"מ של חוף באילת, ותאפשר פיתוחה של התיירות בעיר ותקטין את זיהומו של המפרץ.

השר יעקבי אמר שקשירת מסילת הברזל לנמל התעלה, תאפשר הובלת מטענים מהדרום לצפון ולהיפך ותגביר את ההשקעות בנגב ובאילת, באורח דרמטי.

לדבריו, ישנן הצעות של משקיעים פרטיים למימון רוב ההשקעה ברכבת.

שר הכלכלה מסר עוד, כי תוך כחודש יושלם „תיק המכרז" לפרוייקט הגדול שיוקם על שטח נמל התעופה הנוכחי באילת. הפרוייקט יכלול מרכז מסחרי, בתי מלון ובתי מגורים. השטח יתפנה עם העברת נמל התעופה לעין עברונה שמצפון לעיר. (שע"ה)

עיריית בני־ברק מסכימה להקמת מחלף בתחומה בתנאי שיסגר בשבת

עיריית בני ברק תומכת בהקמת מחלף על־ידי מע"צ בצומת „גהה־קוקה קולה", כדי לשפר את זרימת התנועה בדרך סואנת זו, אך היא מתנה זאת במניעת חילול שבת וחג בקטע שבתחום שיפוטה. כך החליטה מליאת הוועדה המקומית לתיכנון ובנייה.

מזכיר העירייה ודוברה, אברהם טטנבוים, מסר כי בניגוד לפירסומים בעניין זה, הרי היוזמה למיחלף באה דווקא מצד העירייה, במטרה להקל על המצב בקטע עמוס זה.

לוועדה המקומית הוגשו שתי התנגדויות האחת — מטעם חב' „קוקה קולה", הסמוכה לצומת זה, בנימוק שהתוכנית תגרום לרעש וללכלוך במפעל ולפגיעה בקרקע. התנגדות שניה היתה של דיירי הסביבה, שטענו כי הקמת המחלף מהווה מטרד ופוגעת באיכות הסביבתית.

בעקבות זאת הוקמה ועדה מצומצמת ובראשה ראש העיר, הרב משה אירנשטיין.

מסקנות הוועדה היו — לעגן בתקנות התוכנית אמצעים פיזיים נגד מטרד הרעש לביה"ס ולמפעל, לבקש ממשרד התחבורה מענק לפיתוח רשת הכבישים הגובלים בצומת, לדאוג שהמיחלף, בקטע הרחובות (השומר) ובירנבוים שבתחומי בני ברק, יסגר בשבתות (בחגי ישראל). הוועדה גם קבעה, שסגירת הקטע בשבתות ובחגים צריכה להיות מעוגנת בחוק.

ביהמ"ש העליון אישר פיטוריה של עובדת עת"א שנהגה לאחר

נשיא בית המשפט העליון השופט מאיר שמגר קיבלה את ערעורה של עיריית תל אביב על החלטת בית הדין למשמעת של עובדי העירייה שלא לפטר עובדת בעיריית תל־אביב שהורשעה באיחורים חוזרים ונשנים לעבודה.

העובדת רחל דיאמנט הורשעה בבית הדין למשמעת של עובדי עיריית ת"א על איחורים לעבודה ללא קבלת רשות וללא סיבה מוצדקת במשך 10 חודשים. כן הורשעה באי מילוי הוראות הממונים עליה בקשר לעבודתה במשרד ובאי מילוי הוראה למלא מקומה של עובדת שנעדרה.

בית הדין קבע כי על אף דעתו שהעונש ההולם במקרה זה הוא פיטורין, נראה היה לו כי אין ליישם זאת לגבי העובדת, משום שהממונים עליה לא הזהירו אותה ולא התרו בה על התנהגותה. לפיכך גזר עליה בית הדין עונש פיטורין מותנה למשך 3 שנים וכן הפקעת חלק ממשכורתה למשך חצי שנה.

עיריית תל אביב ערערה על קולת העונש. השופט שמגר קבע כי לא היה מקום למסקנה שהעובדת לא הוזהרה, משום שהיא כבר הורשעה בעבר בעבירת משמעת. זה היה צריך לשמש עבורה אות אזהרה. (עתי"ם)

אחותה של מריה סלפק, הנרייטה, מוחה בפני הנציג הסובייטי לוועידת בטחון אירופה, הנערכת עתה בוינה — על הסרוב [illegible] נתקלת אחותה – אשתו של ולדימיר סלפק – לבקשות ההגירה שלה ושל בעלה. (צילום א.פ.)

אינסה פלורובה — מחר לארץ

(המשך מעמוד ראשון)

יציאה. בני המשפחה נפרדו בהתרגשות מחבריהם וקרוביהם בנמל התעופה של מוסקווה, לפני שעלו על מטוס „אירופלוט" בדרכו לווינה.

פלורובה ביקשה אשרת יציאה לישראל במארס שעבר. היא קיבלה רשות לצאת, אבל רצתה שגם בעלה ובנותיה יצטרפו אליה.

בחודש שעבר, כמה ימים לאחר ועידת הפיסגה ברייקיאוויק, הסירו השלטונות הסובייטיים את ההגבלה וכל המשפחה קיבלה אשרות יציאה.

קבלת־פנים

נציגים של ארגונים ישראליים ואוסטריים־יהודיים, וכן ידידים החיים כיום במערב גרמניה, קידמו את פניהם של אינסה פלורובה בת ה־37, בעלה ויקטור פלורוב ושתי בנותיהם, כאשר הגיעו לנמל התעופה של וינה.

פלורובה אמרה לעתונאים: „מאושרים מאוד שהגענו הנה ושאנו חופשיים לנסוע עתה לישראל".

כאשר נשאלה אם היא מדברת עברית, השיבה בעברית: „בשנה הבאה בירושלים".

סבלם של אסירי ציון ומסורבי העלייה בבריה"מ ובני משפחותיהם בישראל, הועלה במסיבת עתונאים רבת משתתפים, שנערכה באולם הקהילה היהודית בווינה, מטעם המועצה הציבורית למען יהודי בריה"מ בישראל.

במסיבה, בה השתתפו למעלה מ־60 עתונאים ונציגי התקשורת מכל העולם ועתונאים מישראל, גוללו אסירי ציון לשעבר ובני המשפחות מישראל את מאבקם הממושך.

מיכאל שירמן אמר אמש, כי אחותו אינסה פלורובה ובעלה יגיעו לישראל מחר.

בראיון בתוכנית „היום הזה" ב„קול ישראל" אמר, כי הוא שוחח עמהם טלפונית ומצבם טוב. לדעתם, נסיעתו של שירמן לרפואויה ופנייתו של ד"ר רוברט גייל, סייעו ליציאתם מבריה"מ.

הוא הוסיף, כי אחרי שאחותו תגיע היא תעבור סידרת טיפול של כיוון רקמות, ולפי התוצאה רופאו בבריה"מ „קפלן" יחליט על הניתוח שלו.

„לאן נעלם וענונו?"

(המשך מעמוד ראשון)

אתמול הסתגרו הוריו של מוטי, מזל וסלומון וענונו, בביתם. האב לא הגיע לשוק כדי לפתוח את הדוכן לתשמישי קדושה הנמצא בבעלותו. השכנים אמרו, כי ההורים מתאבלים על הבן כאילו מת — גם משום שהתנצר וגם משום שמכר סודות מדינה. אחד השכנים אמר: „מסכנים, דווקא הם, המשפחה הכי ישרה והכי דתית בשכונה. הבן הכתים אותם לכל החיים. בשבילם הוא לא קיים יותר".

משלחת בפאריס

ביוני 1984, במסיבה בפאריס, היה מרדכי (מוטי) וענונו פחות לחוץ מאשר עתה. יחד עם עוד 20 סטודנטים השתתף או במשלחת התאחדות הסטודנטים בישראל — בראשותו של היו"ר דאז, יוסי שפרלינג — שהוזמנה לביקור בצרפת כאורחת אירגון הסטודנטים היהודים בצרפת.

חברי המשלחת נדהמו בשבועות האחרונים כאשר ראו את תמונתו של וענונו מתנוססת על גבי העיתונים. שי רימון מאוניברסיטת תל־אביב, שישן עמו באותו חדר במלון במשך שבועיים, טוען: „וענונו היה מסוגר, מופנם. הוא לא דיבר שום דבר על חייו, משפחתו וכו'. אך דיעותיו הפוליטיות היו גלויות לכל ולא הסתירן". לשאלת המניעים טוען שי רימון „לא כסף, אך גם לא אידיאולוגיה. נראה שמשהו העביר את מוטי על דעתו אם החליט לעשות צעד שכזה".

אירית מזרחי: „מוטי היה הכי שקט וביישן מכל הקבוצה. אבל אני זוכרת שידע להצביע על מקום ששם כדאי היה יותר להחליף דולרים. לא נראה לי שיצר קשר עם מישהו ואף אחד לא הצליח ליצור קשר עמו".

לא ייתכן שזה מחבל

חברי ועדת החוץ והביטחון של הכנסת חיוו אתמול בערב את דעתם על פרשת וענונו, בראיונות בתוכנית „מבט" בטלוויזיה.

ח"כ אהרון הראל (המערך): „זה לא מקרה פוליטי. אין פה שום עניינים שחייבים דיון פומבי. צריך להשאיר לרשויות המוסמכות לטפל באופן שקט. כאשר מדינת ישראל תחשוב שהגיעה העת לפרסם הודעה לציבור, היא תודיע זאת. אבל לא על־ידי הסקרנות של הציבור והרצון הבלשי. הנושא צריך להיות נדון קודם כל בקבינט ובוועדות שונות לענייני ביטחון. ואם יהיה מצב של סיכון בטחוני — ועדת החוץ והביטחון ולא מסגרת אחרת, תצטרך לטפל בזה".

ח"כ יוסי שריד (ר"צ): „מה וענונו הוא בוגד. כבוגד הוא צריך לבוא למשפט. לא כל כך איכפת לי איך מביאים אותו. המשפט צריך להתנהל בדלתיים סגורות".

שביעות רצון ממימון

(המשך מעמוד ראשון)

כזכור, בדיקה בנושא פרויקט „הלביא" בעת שסייר בישראל לפני מספר חודשים. מסקנתו לגבי העלות של כל מטוס נאמדה בכ־22 מיליון דולרים לכל מטוס שייוצר כאן, סכום שהוכח כשגוי ומגוזם.

בעוד כחודש ימים אמור משרד־הביטחון לקבל באופן רישמי את דו"ח הוועדה המיוחדת שהקים הסנאט האמריקני לבדיקת עלויות „הלביא".

המימשל האמריקני יציג כפי הנראה לשר־הביטחון, יצחק רבין הצעה לחלופה ל„לביא" שתוכל כבנייתם בארץ של מטוסים משופרים, שתשולב בהם האוויוניקה של ה„לביא".

בינתיים נמסר מהתעשייה האווירית, כי המראת הבכורה של אב הטיפוס הראשון למטוס הלביא בתוך שבועות וייתכן שעוד בחודש נובמבר.

יותרו השתלות לב בישראל

(המשך מעמוד ראשון)

הרבנות הראשית מוסיפה, כי המקובל בעולם הרפואה, כזאת דורשת תנאים עיקריים כמו ידיעה ברורה של סיבת הפגיעה, הפסקה מוחלטת של הנשימה הטבעית, הוכחה קלינית מפורשת שגזע המוח אכן הרוס והוכחות אובייקטיביות על הרס גזע המוח בבדיקות מדעיות מוסמכות — וכן הוכחה שהפסקת הנשימה המוחלטת ואי פעולת גזע המוח נשארים בעינם לפחות 12 שעות, תוך כדי טיפול מלא ומקובל. מועצת הרבנות הראשית, שעיינה בהצעת רופאי המרכז הרפואי הדסה בירושלים בדבר קביעת המוות, מצאה כי היא יכולה להיות מקובלת על פי ההלכה, אם תתווסף לה בדיקה אובייקטיבית מעולה של גזע המוח. לפיכך מוכנה מועצת הרבנות הראשית לישראל להתיר השתלת לב בנפגעי תאונה במרכז הרפואי הדסה בירושלים, בתנאי שישותף נציג הרבנות הראשית כחבר מלא בצוות הקובע את מות התורם ונתן הסכמת־מראש בכתב של התורם או של משפחתו למתן תרומת הלב.

כן תוקם ועדת־מעקב עליונה מטעם משרד הבריאות בשיתוף עם מועצת הרבנות הראשית לבדיקת כל מקרי השתלות הלב בישראל. עד לקבלת תנאים אלה אין עדיין שום היתר לביצוע השתלות לב בישראל — קובעת מועצת הרבנות הראשית.

סיפוק במשרד הבריאות

שרת הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו והנהלת משרדה קיבלו אמש בברכה את החלטת מועצת הרבנות הראשית לישראל, בנוגע לקביעת המוות לצורך ביצוע השתלות־לב.

מנכ"ל משרד הבריאות פרופ' דן מיכאלי מסר לרבנים הראשיים, כי עתה יקיים שורת התייעצויות על כל סעיפי החלטת הרבנות, כדי לגבש את הדרכים למימושם. בהסכמת הרבנים ומנכ"ל משרד הבריאות הוחלט, כי ההתייעצויות בין הרבנות הראשית ובין הנהלת משרד הבריאות תימשך במטרה למצוא פתרונות.

סיפוק ברמב"ם

רופאים בכירים במרכז הרפואי רמב"ם בחיפה, שבו בוצעו השתלות לב, הגיבו בסיפוק תוך הסתייגות על החלטות מועצת הרבנות הראשית בקשר להשתלות לב.

בשיחה עם כתב עתי"ם בחיפה מאיר שושני, ציינו הרופאים כי אישור לתרומות לב להשתלה גורר אחריו ממילא אישור לתרומות כבד, כליות וקרניות; זאת מאחר וסדר הוצאתם של אברים חיוניים אלה לצורך השתלה מתחיל מהוצאת הלב ונמשך להוצאת הכבד, הכליות והקרניות. לכן כל מה שמתאים להוצאת לב מגופו של התורם לצורך השתלה, מתאים להשתלות כבד, כליות וקרניות.

הרופאים הטעימו, כי לאחר הוצאת הלב מהגוף, אין עוד כל סיכוי או סיכוי לחיים ומכאן שממילא ניתן יהיה להשתמש בכבד, בכליות ובקרניות.

חוגים רפואיים בכירים אמרו עוד, כי סוגיית הסכמת התורם (או בני משפחתו) לביצוע תרומות האברים לאחר המוות, מעוגנת היטב בחוק האנטומיה והפתולוגיה, ואין בהתייחסות הרבנות הראשית לסוגיה זו כדי להוסיף ולגרוע ממנה. עתה מתאימים הרופאים להנחיות של משרד הבריאות לביצוע השתלות הלב, שלדעתם תואמות את השתלות האברים האחרים, אף כי הרבנות הראשית נדרשה לפסוק הלכה בסוגיית השתלת הלב.

החרדים מתנגדים

בית הדין של העדה החרדית בירושלים, מתנגד להשתלות לב ותוקף את הרבנים הראשיים על החלטתם להתיר השתלות לב בתנאים מסויימים.

בית הדין התכנס אמש ופירסם פסק דין, הפוסל את החלטת הרבנים הראשיים. בפסק הדין אומר אב בית הדין של העדה, הרב יצחק יעקב וייס, כי „הוצאת הלב והכבד מגוף המושתל, בו בזמן שעוד עשוי [illegible] באברים אלה ימים ושנים, מהווה רצח בפועל". בפסק הדין [illegible] את הרבנים הראשיים „פורצי גדר" וקורא לציבור [illegible] למנוע מימוש ההחלטות להשתלת כבד ולב.

ובימים הקרובים צפויות פעולות מחאה שונות בנושא זה. מזכיר העדה החרדית, הרב יוסף שיינברגר אמר [illegible] בירושלים, כי העדה החרדית מתכננת פעולות מחאה [illegible] החלטתו של הרב הראשי לשעבר שלמה גורן להתיר [illegible]

אסד ינסה להשיג שחרור בני הערובה לפני כנס שרי השוק

כדי לסכל הטלת סנקציות אירופית על סוריה ■ בלגיה מחזירה שגרירה מדמשק ■ הולנד תומכת בנקיטת צעדים כפי שהציעה בריטניה ■ „וושינגטון פוסט": „כניעה מבישה של צרפת"

מאת ארנון יפה, כתבנו בצרפת

פריז. — ממשלת צרפת עדיין תולה תקוות בסוריה להשיג למענה את שיחרור שבעת בני הערובה שלה, אך חוששת שמא תצא מקופחת. מהלכות שמועות, כי שני בני ערובה צרפתים נמסרו לידי ראש המודיעין הסורי בלבנון גנראל גאזי כנעאן לתקופת מעבר במטה הכללי הסורי בבקעה, לפני שיחרורים.

הטלוויזיה עדיין מציגה את צילומי שבעת בני־הערובה במהדורות החדשות כסימן לכשלון צרפתי. הצרפתים סבורים, כי אסד יעשה הכל להשיג את שיחרור בני הערובה הצרפתים לפני ה־10 בנובמבר, כדי לסכל הטלת סנקציות אירופיות על דמשק בכינוס שרי השוק האירופי בלונדון.

שר התחבורה פייר מגרי רמז אמש ברדיו „אירופה 1", כי צרפת תסכל סנקציות נגד סוריה כי יש לה אינטרסים משלה במזרח־התיכון. הוא תיאר את היוזמה הבריטית לניתוק היחסים עם דמשק כמיועדת לצרכי פנים, משיקולי בחירות.

איש עסקים סורי, עומרן אדם, שנשא ונתן עם הצרפתים על מלווה מיליארד דולר לסוריה, אמר בראיון ב„ליברסיון", כי צרפת עיכבה את יישום הסיוע הכלכלי ואסד הפעיל את כובד משקלו לשיחרור כל בני הערובה כדי לקדם את הזרמת הסיוע.

אך אחרי השיחרור המסתורי של בן הערובה האמריקני בביירות מתחת לאפם של הסורים, מטילים פה ספק בסמכותו ובכוחו של אסד להוציא מ„חיזבאללה" את בני הערובה הצרפתים.

העתונים כתבו אתמול, כי צרפת הימרה על סוריה כמי שבלעדיה לא יתכן להשיג את שיחרורם, אך יתכן שהיה זה הימור על סוס צולע.

„כניעה מבישה"

העיתון „וושינגטון פוסט" האשים אתמול במאמרו הראשי את ממשלת צרפת ב„כניעה מבישה" לסוריה וכנראה גם לאיראן, במאמץ להפסיק את הפיגועים החבלניים בפאריס.

העתון טוען לפי ידיעות בעתונות ממקורות רשמיים שונים כי ראש הממשלה ז'אק שיראק וממשלתו הציעו נשק או עיסקות פיננסיות לסוריה, וכנראה גם לאיראן, בנוסף על טיפול פושר בטרוריסט הלבנוני ג'ורג' עבדאללה.

„אין אנו זוכרים דוגמא בולטת יותר של בגידה בידיד נאמן וחוסר נאמנות למאבק נגד סכנה משותפת כמו המעשה הצרפתי האחרון", אומר העתון.

ממשלת צרפת, מצידה, הכחישה ידיעות על עיסקה לשחרורו של עבדאללה.

שר הפנים שארל פאסקה אמר בראיון לעתון „פיגארו", כי לא היתה עיסקה ועבדאללה יועמד לדין כמתוכנן.

בלגיה מחזירה השגריר

בלגיה הורתה לשגרירה בסוריה לשוב להתייעצויות, לקראת השיחות שינהלו בשבוע הבא שרי החוץ של השוק האירופי המשותף על הקשרים עם סוריה.

שרי השוק עומדים לדון ב־10 בנובמבר, בפגישתם בלונדון, בבקשה בריטית לנקוט עיצומים נגד סוריה על מעורבותה בנסיון להבריח פצצה למטוס אל־על.

הולנד קראה אמש לכל מדינות השוק האירופי לאשר גישה משותפת על נקיטת צעדים נגד סוריה.

דובר משרד החוץ ההולנדי אמר, כי השר הנס ואן דן ברוק יביא לוועידה בלונדון, רעיונות העולים בקנה אחד עם ההצעות שהעלתה בריטניה בשבוע שעבר בלוכסמבורג.

F־16 לשירות מבצעי במצרים

מאת עוזי מחנימי, כתב „על המשמר"

לונדון. — מטוסי האף־16 אשר הגיעו בחודש שעבר למצרים, יוכנסו לשרות מבצעי בתחילת השנה.

מפקד חיל האוויר המצרי, גנרל חילמי, מסר על כך בגליון האחרון של השבועון „אל מיסבה".

הוא אמר, כי בשנה הקרובה יוכנסו לשימוש מבצעי מטוסי ביון.

ממציא הקוביה ההונגרית, פרופ' ארנו רוביק, מגיע ללונדון, כדי להציג שם את הפטנט החדש שלו המכונה „הקסם של רוביק". (צילום אי. פי.)

800 מיליון דולר יפסידו השנה חברות התעופה הגדולות

מונטריי. — חברות התעופה הבינלאומיות הגדולות צפויות השנה להפסדים עד 800 מיליון דולר.

מנכ"ל ההתאחדות הבינלאומית להובלה אווירית (יאט"א), אמר שההפסדים הצפויים, אחרי רווחים צנועים אשתקד ולמרות צמצום ההוצאות לדלק, נגרמים גם בשל איומי הטרור, התלשות הדולר והאסון הגרעיני בצ'רנוביל.

הדברים נאמרו בפתיחת הועידה השנתית של יאט"א, ארגון שבו מאוגדות 147 חברות תעופה.

ירידת ערך הדולר ייקר לאמריקנים את הנסיעות לחו"ל; צ'רנוביל וכן הטרור, הפחידו אנשים רבים מלבקר באזורים שונים באירופה.

קומוניסטים איטלקים למען יהודי בריה"מ

מאת אהרון ניר, כתב „על המשמר" באיטליה

רומא. — „לא עברה פגישה אחת עם המפלגה הקומוניסטית הסובייטית בה לא העלינו בעיית היהודים בבריה"מ" — אומר אנטוניו רובי, חבר הנהלת המפלגה הקומוניסטית האיטלקית, אשר יחד עם ג'ורג'ו נפוליטאנו ענו לשאלות עתונאים עם שובם מביקורים בישראל ובקאהיר.

נפוליטאנו אמר, ששר החוץ פרס הביע בפניו דברי הערכה לפק"י על מחוייבותה הרבה בעניין היהודים בבריה"מ.

נפוליטאנו הרגיש את קבלת הפנים הלבבית שערכו לו הגורמים הפוליטיים בישראל עמם נפגש.

רעולי־פנים שרפו בית כנסת ברומניה

וינה. — אלמונים עם מסכות על פניהם, שרפו בית כנסת בעיר בוטושאני שבצפון רומניה.

בשיחה טלפונית מבירת רומניה אמר דובר השגרירות הישראלית בבוקרשט, כי התקפה על בית הכנסת בוצעה ביום שישי. בית הכנסת הוצת ונשרף לחלוטין.

נמסר, כי שניים או שלושה אנשים עם מסכות על פניהם [illegible] את שומר בית הכנסת. לא ברור [illegible] בית הכנסת באש.

לפי הראות, זו התקפה [illegible] האנטישמית הקשה ברומניה מאז מלחמת העולם השנייה.

[illegible] אמר, כי בית הכנסת שנשרף [illegible] גדול יותר [illegible]

הגנבים תוך כדי פעולת הביזה.

בעיירה בוטושאני מתגוררים קרוב ל־50 יהודים, שארית מקהילה קודמת של 23 אלף.

נשיא הקהילה היהודית בבוקרשט, [illegible], מסר לסוכנות הידיעות הצרפתית, כי הגנבים חדרו בלילה לבית הכנסת ובו נגנבו חפצי דת יקרים.

הם נטלו עמם מנורות יקרות [illegible] ולאחר יציאתם פרצה דליקה בבית הכנסת [illegible]

[illegible] לא ידע לומר אם הדליקה נגרמה בזדון, [illegible] (ע.א.ג.ד.)

שתיים מהאחיות האנגליות, אשר גורשו מסעודיה, לאחר שנתפסו בשתיית אלכוהול במסיבה בריאד. (צילום אי.פי.)

ג'ייקובסון (מזוקן), בן הערובה האמריקני ששוחרר בהגיעו לוייסבדן במערב־גרמניה (צילום: אי.פי.)

מאבק צמוד צפוי היום בבחירות לקונגרס האמריקני

וושינגטון. — הנשיא רייגן המשיך במסע הבחירות שלו עד לרגע האחרון אמש, במאמץ להבטיח את המשך שליטת מפלגתו הרפובליקנית בסנט, בבחירות שייערכו היום.

הרפובליקנים מקווים, כי פופולריותו האישית העצומה של רייגן תביא די קולות למועמדים הרפובליקנים, כדי שהמפלגה תוכל לשמור על שליטתה בסנט, שם יש לה כעת יתרון קל של 53 מושבים לעומת 47 של האופוזיציה הדמוקרטית.

רייגן השתתף במסע הבחירות ב־14 מדינות בשבועיים האחרונים, ואמר לבוחרים, כי יש להם הזדמנות להצביע עבורו בפעם האחרונה. רייגן איננו יכול להציג את מועמדותו בפעם השלישית בבית הלבן.

האמריקנים יבחרו היום בקונגרס ה־100 של ארה"ב, ויקבעו אם הנשיא רייגן — שזכה לנצחון מוחץ בבחירות לנשיאות לפני שנתיים — יוכל לסיים את המנדט שלו מול סנט ובית נבחרים בהם שולטת האופוזיציה הדמוקרטית.

מומחים תמימי־דעים כי אלה יהיו הבחירות הצמודות ביותר בשנים האחרונות, וכי התוצאה הסופית תהיה תלויה בתריסר מדינות, שבהן ישיגו המועמדים של שתי המפלגות כמעט מספר שווה של קולות.

היום ייבחרו כל 435 החברים של בית הנבחרים וכן שליש מחברי הסנט — 34 מ־100 — וכן 36 מבין 50 מושלי המדינות, ואלפי בעלי תפקידים מקומיים אחרים. (עד רע"צ)

35 בריטים גורשו מסעודיה לאחר ששתו משקאות חריפים

לונדון. — ממשלת סעודיה גירשה 35 עובדי־רפואה, אזרחי בריטניה, 25 מהם נשים, כולם אחיות בית חולים — לאחר פשיטה של המשטרה על מסיבה שבה הוגשו משקאות חריפים במחנה צבאי בריאד.

משרד החוץ בלונדון מסר, כי היקף הגירושים הפעם היה חריג. בהודעה נאמר, כי המגורשים הועלו על מטוס, שיצא לנמל התעופה היתרו בלונדון.

ללונדון הגיעו בינתיים רק 23 הנשים, בעוד הגברים בקבוצה טרם הגיעו.

האחיות סיפרו, כי כ־100 אנשים השתתפו במסיבה יום הולדת לכבוד אחת האחיות, בחווילה בה מתגורר עובד רפואה בריטי. לפתע פשטו על המסיבה למעלה מ־20 שוטרים, מהם גם שוטרי דת.

הגירוש בוצע שבוע לפני שהנסיך מוויילס, יחד עם אשתו דיאנה, עומדים לבוא לסעודיה במסגרת ביקורם במזה"ת. (עד ע"צ)

כיבה סיגריות על פני ילדתו ונוהג להתעלל בה מינית

טוענים בני זוג המבקשים להעביר לרשותם את שני נכדיהם המוחזקים בידי האב

מאת שלי יחימוביץ', כתבת „על המשמר"

בני זוג מבאר־שבע, תובעים בבית המשפט המחוזי למסור להם לאימוץ את שני נכדיהם. בכתב התביעה שהגישו הם טוענים, כי אבי נכדיהם, מבצע מעשים מגונים בילדיו ומתעלל בהם גופנית.

בכתב התביעה, שהוגש נגד משרד הרווחה ונגד הורי הילדה, מבקשים הסב והסבתא לשים קץ להתעללות האכזרית בילדים, הננקטת על־ידי גרושה של בתם. לתביעה מצורפים תצהירים של אם הילדים ושל התובעים, ובהם נאמר, בין השאר, כי לאחר שנולדה הבכורה, גילתה האם, כי האב מבצע בה מעשים מגונים.

הילדה בת השלוש שהתה בשנתיים האחרונות בעיקר בבית הסבים, משום ששני ההורים מקבלים טיפול פסיכיאטרי. לפי עדות הסב, כאשר היתה הילדה שבה לביתם לאחר ביקור סוף שבוע בבית אביה, נהגה לפרוץ בבכי. היא סיפרה, כי אביה מכניס את אצבעו לאבר מינה ואומר לה כי „כך עושים לכל הבנות". מקרה זה, טוען הסב, חזר על עצמו פעמים רבות.

נוסף לסטיותיו המיניות המתמשכות, נאמר בכתב התביעה, נוהג האב להתאכזר לילדיו. באחד המקרים, כיבה סיגריה בוערת בפני בתו, וכן הכניס סיגריות לפיה. במקרה אחר, פצע את בנו בסכין.

הוא אף אילץ את בתו לבלוע תרופות שלא היתה זקוקה להם, בכוונה להמיתה. התובעים טוענים, כי תלונות שהגישו הם, ואף אם הילדים — לא טופלו במשטרה. גם אגף הרווחה בעיריית באר־שבע חדל לפקח על המתרחש בבית האב והאם.

לפני שישה חודשים התגרשו ההורים, אך שבו לחיות יחד. האב, טוענים התובעים, פנה אליהם, ובאיומי רצח דרש להעביר אליו את הילדים.

לעשות בבת כרצונו

כאשר ניסו להשפיע על בתם להעביר אליהם את הנכדה, השיבה האם כי אין בכוחה לעשות דבר, וכי האב יכול להמשיך ולעשות בבת כרצונו.

בכתב התביעה מודגש גם, כי האב הוא עבריין ומובטל, ומבלה את מרבית זמנו בבית, דבר המאפשר לו להמשיך לבצע מעשים מגונים בבתו. „נפשה של הילדה נהרסת ומתעוותת" נאמר בתצהיר שהגישה האם. עד להחלטת בית המשפט מבקשים ההורים להוציא צו זמני שיורה למשרד הרווחה למסור לידיהם את הילדים.

כתב הגנה טרם הוגש.

בני נוער ערבים מעשנים וצורכים סמים כעמיתיהם היהודים

עולה מסקר שערכה קופת חולים ■ הבדלים עלו רק בעישון בקרב בנות ערביות שאינן מעשנות, ונערים מוסלמים שכמעט אינם צורכים אלכוהול

ההרגלים בקרב בני נוער ערביים בתחום העישון, הסמים, נטילת התרופות וכדומה אינם שונים בהרבה מההרגלים בקרב הנוער היהודי, לבד מעישון אצל בנות. למימצאים אלה הגיע צוות המחלקה לרפואת המשפחה והקהילה של קופת חולים בחיפה.

הסקר נערך בקרב 650 תלמידי שני בתי ספר תיכוניים בגליל, בית ספר חקלאי ובית ספר עיוני רגיל.

המימצאים הושוו לנתונים, שנאספו בסקר אחר, שבו בדק הצוות מדדים דומים בקרב בני נוער יהודי.

הסקר גילה, כי כ־30 אחוז מהבנים מעשנים. האחוז הגבוה ביותר נמצא בקרב תלמידי בית ספר החקלאי הערבי. מחציתם של התלמידים החלו לעשן כבר לפני גיל 14. לעומת זאת רק אחוז אחד של הבנות הערביות מעשנות, לעומת 20 אחוז בקרב הנערות היהודיות.

הסקר מצביע על כך, שהמעשנים מתייחסים גם בפחות שלילה לנטילת סמים ולשתיית משקאות חריפים. כ־5 אחוזים מהבנים ואחוז אחד מהבנות דיווחו שהתנסו פעם בנטילת סמים. אחוז גבוה טען, שכל אחד צריך להתנסות פעם בנטילת סמים, ורבים טענו, שלולא החשש מהתמכרות ומהסתבכות עם החוק היו מתנסים בשימוש בסם.

שתיית משקאות חריפים דווחה רק אצל בני נוער נוצריים, ומעט מאוד דיווחו על שתיית אלכוהול. (עתי"ם)

גל של מצטרפים לאגודת „אדי" בעקבות ההשתלות בביה"ח רמב"ם

גל של תורמים המוכנים לת־רום אברים מגופם לאחר מותם, מציף את אגודת „אדי", — האגודה לקידום ההשתלות בישראל ע"ש אהוד בן־דרור — מאז השתלות הכבד שנעשו בבית־החולים רמב"ם בחיפה.

אגודת „אדי" עוסקת בימים אלה בהעלאת שמותיהם של למעלה ממאתים אלף תורמים על מחשב. על כך מסר לכתב עתי"ם, מאיר שושני, אמנון בן־דרור מפעילי האגודה שמרכזה בפתח־תקווה. בראש האגודה עומדת אמו, דבורה בן־דרור מפתח־תקווה, שבנה אהוד (אדי) המנוח מת בשנת 1978 ממחלת אי־ספיקת כליות, בהיותו בן 28. אהוד בן־דרור מת חודשים ספורים לאחר שרואיין בתוכנית טלוויזיה, שבה הפנה קריאה לציבור לתרום אברים לאחר מותם. בעקבות השידור בטלוויזיה נמצא תורם, שניספה בתאונת דרכים, ומגופו הוצאה כליה והושתלה לאדי. אולם אדי לא זכה להחלים כיוון שהכליה נדחתה מגופו. הוא מת כעבור זמן קצר ובצוואתו ביקש להקים אגודה שתסייע לחולים הזקוקים להש־תלות. הוריו קיימו צוואה זו לאחר מותו והקימו את האגודה (ת.ד. 747 פתח תקווה), ששמה לה למטרה להביא לידיעת הציבור את בעיית החולים הנזקקים להשתלת כליות ולשכנע תורמים פוטנציאלים לשאת על גופם כרטיס תורם, המעיד על נכונותם לתרום איברים לאחר מותם, למען הצלת חיי אחרים. (עתי"ם)

ראש עירית ר"ג אורי עמית בחברת שוטרות ישראליות, שוטרת אמריקנית משמאל, קנדית מימינו, ודרום־אפריקנית (ללא מדים) בכנס השוטרות הבינ"ל

היום תחל מלחמת השוקולד בחנוכת „ורד הגליל" בצפת

בנימין ג'יבלי מנכ"ל כור מזון שלה חלק בבעלות על המפעל אומר: אין לנו מלחמה עם „עלית" — אך אנו מקווים לנגוס כ־35% מהשוק המקומי

מאת צביה בן שלום, כתבת „על המשמר"

היום ייחנך בצפת, בטקס רשמי, מפעל „ורד הגליל" לשוקולד וממתקים. המפעל שנבנה באיזור פיתוח במשך 16 חודש, הוא בבעלות משותפת של כור מזון ומשפחת פקטור כוסרנקי סוויט (50%) וחברת אלפרוז השוויצרית, השייכת לקונצרן שטולוורק הגרמני.

הנס אימהוף, בעליו של שטולוורק שהוא יו"ר מועצת המנהלים של „ורד הגליל", הגיע לטקס החנוכה שייערך בנוכחות מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס, שר המסחר והתעשייה אריאל שרון, מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, מזכ"ל חברת העובדים דני רוזליו, מזכ"ל כור תעשיות ישעיהו גביש, זאב פרל ראש עיריית צפת.

11 מיליון דולר
65 מועסקים

מנכ"ל „ורד הגליל", ד"ר עמי דולב מסר, כי במפעל הושקעו 11 מיליון דולר. מועסקים בו 65 עובדים תושבי צפת והסביבה, וכושר התפוקה שלו 3000 טון מוצרי שוקולד שונים. לדעת בנימין ג'יבלי, מנכ"ל כור מזון, תוחזר ההשקעה תוך 4 שנים ותוך 3 שנים, הוא מקווה, לכבוש כ־35 אחוז מהשוק המקומי. „ניתוח רציני של ייצוא".

כבר עכשיו חתומה הזמנה על הסכמי יצוא לארה"ב בסך 10 מיליון דולר לשלוש שנים, מהם 2 מיליון בשנה הראשונה. השוקולד המיוצר ב„ורד הגליל" נמכר בארץ באמצעות מטע וחברת בת של כור, הוא יקר יותר משל עלית. אך לדעת היצרן איכותו כשל שוקולד מיובא.

אין מלחמה

הקמתו של המפעל לוותה בפרסומת רעשנית על „מלחמת השוקולד" העתידה לפרוץ בינו לבין „עלית" שהפך ליצרן ללא מתחרים של ממש. ב„עלית" לא מתרגשים מהיקף השוק המקומי בהיקף של לפחות 35 אחוז מהיצרן החדש ואומרים שהה־טוריה הוכיחה שעלית יצאה תמיד כשידה על העליונה".

לעומת זה אמר בנימין ג'יבלי, מנכ"ל כור מזון: „אין לנו מלחמה עם חברת עלית. יש מספיק מלחמות יהודים. הנסיון מוכיח שתחרות של מוצרים משפרת את השוק ויכולה להגדיל את היקף המכירות".

ג'יבלי הוסיף, כי אין ספק שמוצר המיוצר בהיקף כה גדול לא יהיו לו מתחרים. „אנו נוציא לשוק מוצר באיכות אירופית. נסחו להקטין את ייבוא השוקולד השוויצרי מארה"ב ולנגוס בנתח...

שמיר „ירד אל העם", והעם לא התרגש

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

ראש הממשלה יצחק שמיר ירד אתמול אל העם. בסיורו הראשון בירושלים בתפקידו החדש החליט שמיר לנטוש לשעה קלה את המיניבוס שבו הוסע, וללכת ברגל במידרחוב הירושלמי המפורסם.

הופעתו של שמיר, המוקף באנשי פמלייה ואבטחה לא עוררה התרגשות מיוחדת בקרב קהל יושבי בתי הקפה. הללו העדיפו לצפות באורח המכובד ובמלוויו, כשכוס המשקה בידיהם.

קבוצת סקרנים הקיפה את מורה הדרך הצמוד לראש הממשלה, טדי קולק, ולקבול בפניו על שהם נאלצים לנסוע לשפלה כדי לחזות במשחק כדורגל של קבוצם בית"ר. „אתם אשמים — נזף בהם קולק — תתארגנו ותפגינו ואז אולי יהיה לכם איצטדיון".

ראש הממשלה יצחק שמיר ערך סיור ממצה בשכונותיה החדשות של ירושלים, ואף הצליח לתחוב פתק־משאלה בין אבני הכותל, למרות הצפיפות והדוחק.

בתצלום: טדי קולק מדריך את שמיר בסיורו בין האתרים בעיר

צלבי־קרס צוירו על קירות שגרירות אוסטריה

צלבי־קרס וכתובות נאצה צוירו אתמול על קירות בניין בשגרירות אוסטריה שברחוב הרמן כהן בתל־אביב. באחת הכתובות נאמר: „הייל ואלדהיים, חרם על אוסטריה".

● לונדון. — הדולר נפתח בעלייה, בתחילת המסחר בשוקי הכספים אתמול, עדיין תחת הרושם של הורדת הריבית ביפאן והאופטימיות לגבי השיפור במשק האמריקני.

הליש"ט עלתה בצורה חריפה, ככל הנראה מתוך ציפיות לעליית מחירי הנפט.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 3.11.86

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	-	-	1.4765	1.4949	1.4856
דולר אמריקני	1	1.45	1.52	1.4862	1.5048	1.4953
מרק גרמני	1	0.70	0.74	0.7176	0.7266	0.7218
לירה סטרלינג	1	2.06	2.16	2.0994	2.1256	2.1144
פרנק צרפתי	1	0.21	0.23	0.2198	0.2226	0.2212
ין יפאני	100	0.89	0.93	0.9054	0.9167	0.9116
גילדן הולנדי	1	0.62	0.65	0.6354	0.6433	0.6390
פרנק שווייצרי	1	0.85	0.89	0.8631	0.8739	0.8672
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2110	0.2137	0.2122
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1973	0.1998	0.1986
כתר דני	1	0.19	0.20	0.1907	0.1931	0.1918
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2959	0.2996	0.29
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0679	1.0813	1.0752
דולר אוסטרלי	1	0.92	0.99	0.9521	0.9640	0.9580
ראנד דר' אפריקני	1	0.39	0.66	0.6483	0.6564	0.6522
פרנק בלגי	10	0.33	0.36	0.3453	0.3496	0.3473
שילינג אוסטרי	10	1.00	1.05	1.0199	1.0326	1.0258
לירה איטלקית	1,000	1.02	1.08	1.0389	1.0519	1.0451

ישראל תשתתף ביריד התעשייה בקהיר במרס 87

מאת אודי נחשון, כתבנו הכלכלי

ישראל תשתתף ביריד קהיר שייערך במארס 87' במצרים — מסר אתמול הנספח המסחרי של ישראל בקהיר, יוסף שבו.

ביריד הזה נוטלות חלק עשרות מדינות מרחבי העולם, ובמשרד התעשייה והמסחר הוחלט, כי במסגרת המאמצים לשיפור הקשרים הכלכליים בין שתי המדינות שכללו גם מינוי נספח מסחרי בשגרירות ישראל במצרים, ישראל תשתתף גם ביריד הבא. הביתן הישראלי יאורגן על־ידי משרד התעשייה והמסחר ומכון היצוא ויוקדש למוצרי תעשייה. כזכור, ביריד הקודם, שנערך במארס 86', נהרגה אתי טל־אור, אשתו של עובד בשגרירות, ושלושה נפצעו, בהתקפת יריות מתוך מכונית חולפת ליד הביתן הישראלי.

קונגרס שוטרות בין־לאומי ברמת־גן

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

מפכ"ל המשטרה דוד קראוס בודק אפשרות למנות קצינה למנהלת אחד מבתי־המעצר בארץ. הנושא עלה אתמול במהלך כנס השוטרות הבין־לאומי המתקיים בימים אלה בכפר המכביה ברמת־גן לזכרה של השוטרת יונה קוממי, שנפלה בעת מילוי תפקידה לפני 21 שנה ברמת־גן.

לדברי המפכ"ל, כ־17 אחוז מכח האדם המשרת במשטרה הן נשים וביחידות מסויימות הן אף מגיעות עד כ־30 אחוז מכח־האדם מהם. קראוס ציין כי הנשים משרתות כמעט בכל התפקידים של משטרת ישראל אך שלל אפשרות שאשה תשרת כמפקדת תחנה. „התפקיד מצריך נוכחות של 24 שעות ביממה כל ימות השנה ומטבע הדברים שאשה המטופלת בילדים וגם מנהלת בית תתקשה לעמוד במעמסה".

בגלילים

4 קטינים חשודים במעשים מגונים במפגרת

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

מעצרם של ארבעה קטינים, החשודים בביצוע מעשים מגונים בנערה מפגרת תושבת ראשון־לציון, הוארך אתמול בעשרה ימים על־ידי שופט נוער בבית־משפט השלום ברחובות.

ארבעת הנערים בני 16־17 חשודים בביצוע מעשים מגונים בנערה בת 17 שלשום בלילה. הנערה הלכה לסרט וכשאיחרה לשוב הביתה החל אביה לחפשה. בשעת לילה מאוחרת היא שבה הביתה וסיפרה בבכי כי ארבעה נערים תקפוה בגן העיר, לקחו אותה לבית נטוש ושם ביצעו בה מעשים מגונים. האב התלונן במשטרה.

ארבעת הנערים נעצרו ואחד מהם הודה במעשה.

נסיון רצח על רקע רומנטי בבת־ים

מאת אשר שילוני, כתבנו בת־ים

נסיון רצח על רקע רומנטי אירע אתמול בבת־ים כאשר תושבת העיר, לאה פרידמן בת 22, נדקרה בגבה על־ידי חברה לשעבר. היא הועברה לבית־החולים „וולפסון" ומצבה הוגדר כבינוני.

הצעירה יצאה מביתה בשעה 6.30 בבוקר ונתקלה בחברה לשעבר שהמתין לה ברחוב. היא החלה להימלט אולם החשוד הצליח לתפוס אותה ונעץ סכין בגבה. הרקע למעשה הוא ככל הנראה אהבה נכזבת. החשוד, צעיר בן 26, נעצר ויובא היום לפני שופט להארכת מעצרו.

שוטר נאשם בגניבת טבעת זהב מעציר

שוטר העובד בבית־המעצר המחוזי באבו־כביר הואשם בבית־המשפט המחוזי בתל־אביב בגניבת טבעת זהב מעציר שהובא למקום.

בכתב־האישום נאמר, כי ב־1.11.84 הובא לאבו־כביר סלים כנדאלווי כחשוד בעבירה. הוא הובא אל הנאשם, השוטר עיסא חנא בן 33 מכפר ראמה, כדי שימסור לו בפיקדון את חפציו האישיים כמקובל לגבי עצורים חדשים.

העציר אכן הפקיד בידי הנאשם מספר חפצים אישיים, כולל טבעת זהב. והשוטר עיסא חנא, מילא טופס־פיקדון כמקובל אלא שלטענת התביעה השמיט במתכוון רישום לגבי טבעת הזהב. המתלונן, שאינו יודע לקרוא עברית, חתם על הטופס מבלי שידע כי הטבעת אינה רשומה.

השוטר מואשם בגניבה בידי עובד ציבור, זיוף והפרת אמונים.

תחנת האוטובוס שהוצתה בכיכר הדוידקה (צילום: יונתן סלינגר / ישראל סאן)

לאחר רגיעה ממושכת — שוב הוצתו תחנות בירושלים

למרות שלא הוצגו בהן תמונות „תועבה" ● רימון עשן נזרק לביתו של תושב העיר על רקע סכסוך בינו לבין חוגים חרדיים

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

לאחר רגיעה ממושכת שוב הוצתו אתמול לפנות בוקר 2 תחנות אוטובוסים בירושלים.

תחנה אחת הוצתה ליד ככר הדוידקה במרכז העיר והשנייה ברחוב שמואל הנביא. שתי התחנות משרתות בעיקר אוכלוסייה דתית.

בתחנות שהוצתו לא היו מוצגות כל תמונות המוגדרות במינוח החרדי כתועבה.

כתבנו מציין, כי העירייה טרם שיקמה את עשרות התחנות שהוצתו בשנה החולפת ותושבים רבים הנזקקים לשירותי האוטובוס נאלצים להמתין בגשם ובקור.

ח"כ מתי פלד אמר אתמול, כי „הצתת תחנות האוטובוסים בירוש־לים היא רק אחד הסימפטומים למחלה חמורה המתפשטת בחברה הישראלית, מחלת הקנאות הדתית".

רימון עשן

רימון עשן נזרק שלשום אחר חצות לביתו של אברהם מנדרוביץ בקריית וולפסון בירושלים.

למקום הוזעקה המשטרה ובסרי־קות באיזור נמצאו כרוזים שבהם נאמר: „היזהרו, אויב זר בשכו־נתכם". הכרוזים היו חתומים ע"י „גדולי התורה בארצות־הברית".

בחקירת המשטרה התברר, כי הרקע להשלכת הרימון לדירה הוא סכסוך שהיה בינו לבין חוגים חרדיים. המתלונן עצמו הוא אדם דתי ומשליכי הרימון ביקשו כנראה להזהיר אותו בדרך זו לבל יעשה מעשים שונים שיוחסו לו.

חקירת המשטרה נמשכת.

נתמנה צוות לחקירת החשדות הנוספים בפרשת ח"כ עמר

ראש אגף חקירות במטה הארצי, ניצב יגאל מרכוס, מינה צוות לחקירת החשדות הנוספים בפרשת ח"כ שלמה עמר.

הצוות מונה לפי הנחיית היועץ המשפטי לממשלה, שביקש לפני שבוע מן המשטרה להשלים פרטים נוספים בחקירה, לאחר שהובא לידיעתו מידע חדש המחשיד את ח"כ שלמה עמר בשיבוש הליכי חקירה. הצוות כולל חוקרים מן המחוז הצפוני של המשטרה, שחקרו את הנושא עד כה, וחוקרים מן היחידה הארצית לחקירת פשעים.

נגד עמר הועלו בשעתו חשדות כאילו השתמט משירות מילואים בלבנון. העניין נחקר ועל־פי חומר החקירה שהועבר ליועץ המשפטי לממשלה סבר היועץ שיש לסגור את התיק. אולם לאחר שהגיע לידי היועץ המשפטי המידע החדש, הוא ביקש מן המשטרה להשלים את החקירה בנושא זה. (עתי"ם)

נלכדה כנופיה יהודית־ערבית החשודה בהפצת דולרים מזויפים

כנופיה מורכבת מישראלים וערבים תושבי הגדה, החשודים בהפצת דולרים מזויפים והמחאות ללא כיסוי, שבאמצעותם רימו עשרות סוחרים במאות אלפי שקלים, נלכדה על־ידי היחידה המרכזית של משטרת מרחב העמקים.

חברי הכנופיה חשודים כי פעלו ברחבי הארץ במשך 3 חודשים. החשודים הם חמישה במספר — שנים מהקריות, אחד מנצרת ושניים מרמאללה. שיטת ההונאה המיוחסת להם היתה פשוטה. אחד מהם, תושב הקריות, פתח לפי החשד חשבונות בבנקים על שמו ועל שם חבריו וקיבל פנקסי המחאות. אלה חולקו בין חברי הכנופיה והם התפזרו ברחבי הארץ והחלו בקניית סחורות מכל הבא ליד: כמויות עצומות של קפה, ציוד חשמלי, אביזרי בניין ובשר. הם חשודים כי נתנו תמורת הסחורות צ'קים בנקאיים מזויפים. וסוחרים שדרשו ערבון עבור הסחורה קיבלו דולרים מזויפים. לפי החשד מכרו את רוב הסחורות לסוחרים אחרים במחירים נמוכים ממחירי השוק.

אצל הסוחרים שנפגעו והתלוננו נתגלו עד עתה 50 אלף דולר מזויפים שקיבלו לדבריהם מידי החשודים.

הפרשה נחשפה כאשר אחד הסוחרים באיזור נצרת, תושב אחד המושבים, מכר לאחד מחברי הכנופיה בשר ב־250 אלף שקל. בתמורה קיבל 35 אלף דולרים מזויפים וצ'קים, שנמצאו אחר־כך חסרי כיסוי.

חברי הכנופיה פעלו בשלושת החודשים האחרונים באיזור חיפה, הקריות, העמקים ויהודה ושומרון. חמשת החשודים בהשתייכות לכנופיה הם: משה ליפא בן 42, תושב אחת הקריות ליד חיפה. אבי למברוזו, בן 26, אף הוא תושב הקריות. סלח דפראווי, בן 40 מנצרת, ושני תושבי רמאללה ששמם לא נמסר לפירסום. (עתי"ם)

טלקס

● **מאבק ב„רפואה השחורה"**

התפשטות התופעה הרווחת של „הרפואה השחורה" במוסדות בריאות ממלכתיים וציבוריים מעוררת דאגה בהסתדרות ופוגעת ושירות באחד העקרונות הבסי־סיים של העזרה ההדדית, שלפיהם חייבת מערכת הבריאות במדינה להיות ציבורית־שוויונית.

חבר הוועדה המרכזת של ההסתדרות, גדעון שגיא, פנה רשמית לשרת־הבריאות בנדון והציע שיתוף פעולה בין הגורמים האחראיים למערכת הרפואה לשם התמודדות בתופעת „הרפואה השחורה". (שע"ה)

● **„מקורות" שבעת רצון מהגשמים**

אנשי חברת „מקורות" הביעו שביעות רצון מהגשמים האחרונים ואמרו כי זוהי התחלה טובה של עונת החורף ויש לקוות כי הגשמים יימשכו.

דובר „מקורות", מרדכי יעקובו־ביץ, מסר, כי השקייה בכל השדות בארץ הופסקה לחלוטין, דבר החוסך לחקלאים הוצאות כספיות גדולות. בשלב זה עדיין מוקדם לדבר על המאגרים והכינרת, אולם כמויות הגשמים מעודדות ביותר, הוסיף הדובר. חברת „מקורות" הפסיקה שאיבה מבא־רות, דבר חיובי כשלעצמו.

כמות הגשמים מגיעה בכמה מקומות בארץ ל־100 מ"מ ויותר, כמו למשל בעזה. ברמת־הגולן נרשמו 38 מ"מ, בהר כנען – 75 מ"מ, בכפר בלום – 30 מ' בדגניה א' – 36 מ"מ. (עתי"ם)

● **ירידה במספר התביעות לדמי אבטלה**

ירידה בשיעור של אחוז אחד במספר התביעות לדמי אבטלה חלה באוקטובר – על כך מסר אתמול המוסד לביטוח לאומי.

בחודש זה התקבלו כ־19,150 תביעות לדמי אבטלה, מהן 192 תביעות ראשונות, בסך הכל הכולל של התביעות חלה השנה עלייה של 10 אחוזים לעומת אשתקד.

יצחק שור

● **הרופאים ב„הדסה" הפחיתו משכרם**

הרופאים האקדמאים בבית־החולים „הדסה" בירושלים הפחי־תו 7 אחוזים משכרם החל מחודש אוקטובר למשך שנה.

ההחלטה על ההפחתה מבוצעת בתאם להסכם הקיבוצי הקושר חלק משכר הרופאים האקדמאיים לתנאי השכר של חברי הסגל האקדמי באוניברסיטה העברית. הנהלת האוניברסיטה הפחיתה, כזכור, משכר הסגל האקדמי בשל קשיים תקציביים בו נתון המוסד, וכעת בוצעה ההפחתה גם לרופאים האקדמאים ב„הדסה". הצעד נעשה בהסכמת ההנהלה והוועדים.

יצויין, כי לפני שנים מספר ויתרו הרופאים מרצונם על 5 אחוזים משכרם למשך שנה, כדי לסייע ל„הדסה" להתגבר על משבר כספי שאז פקד אותה. (עתי"ם)

לשולמית נאמן וקיבוץ עין־השופט
משתתפים בצערכם במות
צלה ז"ל
סינת אנה פראנק
וקיבוץ פאסא

לקיבוץ עין השופט והמשפחה
כואבים ועצובים על מותה של
צלה
המדריכה וידידת ביתנו
קיבוץ רמות מנשה

אנו משתתפים באבלם
של המשפחה וקיבוץ עין השופט
עם פטירתה של
צלה ז"ל
קיבוץ דליה

לקיבוץ עין־השופט והמשפחה
איתכם בצער במות
צלה בורנשטיין
קיבוץ רמת־השופט

לקיבוץ עין־השופט ולמשפחה
איתכם באבל על מות
צלה בורנשטיין
זוכרים בהוקרה כל פעולותיה לקידום הנוער
פעילי קרן מנחם בדר

עם המשפחה וקיבוץ חולדה
בהלקח
דב סים
נאמן וידיד המערכת החינוכית הקיבוצית
אבלה
מחלקת החינוך של הקיבוץ הארצי

אנו משתתפים באבלו של
חברנו בן־ציון ברגיל
במות
האם
הדפוס החדש
ובית על המשמר

לחברינו רותי ודן לנס ולמשפחה
תנחומים במות האם
רוזה זליג ז"ל
ההלוויה היום, יום ג' בבית אלפא ב־12.30.
קיבוץ בית אלפא